

PROLUSTOP s.r.o.
Lúky 421
Lúky, okr. Púchov
020 53

Plán BOZP

Zmluvné strany

Investor HLAVNÉ MESTO SR BRATISLAVA	Generálny dodávateľ stavebných prác DAQE Slovakia s.r.o.
--	---

Podpisová tabuľka

	Meno	Dátum	Poznámky	Podpis
Vyhotovil	Ing. Miroslav Šulík	02/22		
Skontroloval		02/22		
Schválil		02/22		
Schválil		02/22		

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 2 z of 95

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY A INVESTORA	4
2	DÔLEŽITÉ KONTAKTY	5
3	ÚČEL	6
4	ROZSAH PLATNOSTI	9
5	POJMY, SKRATKY	10
	5.1 POJMY	10
	5.2 SKRATKY	10
6	PROFESIE SPÄTÉ S VÝKONOM PRÁC NA STAVENISKU, ICH PRÁVA A POVINNOSTI	11
	6.1 KOORDINÁTOR BEZPEČNOSTI	11
	6.2 STAVBYVEDÚCI	12
	6.3 MAJSTRI A VEDÚCI PRACOVNÝCH ČIAT	12
	6.4 PRACOVNÍCI	13
7	ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVBU, VÝSTAVBU A JEJ BUDÚCU PREVÁDZKU	14
	7.1 CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA STAVBY	14
	7.2 ČLENENIE STAVBY	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
	7.3 PREDPOKLADANÝ POSTUP VÝSTAVBY	14
	7.4 PLÁNOVANÝ ROZSAH MECHANIZMOV POUŽITÝCH PRI VÝSTAVBE	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
	7.5 URBANISTICKÉ, ARCHITEKTONICKÉ A STAVEBNO – TECHNICKÉ RIEŠENIE STAVBY....	16
	7.6 STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	17
8	PROTIPOŽIARNE ZABEZPEČENIE STAVBY	20
9	LIKVIDÁCIA A VYPRATANIE ZARIADENIA STAVENISKA	21
10	PRVÁ POMOC A INÉ MIMORIADNE SITUÁCIE	22
11	POSTUP NAHLASOVANIA PRACOVNÝCH ÚRAZOV	23
12	ZÁKLADNÉ POVINNOSTI DODÁVATEĽOV STAVEBNÝCH PRÁC	26
	12.1 ZODPOVEDNOSTI ZMLUVNÝCH STRÁN	26
	12.1.1 Povinnosti dodávateľov stavebných prác v oblasti kontrolnej činnosti ...	27
	12.1.2 Povinnosti dodávateľov stavebných prác v oblasti bezpečnosti práce....	28
	12.1.3 Povinnosti pracovníkov	30
	12.1.4 Povinnosti pri odovzdávaní staveniska (pracoviska)	30
	12.2 VYMEDZENIE A PRÍPRAVA STAVENISKA	32
	12.3 MINIMÁLNE BEZPEČNOSTNÉ A ZDRAVOTNÉ POŽIADAVKY NA STAVENISKO	33
	12.4 OSOBITNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA STAVENISKO	34
	12.4.1 Stabilita a pevnosť	34
	12.4.2 Energetické rozvody	34
	12.4.3 Vplyv počasia	35
	12.4.4 Pád predmetov	35

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.	
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet	3 z of 95

12.4.5	Konštrukcie, debnenia a ťažké prefabrikáty.....	35
12.4.6	Ochranné steny a kesóny.....	35
12.4.7	Práce na streche.....	35
12.4.8	Vnútro – staveniskové komunikácie	36
12.4.9	Zabezpečenie otvorov a jám.....	36
12.4.10	Zvislé komunikácie – Rebríky	36
12.4.11	Skladovanie	38
13	ZÁKLADNÉ POVINNOSTI DODÁVATEĽOV PRI JEDNOTLIVÝCH RIZIKOVÝCH ČINNOSTIACH	40
13.1	PRÁCA V NOCI.....	40
13.2	MONTÁŽ ELEKTRICKÝCH ZARIADENÍ.....	40
13.3	ZEMNÉ PRÁCE A VÝKOPY, VRTNÉ PRÁCE	41
13.4	VEŽOVÉ A AUTOMOBILOVÉ ŽERIAVY	41
13.5	MONTÁŽ PREFABRIKÁTOV	42
13.6	BETONÁŽ PODLÁH A BETONÁŽNE PRÁCE	42
13.7	OPLÁŠTENIE FASÁDY	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
13.8	MONTÁŽ LEŠENIA NA STAVBE.....	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
13.9	MONTÁŽ TRAPÉZOVÉHO PLECHU, IZOLÁCIA STRECHY, MONTÁŽ SVETLÍKOV ...	CHYBA! ZÁLOŽKA NIE JE DEFINOVANÁ.
13.10	INŠTALÁCIA TECHNICKÝCH ZARIADENÍ BUDOV	43
13.11	ZÁKLADNÉ POŽIADAVKY DOPRAVY MATERIÁLU NA STAVENISKU, POHYB VOZIDIEL	43
13.12	PODMIENKY PRE PREVÁDZKU MOTOROVÝCH DOPRAVNÝCH VOZIDIEL	44
14	STAVEBNÉ PRÁCE V MIMORIADNYCH PODMIENKACH PRÁCE S OSOBITNÝM NEBEZPEČENSTVOM.....	47
15	PRÍLOHY	49
	PRÍLOHA Č. 1 – OCHRANNÉ PÁSMA.....	50
	PRÍLOHA Č. 2 – BETONÁRSKE PRÁCE A PRÁCE S NIMI SÚVISIACE.....	55
	PRÍLOHA Č. 3 – PRÁCE VO VÝŠKACH A NAD VOĽNOU HLĚBKOU	60
	PRÍLOHA Č. 4 – PREVÁDZKA STROJA	65
	PRÍLOHA Č. 5 – POHYBLIVÉ PRACOVNÉ PLOŠINY S MOTOROVÝM POHONOM.....	74
	PRÍLOHA Č. 6 – MANIPULÁCIA A PRÁCA S BREMENAMI	75
	PRÍLOHA Č. 7 – TRAUMATOLOGICKÝ PLÁN.....	80
	PRÍLOHA Č. 8 – PREVÁDZKOVÝ PORIADOK STAVBY.....	86
	PRÍLOHA Č. 9 – OBOZNÁMENIE ZAMESTNANCOV S PLÁNOM BOZP.....	87
	PRÍLOHA Č.10 – BEZPEČNOSTNÉ ZNAČKY A SYMBOLY, RUČNÁ SIGNALIZÁCIA	89
	PRÍLOHA Č. 11 – OZNAČOVANIE OBALOV NEBEZPEČNÝCH LÁTOK	94

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 4 z of 95

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE STAVBY A INVESTORA

Stavba / dielo: „Nové zastávky MHD Petržalka“

Stavebník: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1
Miesto stavby: mestská časť Petržalka
Projektant: Ing. Tibor Bratko, reg. číslo 5467*A2
Generálny dodávateľ: DAQE Slovakia s.r.o., Pribinova 8953/62, 010 01 Žilina
Stavbyvedúci:
Stavebný dozor:
Koordinátor dokumentácie:
Koordinátor bezpečnosti:

Plánovaný termín začatia a ukončenia prác na stavenisku:

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 5 z <i>of</i> 95

2 DÔLEŽITÉ KONTAKTY

Dôležité kontakty	Tel.
Integrovaný záchranný systém	112
Hasičská a záchranná služba	150
Rýchla lekárska pomoc	155
Polícia	158
Stavebný dozor
Koordinátor bezpečnosti stavby / diela
Koordinátor dokumentácie stavby / diela
Stavbyvedúci / vedúci stavby / zhotoviteľ

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 6 z of 95

3 ÚČEL

Tento plán BOZP bol vypracovaný na základe podkladov a informácii o dotknutej stavbe poskytnutých stavebníkom a je určený výhradne pre potreby realizácie dotknutej stavby.

Účelom tohto plánu je stanoviť pravidlá na vykonávanie prác na stavenisku "Nové zastávky MHD Petržalka", určiť opatrenia pri výkone prác s osobitným nebezpečenstvom a stanovenie ďalších zásad smerujúcich k zaisteniu maximálnej bezpečnosti a ochrane zdravia (BOZP) všetkých osôb nachádzajúcich sa na tomto stavenisku v súlade so zákonom NR SR č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení neskorších predpisov, s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 396/2006 Z.z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko (ďalej len nariadenie vlády) a vyhláškou MPSVaR SR č. 147/2013 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností.

Prehľad východiskových podkladov

Platné Zákony	
8/2009	O cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov
355/2007	O ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
126/2006	O verejnom zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov
125/2006	O inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
124/2006	O bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov 309/2007 a 140/2008 Z.z.
82/2005	O nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
2/2005	O posudzovaní a kontrole hluku vo vonkajšom prostredí a o zmene zákona NR SR č. 272/1994 Z.z. o ochrane zdravia ľudí v znení neskorších predpisov
377/2004	O ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
314/2001	O ochrane pred požiarmi
311/2001	Zákonník práce
67/2010	O podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)
264/1999	O technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov
455/1991	O živnostenskom podnikaní (ŽIVNOSTENSKÝ ZÁKON)
51/1988	O banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe
44/1988	O ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon)
50/1976	O územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon).
40/1964	Občiansky zákonník

Platné Vyhlášky	
9/2009	ktorou sa vykonáva zákon o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov
99/2016	O podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci
542/2007	O podrobnostiach o ochrane zdravia pred fyzickou záťažou pri práci, psychickou pracovnou záťažou a senzorickou záťažou pri práci
541/2007	O podrobnostiach o požiadavkách na osvetlenie pri práci

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 7 z of 95

578/2006	ktorou sa ustanovujú podrobnosti o niektorých ustanoveniach zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
500/2006	ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom pracovnom úraze
195/2005	O podrobnostiach o požadovaných údajoch poskytovaných k strategickým hlukovým mapám
94/2004	Ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb
508/2009	ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s technickými zariadeniami tlakovými, zdvíhacími, elektrickými a plynovými a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia
121/2002	O požiarnej prevencii
453/2000	ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona
208/1991	O bezpečnosti práce a technických zariadení pri prevádzke, údržbe a opravách vozidiel
147/2013	ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností
93/1985	O zaistení bezpečnosti práce pri stabilných zásobníkoch na sypké materiály
46/2010	ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri lesnej práci a podrobnosti o odbornej spôsobilosti na výkon niektorých pracovných činností a na obsluhu niektorých technických zariadení
59/1982	ktorou sa určujú základné požiadavky na zaistenie bezpečnosti práce a technických zariadení
77/1965	O výcviku, spôsobilosti a registrácii obslúh stavebných strojov

Platné nariadenia vlády:	
582/2008	ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody zdravotníckych pomôcok
436/2008	ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na stroje a zariadenia
35/2008	ktorým sa ustanovujú podrobnosti o technických požiadavkách a postupoch posudzovania zhody na osobné ochranné prostriedky
396/2006	O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko
395/2006	O minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov
393/2006	O minimálnych požiadavkách na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vo výbušnom prostredí
392/2006	O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov
391/2006	O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko
387/2006	O požiadavkách na zaistenie bezpečnostného a zdravotného označenia pri práci
356/2006	O ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorom pri práci
355/2006	O ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci
338/2006	O ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci
329/2006	O minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou elektromagnetického poľu
281/2006	O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri ručnej manipulácii s bremenami
276/2006	O minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami
253/2006	O ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou azbestu pri práci
115/2006	O minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou hluku
416/2005	O minimálnych zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na ochranu zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou vibráciám

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 8 z of 95

286/2004	ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané mladistvým zamestnancom, a ktorým sa ustanovujú niektoré povinnosti zamestnávateľom pri zamestnávaní mladistvých zamestnancov
272/2004	ktorým sa ustanovuje zoznam prác a pracovísk, ktoré sú zakázané tehotným ženám, matkám do konca deviateho mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám, zoznam prác a pracovísk spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca deviateho mesiaca po p
376/2003	ktorým sa ustanovujú podrobnosti o tlakových nádobách a ich inšpekcii

1. STN 34 3108 Bezpečnostné predpisy o zaobchádzaní s el. zariadením laikmi
2. STN 33 1600 Revízie a kontroly el. ručného náradia počas používania.
3. STN 26 9030 Skladovanie. Zásady bezpečnej manipulácie.
4. STN EN 131-2+AC Rebríky. Požiadavky, skúšanie, označovanie.

- Zákon č.223/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov o odpadoch
- Vyhl. č.365/201 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov
- Vyhl. č.371/2015 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch
- Zákon č.478/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov (zákon o ovzduší)
- Zákon č.372/1990 Zb. v znení neskorších predpisov o vodách (vodný zákon)
 - STN 73 3050 Zemné práce. Všeobecné ustanovenia
 - STN 73 2810 Drevené stavebné konštrukcie. Zhotovovanie
 - STN 74 3305 Ochranné zábradlia. Základné ustanovenia
 - STN EN 13155 Žeriavy. Bezpečnosť. Odnímateľné príslušenstvo na zdvíhanie bremien
 - STN 33 2000-4-41 Elektrické inštalácie budov.
 - STN 33 2000-5-54 Elektrické inštalácie budov.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 9 z <i>of</i> 95

4 ROZSAH PLATNOSTI

Plán je platný a záväzný pre všetky osoby nachádzajúce sa na tomto stavenisku.

Vzťahuje sa na právnické osoby a fyzické osoby, ktoré sú zamestnávateľmi alebo samostatne zárobkovo činnými osobami (podľa § 2 ods. 2 zákona NR SR č. 124/2006 Z.z. v znení doplňujúcich predpisov) a sú v zmluvnom vzťahu so stavebníkom, resp. hlavným zhotoviteľom.

Plán BOZP musí byť dodržiavaný v maximálnej možnej miere a prípadné doplnky alebo opravy môže vykonať len koordinátor bezpečnosti na stavenisku, po dohode so zhotoviteľom a so súhlasom stavebníka.

Všetky zmeny a doplnky musia byť spracované ako doplnok k Plánu BOZP a to na základe odsúhlasenia stavbyvedúcim a musia byť o nich oboznámení všetci zamestnanci a zhotovitelia, ktorých sa to týka.

S pravidlami, opatreniami a zásadami vyplývajúcimi z plánu musia byť oboznámené poverené osoby zastupujúce zhotoviteľov (ZOZZ), resp. samostatne zárobkovo činné osoby (SZČO). Doklad o tomto oboznámení je súčasťou dokumentácie BOZP na stavenisku, ktorá je uložená v kancelárii gen. dodávateľa na stavenisku.

Oboznámenie zamestnancov s Plánom BOZP na stavenisku neslúži ako náhrada oboznámenia zamestnancov s predpismi na zaistenie BOZP. Každý zhotoviteľ musí zabezpečiť, aby jeho zamestnanci mali požadovanú kvalifikáciu a zdravotnú spôsobilosť na ním vykonávané práce, a zároveň náležitý dozor tak, aby bezpečne zvládli rizikové situácie súvisiace s vykonávanými prácami.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 10 z of 95

5 POJMY, SKRATKY

5.1 Pojmy

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci BOZP - podmienky a faktory, ktoré vplývajú alebo môžu vplývať na zdravie a bezpečnosť zamestnancov alebo iných pracovníkov (vrátane dočasných pracovníkov a pracovníkov podľa osobitných zmlúv), návštevníkov alebo iných osôb na pracovisku.

Cieľ bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - cieľ BOZP na podporu výkonnosti BOZP, t. j. merateľných výsledkov manažérstva rizík BOZP organizácie, ktorý si organizácia sama stanoví a chce ho dosiahnuť.

Nebezpečenstvo / ohrozenie - zdroj, situácia alebo činnosť, ktoré môžu potenciálne spôsobiť fyzické zranenie alebo poškodenie zdravia, alebo ich kombináciu.

Poškodenie zdravia / choroba - identifikovateľné, nepriaznivé fyzické alebo psychické ťažkosti, vzniknuté a / alebo zhoršené pracovnou činnosťou a / alebo situáciou spojenou s prácou.

Posudzovanie rizika - proces hodnotenia rizika, ktoré vyplýva z nebezpečenstva, pričom sa berú do úvahy jestvujúce riadiace činnosti a rozhoduje sa, či riziko je alebo nie je prijateľné.

Preventívne opatrenie - opatrenie na odstránenie príčiny potenciálnej nehody alebo inej potenciálne neželateľnej situácie.

Riziko - kombinácia pravdepodobnosti vzniku nebezpečnej udalosti alebo ohrozenia a závažnosti zranenia alebo poškodenia zdravia, ktoré môže spôsobiť nehoda alebo vystavenie sa nebezpečenstvu.

Výkonnosť bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci - merateľné výsledky manažérstva rizík BOZP organizácie.

Prijateľné riziko - riziko, ktoré sa znížilo na úroveň, ktorú organizácia považuje za prijateľnú na splnenie jej právnych záväzkov a vlastnej politiky BOZP.

Pracovisko - akýkoľvek fyzický priestor, v ktorom organizácia riadi vykonávanú pracovnú činnosť.

Práce so zvýšeným nebezpečenstvom - Práce, kde po celú dobu ich trvania hrozí zvýšené nebezpečenstvo úrazu elektrickým prúdom, popálením, zadusením, otravou, výbuchom, alebo trvalé poškodenie zdravia zväčšujúcim aerosólom, žiarením, hlukom, a pod. najmä v uzatvorených, tesných alebo nedostatočne vetraných priestoroch. Pre oblasť zväčšujúcich prác sú takéto pracoviská riešené v STN 050601. K vykonaniu prác v podmienkach zvýšeného nebezpečenstva musí byť vždy vystavené písomné povolenie.

Stavebník / Investor – Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1

Dodávateľ – DAQE Slovakia s.r.o., Pribilínova 8953/62, 010 01 Žilina

Zodpovedný zamestnanec – zamestnanec poverený riadením pracovnej činnosti / iných činnosti / í na zverenom úseku s právomocou samostatne rozhodovať.

5.2 Skratky

Zoznam skratiek

KB – koordinátor bezpečnosti	KD – koordinátor dokumentácie
BOZP – bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci	ZOZZ – zodpovedná osoba zastupujúca zhotoviteľa
SZČO – samostatne zárobkovo činná osoba	BT – bezpečnostný technik
PÚ – pracovný úraz	ŤPÚ – ťažký pracovný úraz
SPÚ – smrteľný pracovný úraz	HPÚ – hromadný pracovný úraz
PN – prevádzková nehoda	Ha – havária
SBS – súkromná bezpečnostná služba	OOPP – osobné ochranné pracovné prostriedky
POZ – prostriedky osobného zabezpečenia	

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 11 z of 95

6 PROFESIE SPÄTÉ S VÝKONOM PRÁC NA STAVENISKU, ICH PRÁVA A POVINNOSTI

6.1 Koordinátor bezpečnosti

Koordinátor bezpečnosti (KB) na stavbe, poverený stavebníkom na vykonávanie činnosti v zmysle nariadenia vlády je osoba odborne spôsobilá na vykonávanie tejto činnosti.

Pre stavbu „Nové zastávky MHD Petržalka“ je koordinátor bezpečnosti:

..... č.t.

KB pri výkone svojej činnosti usmerňuje bezpečnostných technikov zhotoviteľov, ZOZZ, SZČO s cieľom zabezpečovať maximálnu BOZP osôb na stavenisku a operatívne riešiť problémy súvisiace s BOZP vo vzťahu k vykonávaným prácam a pohybom osôb na stavenisku.

KB má právo kontroly všetkých osôb nachádzajúcich sa na stavenisku a SZČO :

- na použitie alkoholických nápojov,
- či majú platné preukazy a osvedčenia na obsluhu strojov, zariadení alebo činností,
- či absolvovali inštruktáž, oboznámenie s rizikami a základné informácie o BOZP, týkajúce sa tejto stavby,
- či absolvovali školenie z predpisov na zaistenie BOZP, za ktoré zodpovedá príslušný zamestnávateľ podľa zákona NR SR č.124/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov,
- či používané stroje a zariadenia majú platné odborné prehliadky, skúšky resp. revízie a či vyhovujú príslušným predpisom,
- vyžaduje od zhotoviteľov a SZČO spracované technologické alebo pracovné postupy s analýzou nebezpečenstiev, ohrození a rizík vykonávaných prác.

Výsledky inšpekčnej činnosti na stavenisku eviduje určeným spôsobom a informuje o týchto výsledkoch vedúcich pracovníkov na pravidelných poradách (kontrolné dni), ktoré sú zamerané na problematiku BOZP.

Zaist'ovanie BOZP pri stavebných a ostatných prácach na stavenisku

Základné predpoklady pre vysokú úroveň BOZP na stavbe:

- rešpektovanie príslušných predpisov na zaistenie BOZP a rešpektovanie koordinátora bezpečnosti,
- jasné vzťahy, kompetencie, rozsah zodpovednosti účastníkov výstavby, dodávateľov a subdodávateľov, ktoré sú dané uzavretými zmluvami,
- kvalifikovanosť dodávateľov (odborne spôsobilé osoby, oprávnenia, osvedčenia, certifikáty apod.),
- zdravotne a odborne spôsobilí zamestnanci majúci potrebné informácie,
- vybavenosť OOPP, POZ vyhovujúcim náradím, nástrojmi, pomôckami,
- kvalitné bezpečné postupy a permanentná kontrolná činnosť,
- účinné opatrenia na zaistenie zamestnancov proti pádu z výšky, zavalením vo výkopoch, ohrozením padajúcim materiálom, dopravnými prostriedkami,
- používanie schválených, preskúšaných a spôsobilých strojov, mechanizmov a zariadení,
- zabezpečenie vysokej úrovne pracovnej, technologickej disciplíny na pracovisku,
- motivácia zamestnancov k bezpečnej práci a nulová tolerancia k používaniu alkoholu na pracovisku.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 12 z of 95

Ďalšie právomoci KB:

- v prípade, že pri kontrole BOZP na stavenisku KB nájde nedostatky, **ktoré bezprostredne ohrozujú životy alebo zdravie pracovníkov, prípadne životné prostredie, je oprávnený okamžite zakázať takéto práce** až do odstránenia nedostatku,
- v prípade zistenia **porušenia pravidiel BOZP** na stavenisku je KB **oprávnený zakázať vstup** pracovníkom ktorý porušili pravidlá BOZP.

Každý zhotoviteľ zodpovedá za BOZP na pracovisku, ktoré prevzal príslušným zápisom.

6.2 Stavbyvedúci

K tejto funkcii patrí priama kontrola pracovníkov stavby a výber aktuálnych postupov a metód výstavby:

- uplatňovanie BOZP, OPP a ŽP na stavbe v zmysle všeobecne platných predpisov, interných smerníc zhotoviteľa a dodržiavanie „Plánu BOZP“,
- plnenie všetkých zákonných požiadaviek o BOZP v zmysle ustanovenia Zákonníka práce a zákona o BOZP,
- dodržiavanie právnych ustanovení a interných predpisov o OPP v priestoroch staveniska,
- vstup a činnosť návštev a externých pracovníkov zhotoviteľa (podzhotoviteľov) pri krátkodobých pobytoch na stavbe s dôrazom na dodržiavanie pravidiel a vybavení OOPP, školení BOZP, ...,
- kontrola spracovaných technologických postupov a pracovných postupov pred začiatkom samotných prác a činností,
- kontrola pracovných prostriedkov, ktoré budú používané pracovníkmi zhotoviteľa v podmienkach stavby spolu s metódami a postupmi, ktoré sú v súlade so smernicami a predpismi BOZP, OPP a ŽP,
- kontrola pracovníkov, ktorí musia dodržiavať pokyny alebo odborné rady na dodržiavanie BOZP, OPP a ŽP,
- evidenciu prítomných osôb na stavenisku (zhotoviteľa),
- realizáciu nápravných opatrení, v prípade, že boli zistené v oblasti BOZP, OPP a ŽP,
- ďalšie zodpovednosti a povinnosti stavbyvedúceho vo vzťahu k BOZP, OPP a ŽP:
 - ✓ zúčastňuje sa auditov BOZP, OPP a ŽP,
 - ✓ formou obchôdzok vykonáva priamy dozor nad uplatňovaním pravidiel BOZP, OPP a ŽP na stavbe,
 - ✓ koordinuje a vydáva povolenia pre práce zhotoviteľov,
 - ✓ pre práce a činnosti spojené so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru (po odsúhlasení koordinátorom bezpečnosti, technikom PO) vydáva písomné povolenie na práce so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

6.3 Majstri a vedúci pracovných čiat

Majstri a vedúci pracovných skupín sú zodpovední za prenášanie informácií v oblasti BOZP, OPP a ŽP a za priamy dohľad nad dodržiavaním pravidiel BOZP, OPP a ŽP u svojej čaty (pracovníkov). Zodpovedajú za znalosti svojich podriadených pracovníkov a praktické dodržiavanie pravidiel v oblasti BOZP, OPP a ŽP.

Majstri a vedúci pracovných skupín musia poznať „Plán BOZP“ a musia byť schopní zaistiť dodržiavanie pravidiel a základných štandardov BOZP, OPP a ŽP.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 13 z of 95

6.4 Pracovníci

- Pracovníci musia dodržiavať bezpečné pracovné postupy, sú povinní informovať priameho nadriadeného, stavbyvedúceho, koordinátora bezpečnosti o nebezpečných podmienkach, postupoch a nevhodné chovanie sa v priestoroch staveniska.
- Pracovníci musia po výzve vytvárať návrhy na elimináciu nebezpečných stavov a negatívnych vplyvov.
- Všetci pracovníci, ktorí sa pohybujú v priestoroch staveniska sa musia vedieť identifikovať (reflexné vesty s menom spoločnosti pre ktorú pracujú).
- Každý zhotoviteľ zodpovedá za kvalifikáciu, odbornú spôsobilosť a zdravotnú spôsobilosť svojich pracovníkov. Zodpovedá za školenie v oblasti BOZP, OPP a ŽP.
- Pred začatím prác predkladá zhotoviteľ menný zoznam všetkých pracovníkov, ktorí sa zúčastňujú na realizácii výstavby.
- Každý člen vedenia stavby, každý vedúci pracovník na stavbe zhotoviteľa je zodpovedný za osobné dodržiavanie pravidiel BOZP všetkých pracovníkov pod jeho vedením a zodpovedá za OPP a ŽP.
- Každý zhotoviteľ zodpovedá za bezpečné zdravotne nezávadné pracovné prostredie, v ktorom musia byť identifikovateľné, analyzované a kontrolované alebo vylúčené všetky riziká nebezpečnej operácie.
- Každý pracovník zhotoviteľa je povinný dodržiavať stanovené bezpečnostné pravidlá, metódy, postupy a používať zodpovedajúce a vhodné bezpečnostné pomôcky, vhodné nástroje a prístroje a chovať sa spôsobom, ktorý zaručuje bezpečnosť jeho a ostatných pracovníkov a nezadá príčinu k vzniku úrazu na stavbe, príčinu vzniku mimoriadnej situácie alebo vzniku požiaru.
- Do programu BOZP, OPP a ŽP na pracovisku sú zapojení všetci pracovníci prostredníctvom účasti na školeniach a oznamovaní všetkých nebezpečných operácii, metód, postupov alebo okolností zistených na stavenisku.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 14 z of 95

7 ZÁKLADNÉ ÚDAJE CHARAKTERIZUJÚCE STAVBU, VÝSTAVBU A JEJ BUDÚCU PREVÁDZKU

7.1 Charakteristika územia stavby

Situovanie objektu a zhodnotenie staveniska

Stavby sa nachádzajú na území mesta Bratislava, MČ Bratislava – Petržalka a bude sa realizovať na pozemkoch vo vlastníctve Hlavného mesta SR Bratislava, Primaciálne nám. 1, 814 99 Bratislava, na ktoré sú založené listy vlastníctva č. 1748 a č. 4833. Stavba sa bude realizovať na existujúcich komunikáciách a v ich príhlom priestore.

Zastávka MHD Kopčianska, križovatka

V križovatke Kopčianska – Kopčianska je navrhnutý nový pár zastávok MHD za účelom zlepšenia dispozičného umiestnenia v tejto lokalite. Zastávky sú navrhnuté v jazdnom pruhu, súčasťou je aj návrh prepojavacieho chodníka v smere k zastávke Kopčany – sídlisko a návrh nevyhnutnej opravy povrchu vozovky v križovatke Kopčianska – Kopčianska.

Zastávka MHD Kopčianska

Na Kopčianskej ul. v blízkosti diaľničného nadjazdu D2 je navrhnutý nový pár zastávok. Zastávky sú navrhnuté v jazdnom pruhu. Ide o predposlednú zastávku v smere na novo budovanú lokalitu „Nesto“.

Zastávka MHD Panónska

Na Panónske ceste je nový pár zastávok situovaný v oboch smeroch za križovatkou do lokality „Južné mesto Zóna A“. Zastávka v smere na Rusovce je navrhnutá na pripájacom pruhu na Panónsku cestu. Zastávka v smere do centra je navrhnutá na samostatnom zastávkovom pruhu. Súčasťou je návrh nových prepojavacích chodníkov smerom na jestvujúce zastávky Lúky V na Vyšehradskej ulici.

7.2 Predpokladaný postup výstavby

V zmysle Zákona č. 50/1976 Zb. O územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov, spracovateľ predmetného POV ako stavenisko navrhuje bezprostredné okolie stavby, výhradne sú to pozemky v majetku objednávateľa – mesta. Počas uskutočňovania stavby sú tieto plochy určené na vykonávanie stavebných prác, na uskladňovanie stavebných výrobkov, materiálu, dopravných a iných zariadení.

Návrh umiestnenia vyhradených plôch pre skládovanie stavebného materiálu sa považuje za predbežný. Výsledný návrh bude závisieť od konkrétneho zhotoviteľa stavby, od použitých technológií, ako aj schopností zhotoviteľa využívať ponúkané plochy, prípadne si iné zabezpečiť v rámci prípravy stavby priamo s organizáciami a orgánmi pôsobiace v dotknutom území. Je na zhotoviteľovi, ako bude organizovať ich využívanie.

Vzhľadom na rozsah stavby sa uvažuje, že zhotoviteľ bude počas výstavby priebežne podľa harmonogramu prác zabezpečovať odvoz vybúraných hmôt, ako aj dovoz potrebného stavebného materiálu pre zabudovanie. Podľa potreby si zhotoviteľ včas zabezpečí potrebné plochy a prípojky pre stavebné dvory.

Na všetkých plochách určených pre účel stavebných dvorov, či už na plochách v zábere stavby, je nevyhnutné dodržiavať hlavné zásady technologickej disciplíny s dôrazom na ochranu životného prostredia. Táto požiadavka sa týka hlavne ochrany povrchových a podzemných vôd, ochrany porastov, ochrany obyvateľstva pred hlukom a imisiami a udržiavania čistoty na súvisiacich komunikáciách.

So skládkami humusu sa neuvažuje.

Vytýčenie navrhovaného staveniska a jestvujúcich objektov

Pred začiatkom zriadenia vonkajšieho staveniska preverí oprávnený zástupca investora (napr. zodpovedný geodet) zástupcovi vybraného dodávateľa výstavby (napr. geodet dodávateľa stavby resp. stavbyvedúci), okrem rozhodnutia o prípustnosti stavby (právoplatnosť stavebného povolenia), projektovej dokumentácie

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 15 z of 95

(napr. platnosť realizačnej dokumentácie na stavbe), vyznačenia hraníc navrhovaného staveniska a ďalších dokladov i body základnej vytyčovacej siete územia. Najneskôr 7 dní pred odovzdaním priestoru budúceho vonkajšieho staveniska k výstavbe, spresní investor s vybraným dodávateľom stavby plochy využiteľné pre predmetné ZS.

Vybraný dodávateľ stavby (zodpovedný geodet) bude zodpovedný za riadne zriadenie a aktualizáciu geodetických bodov, za vypracovanie návrhu vytyčovacích sietí, vybudovanie vytyčovacej siete, vytýčenie a kontrolné meranie geometrických parametrov priestorovej polohy stavby, vyznačenie existujúcich podzemných vedení na povrchu, meranie a zobrazenie predmetov skutočnej realizácie stavby, v súlade so stavebným povolením a bude zodpovedný za ochranu konštrukcií vytýčenia priestorovej polohy (polohové a výškové body tzv. pevné body) stavebného objektu počas celej výstavby.

Počas stavebných prác bude vykonávať zodpovedný geodet vybraného dodávateľa stavby i kontrolné merania na stanovenie skutočného stavu dokončených objektov, v rozsahu projektovej dokumentácie (Vyhláška č. 10/74 Zb. a č. 11/74 Zb. ČÚGK o geodetických prácach vo výstavbe a STN 73 0128, s presnosťou vytýčenia STN 73 0420 až 73 0422).

Pred zahájením stavebných prác odporúčame vybranému dodávateľovi stavby zrealizovať pasportizáciu jestvujúceho stavebného fondu v dotyku, pokiaľ tak nebolo resp. nebude zrealizované ako súčasť samostatnej projektovej dokumentácie. Výsledky predmetného pasportu (napr. videonahrávku resp. fotodokumentáciu) navrhujeme uložiť na príslušnej MČ.

Hranica riešeného územia, hranica navrhovaného staveniska a hranica stavby

Hranica riešeného územia je tvorená priestorom, na ktorom budú realizované všetky práce v rozsahu navrhovanej objektovej skladby.

Hranica staveniska je definovaná obvodom majetko-právne vysporiadanej plochy pozemkov vo vlastníctva mesta.

Prehľad hlavných stavebných činností:

- zaistenie príjazdu na stavenisko vrátane osadenia oplotenia a prenosného dopravného značenia
- vytýčenie existujúcich inžinierskych sietí
- príprava územia, zabezpečenie prívodu el. energie a vody
- sociálne a prevádzkové zariadenie staveniska (biologické WC, príp. UNIMO bunka)
- odfrézovanie asfaltových vrstiev, vybúranie vozovky, obrubníkov v potrebnom rozsahu a ostatné búracie práce,
- realizácia chráničiek inžinierskych sietí v dotyku so stavbou
- vybudovanie vsakovacích systémov, resp. príprava napojenia na dažďovú kanalizáciu
- zhotovenie konštrukcií odvodňovacieho systému (trativod, vpusty, prípojky),
- pokládka káblov VO
- zhotovenie prechodových dosiek na zastávke
- budovanie štrbinových žľabov a obrubníkov
- zhotovenie nových konštrukcií vozoviek, chodníka a spev. plôch s dôsledným napojením na existujúce konštrukcie chodníka a vozoviek, škárorez
- osadenie zábradlia, označníka
- dokončovacie práce (kompletizácia odvodňovacích zariadení, realizácia zálievok na kontaktoch rôznych materiálov, a pod.)
- zhotovenie trvalého vodorovného dopravného značenia a osadenie trvalého zvislého dopravného značenia

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 16 z of 95

7.3 Urbanistické, architektonické a stavebno – technické riešenie stavby

Zdôvodnenie riešenia

Predmetom dokumentácie je vypracovanie projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie (DSP) v podrobnostiach dokumentácie na realizáciu stavby (DRS) pre stavbu „Nové zastávky MHD Petržalka“.

Obsahom je návrh 3-och párov nových zastávok MHD, a to 2-och párov zastávok na Kopčianskej ulici a jedného páru na Panónskej ceste. Nové zastávky na Kopčianskej ul. prispievajú k efektívnejšiemu vedeniu linky v smere na novo budovanú lokalitu „Nesto“ v západnej časti Petržalky. Novým párom zastávok na Panónskej ceste dôjde k efektívnejšej obsluhu novo budovanej polyfunkčnej lokality „Južné mesto Zóna A“. Z hľadiska dostupnosti sa dosiahne zlepšenie izochrónu dostupnosti zastávok MHD v predmetnom území.

Konštrukčné riešenie

Vstup a výjazd zo staveniska

Vozidlá opúšťajúce stavenisko musia v plnom rozsahu rešpektovať podmienky vyplývajúce z Cestného zákona, v úplnom znení vyhlásenom pod. č. 193/1997 Z.z. Zabezpečenie čistoty verejných priestranstiev. Zhotoviteľ zároveň zabezpečí, aby komunikácie v bezprostrednom dotyku riešeného územia (s dôrazom na plochy v bezprostrednom dotyku s výjazdom zo staveniska) neboli staveniskovou dopravou znečisťované (vyčlenenie pracovníkov na priebežné dočisťovanie, zametanie a pod.) resp. trvalo poškodené.

Osvetlenie navrhovaného staveniska

Osvetlenie staveniska nebude potrebné, stavebné práce sa predpokladajú v denných hodinách pri dostatočnej viditeľnosti.

Predbežný návrh mechanizácie stavby

Počas realizácie sa predpokladá s použitím ručných elektrických strojov, nástrojov, pomôcok a drobnej mechanizácie. Na zabudovanie resp. odstránenie ťažšieho a objemného stavebného materiálu bude použitá dostupná stavebná mechanizácia podľa potrieb dodávateľa (cestná fréza, valec, traktorbager, nákladné vozidlá, autožeriav, domiešavač, a iné).

Požiadavky na stroje a mechanizmy pre navrhovanú výstavbu.

Upresní vybraný dodávateľ výstavby v rámci prípravy na začatie prác.

Výrobné zariadenia a stavebné mechanizmy.

Betón a ostatné materiály pre zriadenie konštrukčných vrstiev vozovky, základov jednotlivých objektov a pod.. sa bude dovážať na stavbu z centrálnych výrobní. Kamenné, betónové obrubníky a bet. dlažby budú taktiež dovezené od vybraného dodávateľa.

Zabezpečenie vody a energií pre stavenisko

Zásobovanie vodou bude zabezpečené prostredníctvom nádoby (zvyčajne plastovej umiestnenej na palete o objeme 1000 l) vhodnej na prepravu a skladovanie vody.

Odber elektrickej energie pre zariadenia bude zabezpečený pomocou stavebnej elektrocentrály, odolnej poveternostným vplyvom.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 17 z of 95

Sociálne objekty

V rámci staveniska bude počas výstavby k dispozícii mobilná toaleta pre pracovníkov. Sociálnu starostlivosť na stavbe zabezpečuje pre pracovníkov stavby dodávateľ stavby.

Sklady a skladové plochy

Na stavenisku bude určený priestor na skladovanie voľne uloženého stavebného materiálu (štrk, drevo, kovové prvky ...). Stavebný materiál, ktorý nemôže byť vystavený poveternostným vplyvom bude pravidelne denne dovážaný dodávateľom stavby v rozsahu jeho spracovania na stavbe, resp. uložený v prenosných plechových skladoch.

Požiadavky na oplotenie navrhovaného staveniska

Oplotenie bude priehľadné resp. nepriehľadné, min. vo výške 2,00 m (napr. z mat. vlnitý plech, KOB plechy 1006 resp. 1012) bude osadené na ocel'. stojkách uchytených do ocel'. krížov resp. do plastových výliskov (napr. typ HERAS š. 0,40 m). V oplotení sa pri vjazde a výjazde osadí brána.

Opatrenia regulujúce vstup verejnosti na stavenisko budú v miestach jestvujúcich chodníkov.

7.4 Starostlivosť o životné prostredie

Navrhovaná stavba bude mať minimálny dopad na životné prostredie v lokalite. Samotné navrhované dočasné objekty zariadenia staveniska ako i navrhovaný postup výstavby nebude mať zásadný negatívny dopad na životné prostredie. Zabezpečenie výstavby z hľadiska starostlivosti o životné prostredie si vyžiada stálu kontrolnú a riadiacu činnosť pracovníkov vedenia stavby.

Podľa stavebného zákona je treba vytvoriť pri stavbe podmienky zodpovedajúce záujmom ochrany životného prostredia.

Spôsob odborného ošetrovania porastov, ktoré nemajú byť odstránené

V rámci stavby nedôjde k výrubu drevín. Dreviny nachádzajúce sa v blízkosti stavebných objektov nepredstavujú prekážku v realizácii stavby.

Stromy a kry v blízkosti stavby je potrebné počas stavebných a výkopových prác chrániť tak, aby nedošlo k nadmernému zásahu do ich nadzemného a koreňového systému, a tým aj k celkovému poškodeniu drevín. Všetky stavebné práce v ich blízkom okolí musia byť urobené ručne a prípadne poškodené korene a konáre je potrebné okamžite ošetriť, a tým zamedziť k ich presychaniu. Všetky stavebné práce je potrebné realizovať v zmysle STN 83 7010 Ochrana prírody, ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie, bod 4.1 pri stavebných prácach sa drevina chráni celá (koruna, kmeň, koreňová sústava) pred poškodením.

Odpady

Odpadové materiály vzniknuté pri výstavbe a pri búracích prácach budú mať zväčša charakter zeminy (z výkopov pre konštrukčné vrstvy spevnených plôch, základov, odvodňovacích zariadení; z rýh podzemných vedení; nespevnené materiály pôvodných konštrukcií) a stavebnej sute (materiály z vrstiev vozoviek a pod.). Tieto odpadové materiály sa buď použijú na miesta určené investorom alebo sa uložia na skládku TKO.

Odpadové hospodárstvo je činnosť zameraná na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov a znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie a nakladanie s odpadmi v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 18 z of 95

Odpadové hospodárstvo, nakladanie s odpadmi a ich zhodnocovanie sa riadi podľa:

- Zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch [1]
- Vyhláška Min. životného prostredia SR č. 365/2015 – katalóg odpadov [2]

Odpady v štádiu stavebnej výroby:

Držiteľom odpadov v priestore stavebného dvora a odpadov zo stavebnej činnosti (vzniknuté realizáciou stavby) je zhotoviteľ stavby. Jeho základné povinnosti ako držiteľa odpadov týkajúce sa vzniknutých odpadov sú popísané v §14 [1]. V prípade vzniku nebezpečných odpadov sa držiteľ riadi §25 [1].

Odpady vzniknuté realizáciou stavby budú odovzdané za účelom zabezpečenia ich zhodnotenia alebo zneškodnenia osobe oprávnenej nakladať s odpadmi v súlade s §19 [1]. Zhotoviteľ stavby je povinný nakladať zo stavebnými odpadmi v súlade s §77 [1].

Podľa §77 [1] ods. (3) je za nakladanie s odpadmi podľa tohto zákona, ktoré vznikli pri výstavbe, údržbe, rekonštrukcii alebo demolácii komunikácií je zodpovedná osoba, ktorej bolo vydané stavebné povolenie. Táto osoba (investor) môže zmluvne dané povinnosti preniesť na zhotoviteľa stavby. Následne podľa §77 [1] ods. (4) táto osoba je povinná stavebné odpady vznikajúce pri tejto činnosti a odpady z demolácií materiálovo zhodnotiť pri výstavbe, rekonštrukcii alebo údržbe komunikácií.

V zmysle Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov sú vzniknuté odpady zatriedené nasledovne:

Tab. 1 Predpokladané druhy odpadov vznikajúcich z búracích a demolačných prác:

Č. skupiny, podskupiny a druhu odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória	Množstvo
17	Stavebné odpady a odpady z demolácií vrátane výkopovej zeminy z kontaminovaných miest		
17 01 01	Betón	O	
17 03 02	Bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O	
17 04 05	Železo a oceľ	O	
17 05 04	Zemina a kamenivo iné , ako uvedené 17 05 03	O	
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	O	

Tab. 2 Odpady vznikajúce na mieste hlavného staveniska:

Druh	Názov	Kategória *
03 01 05	piliny, hobliny, odrezky, odpadové rezivo alebo drevotrieskové (drevovláknité dosky, dyhy iné ako uvedené v 03 01 04	O
08 01 11	odpadové farby a laky obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky	N
08 01 12	odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11	O
08 01 99	odpady inak nešpecifikované	
12 01 02	prach a zlomky zo železných kovov	O
12 01 04	prach a zlomky z neželezných kovov	O
12 01 05	hobliny a triesky z plastov	O
12 01 13	odpady zo zvarovania	O
14 06 03	Iné rozpúšťadlá a zmesi rozpúšťadiel	N
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	O
15 01 02	obaly z plastov	O

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 19 z of 95

Druh	Názov	Kategória *
15 01 03	obaly z dreva	O
15 01 04	obaly z kovu	O
15 01 05	kompozitné obaly	O
15 01 06	zmiešané obaly	O
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	N
17 01 01	betón	O
17 03 01	bitúmenové zmesi obsahujúce uhoľný decht	N
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01	O
17 05 04	zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03	O
17 06 04	izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	O
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií iné ako uvedené v 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O

Činnosti, pri ktorých budú vznikať odpady na mieste výstavby, môžeme charakterizovať takto:

- demolácia existujúcich vozoviek a spevnených plôch,
- odpad pri zemných prácach;
- pokladanie jednotlivých vrstiev vozovky;
- prípadné riešenie havarijných situácií (napr. únik PHM z dopravných prostriedkov a stavebných mechanizmov).

Zneškodnenie odpadov

Výkopová zemina zaradená do kategórie odpadov ako ostatný, sa uloží na riadenú skládku odpadu alebo po dohode z investorom sa z časti použije na zásyp terénnych nerovností.

Odpady charakteru stavebnej suty (vybúrané konštrukčné vrstvy existujúcej vozovky) budú odvezené na riadenú skládku odpadu.

Vplyvy na ovzdušie, hluk

Pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie, v zariadeniach v ktorých sa vyrába, upravuje, dopravuje, vykladá, nakladá a alebo skladujú prašné látky je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na zamedzenie prašných emisií.

- zariadenia na výrobu, úpravu a dopravu prašných materiálov je treba zakapotovať,
- prašné materiály skladovať v uzavretých silách
- v prípade nutnosti zabezpečiť kropenie vodou
- na stavenisku je neprípustné akékoľvek spaľovanie odpadu

Pre zamedzenie nepriaznivých vplyvov po dobu výstavby, predovšetkým pôsobením hluku a vibrácií pri stavebnej činnosti budú prevedené následné opatrenia:

- zdroje nadmerného hluku budú umiestnené na stavenisku vo vzdialenejších polohách s ohľadom na obytnú zástavbu,
- v rámci technických možností budú stavebné stroje zakapotované (odhlučnené)
- hlučné práce na stavenisku nebudú vykonávané cez soboty a nedele, v skorých ranných a neskorých večerných hodinách.
- ochranu vôd pred znečistením hlavne ropnými produktmi

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 20 z of 95

Vplyvy na vodu

V priebehu stavby:

V priebehu stavby nesmie dôjsť ku znečisteniu podzemných vôd. Pre minimalizáciu prípadných škôd je nutné na ochranu životného prostredia vykonať nasledujúci opatrení:

- zabezpečiť, aby nasadené stroje a strojné zariadenia stavby neznečisťovali a neznižovali kvalitu povrchových a podzemných vôd lokality
- zabezpečiť, aby navrhované dočasné, sociálne zariadenia staveniska, jeho odpadové vody a odpadové vody z navrhovaných technologických procesov, rešpektovali tzv. kanalizačný poriadok príslušného správcu siete

8 PROTIPOŽIARNE ZABEZPEČENIE STAVBY

Stavba musí spĺňať požiadavky ochrany pred požiarmi podľa platných predpisov a noriem, zodpovedá vedenie stavby.

Zhotoviteľ bude na stavenisku v plnom rozsahu rešpektovať Zákon o požiarnej ochrane číslo 314/2001 Z.z., ako aj vyhlášku MV číslo 121/ 2002 Z.z.. o požiarnej prevencii, vyhlášku č. 94/2004 Z.z. ktorou sa ustanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť pri výstavbe a pri užívaní stavieb. Tieto predpisy udávajú základné kritéria pre návrh protipožiarnych opatrení – požiarne riziko, veľkosť požiarnych úsekoch, únikové cesty a odstupové vzdialenosti a požiadavky na prístupové komunikácie na protipožiarny zásah. Ďalej zhotoviteľ bude rešpektovať platné technické normy týkajúce sa protipožiarnej ochrany stavieb, napr. STN 9202 41 a 73 08 22 a ďalšie.

V prípade požiaru je na stavenisko možný prístup zásahových požiarnych vozidiel z verejnej komunikácie. Zhotoviteľ má povinnosť v rámci výrobnnej dokumentácie zariadenia staveniska spracovať projekt požiarnej ochrany na ním navrhnuté zariadenie staveniska. Taktiež povinnosťou zhotoviteľa je zabezpečiť pravidelné školenie zamestnancov o požiarnej ochrane.

Kontrolu plnenia požiadaviek predpisov OPP vykonáva **technik požiarnej ochrany a KB** (koordinátor bezpečnosti). V prípade vzniku požiaru je potrebné tento požiar okamžite nahlásiť zodpovedným vedúcim pracovníkom stavby.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 21 z <i>of</i> 95

9 LIKVIDÁCIA A VYPRATANIE ZARIADENIA STAVENISKA

Likvidácia dočasných objektov navrhovaného staveniska je podmienená ukončením výstavby investičného zámeru. Likvidácia bude prebiehať priebežne a bude ukončená do 7 dní po ukončení stavebných prác, pokiaľ v tom vybranému dodávateľovi nebránia nedokončené práce iných priamych dodávateľov alebo pokiaľ nepotrebuje zriadené stavenisko pre dokončenie iných samostatne odovzdávaných častí stavby. Po uplynutí tejto doby môže dodávateľ resp. dodávateľia na stavenisku ponechať iba stroje, výrobné zariadenia a materiál, potrebný na odstránenie väd a nedorobkov (napr. kolaudačné závady). Po ich odstránení je povinný odstrániť stavenisko tiež najneskôr do 7 dní.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 22 z <i>of</i> 95

10 PRVÁ POMOC A INÉ MIMORIADNE SITUÁCIE

Dodávateľ zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii.

Pre poskytnutie prvej pomoci bude stavenisko vybavené základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci, ktoré budú označené a ľahko prístupné. Lekárnička bude pravidelne kontrolovaná a doplňovaná zodpovedným vedúcim zamestnancom staveniska. Základné vybavenie lekárničiek laickej prvej pomoci je uvedené na vnútornej strane lekárničky.

Postup poskytovania prvej pomoci je popísaný v prílohe č. 8 tohto dokumentu „Traumatologický plán“.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 23 z of 95

11 POSTUP NAHLASOVANIA PRACOVNÝCH ÚRAZOV

Pri nahlasovaní pracovných úrazov sa bude postupovať v zmysle §17 zákona č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a záznam o pracovnom úraze sa bude vypisovať v zmysle vyhlášky č. 500/2006 Z.z., ktorou sa ustanovuje vzor záznamu o registrovanom úraze.

Zamestnanec je povinný bezodkladne oznámiť zamestnávateľovi vznik

- **pracovného úrazu alebo služobného úrazu** (ďalej len „pracovný úraz“), ktorý utrpel, ak mu to dovoľuje jeho zdravotný stav,
- **iného úrazu ako pracovného úrazu alebo smrti**, ku ktorej nedošlo následkom pracovného úrazu, ak vznikli na pracovisku alebo v priestoroch zamestnávateľa,
- **nebezpečnej udalosti**,
- **závažnej priemyselnej havárie**.

Povinnosť oznámiť zamestnávateľovi vznik pracovného úrazu má aj zamestnanec alebo fyzická osoba, ktorá bola svedkom vzniku uvedenej udalosti.

Zamestnávateľ je povinný po oznámení podľa bezodkladne vykonať potrebné opatrenia, aby nedošlo k ďalšiemu ohrozeniu života a zdravia. Stav pracoviska nemožno meniť do príchodu príslušných vyšetrojúcich orgánov, okrem vykonania nevyhnutných opatrení na ochranu života a zdravia alebo na zabránenie veľkej hospodárskej škody. Ak sa stav pracoviska mení v dôsledku vykonania opatrení, aby sa zabránilo ďalšiemu možnému ohrozeniu života a zdravia alebo veľkej hospodárskej škode, zamestnávateľ je povinný vyhotoviť dokumentáciu o stave pracoviska potrebnú na vyšetrovanie príčin vzniku takej udalosti.

Zamestnávateľ je povinný registrovať pracovný úraz, ktorým bola spôsobená pracovná neschopnosť zamestnanca trvajúca viac ako tri dni alebo smrť zamestnanca, ku ktorej došlo následkom pracovného úrazu (ďalej len „registrovaný pracovný úraz“), tak, že

- zistí príčinu a všetky okolnosti jeho vzniku, a to za účasti zamestnanca, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, ak je to možné so zreteľom na jeho zdravotný stav, a za účasti príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť; v prípade smrti alebo ťažkej ujmy na zdraví (ďalej len „závažný pracovný úraz“), zamestnávateľ je povinný prizvať k zisťovaniu príčin aj autorizovaného bezpečnostného technika,
- spíše záznam o registrovanom pracovnom úraze najneskôr do štyroch dní po oznámení vzniku registrovaného pracovného úrazu,
- prijme a vykoná potrebné opatrenia, aby sa zabránilo opakovaniu podobného pracovného úrazu.

Zamestnávateľ je povinný po prijatí oznámenia bezodkladne oznámiť vznik:

- **registrovaného pracovného úrazu**
 - ✓ zástupcom zamestnancov vrátane príslušného zástupcu zamestnancov pre bezpečnosť,
 - ✓ príslušnému útvaru Policajného zboru, ak zistené skutočnosti nasvedčujú, že v súvislosti s pracovným úrazom bol spáchaný trestný čin,
 - ✓ príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru, ak ide o závažný pracovný úraz,
- **závažnej priemyselnej havárie príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru.**

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 24 z of 95

Ak zamestnanec utrpel pracovný úraz na pracovisku iného zamestnávateľa, je tento zamestnávateľ povinný bezodkladne oznámiť vznik pracovného úrazu zamestnávateľovi poškodeného zamestnanca. Ak zamestnanec utrpel registrovaný pracovný úraz na pracovisku iného zamestnávateľa, **tento zamestnávateľ je povinný**

- splniť oznamovaciu povinnosť
- zistiť príčinu vzniku registrovaného pracovného úrazu
- po spísaní podkladu pre záznam o registrovanom pracovnom úraze a zaslať tento podklad zamestnávateľovi zamestnanca,
- prijať a vykonať opatrenia

Zamestnávateľ je povinný:

- záznam o registrovanom pracovnom úraze do ôsmich dní odo dňa, keď sa o tomto pracovnom úraze dozvedel,
 - ✓ zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru,
 - ✓ doručiť zamestnancovi, ktorý utrpel registrovaný pracovný úraz, alebo pozostalým, ak zamestnanec zomrel v dôsledku pracovného úrazu,
- zaslať príslušnému inšpektorátu práce alebo príslušnému orgánu dozoru správu o vyšetrení príčin a okolností vzniku závažného pracovného úrazu a o prijatých a vykonaných opatreniach na zabránenie opakovaniu podobného pracovného úrazu do 30 dní odo dňa, keď sa o jeho vzniku dozvedel.

Zamestnávateľ je povinný viesť evidenciu:

- pracovných úrazov, v ktorej uvedie údaje potrebné na spísanie záznamu o registrovanom pracovnom úraze, ak sa následky pracovného úrazu prejavia neskôr,
- iných úrazov ako pracovných úrazov a nebezpečných udalostí, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku a o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie podobným úrazom a udalostiam,
- priznaných chorôb z povolania a ohrození chorobou z povolania, v ktorej uvedie údaje o príčine vzniku, o prijatých a vykonaných opatreniach na predchádzanie tej istej alebo podobnej chorobe z povolania.

V podmienkach stavby je postup nasledovný:

Postihnutý nahlási PÚ svojmu nadriadenému (stavbyvedúcemu).

Stavbyvedúci zapíše PÚ do knihy PÚ alebo stavebného denníka, ktorý je umiestnený v kancelárii stavbyvedúcich.

Do knihy zapíše:

- ✓ dátum a čas úrazu,
- ✓ meno zraneného,
- ✓ zranená časť tela,
- ✓ stručný popis úrazového deja,
- ✓ zápis podpíše zranený a nadriadený pracovník.

V prípade, že ide o registrovaný PÚ – úraz, pri ktorom vznikla práceneschopnosť, je zamestnávateľ povinný úraz vyšetriť podľa vyhlášky 500/2006 Z.z.

Nadriadený alebo majster pracovníka, ktorý utrpel PÚ a vznikla z neho práceneschopnosť, je túto udalosť povinný okamžite nahlásiť koordinátorovi bezpečnosti na stavbe:

.....

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 25 z <i>of</i> 95

V prípade ťažkého, hromadného a smrteľného PÚ stavbyvedúci okamžite hlási udalosť hlavnému zhotoviteľovi a ihneď oznámi vznik takéhoto úrazu príslušnému Inšpektorátu práce.
Každý pracovník je povinný byť nápomocný pri vyšetrovaní pracovných úrazov.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 26 z of 95

12 ZÁKLADNÉ POVINNOSTI DODÁVATEĽOV STAVEBNÝCH PRÁC

Dodávateľ stavebných prác je povinný viesť evidenciu pracovníkov od ich nástupu do práce až do opustenia pracoviska.

Dodávateľ stavebných prác je povinný vybaviť osoby, ktoré s jeho vedomím vstupujú na stavenisko (pracovisko), osobnými ochrannými pracovnými prostriedkami zodpovedajúcimi ich ohrozeniu.

12.1 Zodpovednosti zmluvných strán

(Hlavný) Generálny dodávateľ - (H)GD

bude zaisťovať koordináciu bezpečnostných činností na stavbe, bude organizovať pravidelné kontroly, dozor v oblasti BOZP a bude viesť všeobecnú dokumentáciu BOZP. GD je tiež zodpovedný za vedenie dokumentácie o likvidácii odpadov, pokiaľ nie je nižšie uvedené inak a tiež za inštaláciu dočasného osvetlenia Stavby.

Zhotovitelia / Subdodávatelia / Dodávatelia

sú plne zodpovední za realizáciu a dodržiavanie bezpečnostných opatrení na svojom pracovisku (v prípade že majú pracovisko protokolárne odovzdané zodpovedajú aj za montáž a pravidelnú údržbu kolektívneho zabezpečenia ak sa z generálnym dodávateľom nedohodnú inak), bezpečné chovanie správanie sa svojich pracovníkov na Stavbe a za predloženie povinných dokumentov. Zástupcovia dodávateľa sú povinní zúčastňovať sa pravidelných porád BOZP.

Ďalej sú zodpovední za upratovanie pracoviska a za vytvorenie dobrých hygienických podmienok pre svojich zamestnancov (inštalácia zariadenia staveniska). Každá výnimka z povinných bezpečnostných opatrení musí byť prejednaná a schválená generálnym dodávateľom.

Pri zriaďovaní staveniska a počas realizácie stavby je zhotoviteľ povinný dodržiavať NV SR č.396/2006 Z.z. (ďalej len Nar. vlády č. 396/2006 Z.z.) o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na stavenisko a zabezpečí:

Počas realizácie prác zhotoviteľ ako zamestnávateľ resp. samostatne zárobkovo činná osoba uplatňujú všeobecné zásady prevencie a požiadavky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ustanovené zákonom s prihliadnutím najmä na

- udržiavanie poriadku a čistoty na stavenisku,
- voľbu lokality pracoviska, jeho prístupnosť, určenie bezpečných komunikácií alebo priestorov na priechod a pohyb zamestnancov a na prejazd a pohyb pracovných prostriedkov,
- podmienky na manipuláciu s rôznymi materiálmi,
- technickú údržbu, kontrolu pred uvedením do prevádzky a pravidelnú kontrolu zariadení a pracovných prostriedkov s cieľom odstrániť nedostatky, ktoré by mohli ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov,
- určenie a úpravu plôch na uskladňovanie rôznych materiálov, najmä ak ide o nebezpečné materiály alebo látky,
- podmienky na odstraňovanie použitých nebezpečných materiálov,
- uskladňovanie, manipuláciu alebo odstraňovanie odpadu a zvyškov materiálov,
- prispôbovanie času určeného na jednotlivé práce alebo ich etapy podľa skutočného postupu prác,
- spoluprácu medzi zamestnávateľmi a samostatne zárobkovo činnými osobami,
- vzájomné pôsobenie pracovných činností uskutočňovaných na stavenisku alebo v jeho tesnej blízkosti s ohľadom na bezpečnosť.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 27 z of 95

Zhotoviteľ stavby a ostatní subdodávatelia sú povinní vykonať vstupné školenie BOZP (oboznámenie s rizikami na stavenisku), všetkým pracovníkom stavby oboznámiť ich s predpismi BOZP, bezpečnej práce a pracovnými postupmi, spraviť záznam do denníka stavebného denníka o oboznámení pracovníkov z Plánom BOZP.

VSTUP NA STAVENISKO A VÝKON PRÁČ BEZ TOHTO ŠKOLENIA JE PRÍSNE ZAKÁZANÉ .

Ak na jednom pracovisku plnia úlohy zamestnanci viacerých zamestnávateľov, koordinácia činnosti a vzájomná informovanosť je súčasťou uzavretých zmlúv. Medzi nimi musí byť uzavretá písomná dohoda, ktorá určí, kto z nich zodpovedá za vytvorenie podmienok BOZP na spoločnom pracovisku a v akom rozsahu. Ak sa nedohodnú, zodpovedá každý z nich v plnom rozsahu.

Zhotoviteľ sa nezbuje zodpovednosti za bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci podľa zákona č. 124/2006 Z.z. a Zákonníka práce, zabezpečením vykonávania úloh podľa § 4,5 a 6 Nar. vlády č. 396/2006 Z.z.

Zhotoviteľ je povinný zabezpečiť najvyšší možný stupeň bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zhotoviteľ je povinný zisťovať nebezpečenstvá a ohrozenia, posudzovať riziká.

Prijíma opatrenia, najmä pri plnení všeobecných zásad podľa vyššie uvedených všeobecných zásad, v súlade s minimálnymi bezpečnostnými a zdravotnými požiadavkami na stavenisko uvedenými v prílohe č.3 Nar. vlády č. 396/2006 Z.z..

12.1.1 Povinnosti dodávateľov stavebných prác v oblasti kontrolnej činnosti

- Sústavne kontrolovať a vyžadovať dodržiavanie príslušných právnych predpisov a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, zásad bezpečnej práce, ochrany zdravia pri práci a bezpečného správania na pracovisku a bezpečných pracovných postupov.
- kontrolovať:
 - ✓ stav bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení, zabezpečovať v intervaloch určených osobitnými predpismi alebo orgánmi dozoru meranie a hodnotenie faktorov pracovného prostredia, odborné prehliadky a odborné skúšky zariadení,
 - ✓ či zamestnanec nie je v pracovnom čase pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a či dodržiava určený zákaz fajčenia v priestoroch zamestnávateľa,
 - ✓ činnosť zamestnanca na odlúčenom pracovisku a zamestnanca, ktorý pracuje na pracovisku sám,
- kontrolovať a vyžadovať používanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, ochranných zariadení a iných ochranných opatrení,
- odstraňovať nedostatky zistené pri kontrolnej činnosti.

Príprava stavieb

Na stavenisku musí byť okrem projektovej dokumentácie potrebnej na uskutočňovanie stavby aj zhotoviteľská dokumentácia, návody a pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci potrebné na bezpečný výkon práce. Súčasťou zhotoviteľskej dokumentácie je technologický postup stavebných prác vo vzťahu k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci (ďalej len „technologický postup“).

Technologický postup musí obsahovať:

- nadväznosť a súbeh jednotlivých pracovných činností,
- bezpečný pracovný postup pre jednotlivú pracovnú činnosť,

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 28 z of 95

- použitie strojov, zariadení, pomôcok a ďalších pracovných prostriedkov,
- druhy a typy pomocných stavebných konštrukcií, najmä lešení, podperných konštrukcií, plošín,
- spôsob zvislej dopravy a vodorovnej dopravy osôb a materiálu vrátane vymedzenia komunikácií a skladovacích plôch,
- technické opatrenia a organizačné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na konkrétnom pracovisku na stavenisku a v ohrozenom priestore v okolí tohto pracoviska:
 - ✓ v čase, keď sa na ňom nepracuje,
 - ✓ pri stavebných prácach v mimoriadnych podmienkach, najmä počas prevádzky a pri súbehu stavebných prác vykonávaných viacerými zhotoviteľmi,
 - ✓ pri ohrození prírodnými živlami, najmä pri záplavách, zosuve pôdy,
 - ✓ pri postupnom odovzdávaní stavby alebo jej objektov do prevádzky a do užívania.

Ak v typovej dokumentácii stavby, podľa ktorej sa opakovane vykonáva stavba, sú na vykonanie stavebných prác určené spôsoby zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, netreba ich určiť v zhotoviteľskej dokumentácii v rozsahu určenom v typovej dokumentácii stavby.

Zhotoviteľská dokumentácia na vykonávanie betonárskych prác a prác s nimi súvisiacich a búracích prác a rekonštrukčných prác nemusí obsahovať technologický postup, ak ide o práce vykonávané pri jednoduchých stavbách a drobných stavbách v rozsahu najviac siedmich dní alebo o práce, ktorých bezpečné vykonávanie je upravené slovenskými technickými normami, ktoré sa uplatňujú na konkrétnom pracovisku na stavenisku. V týchto prípadoch sa nevyhnutné opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci určujú pred začatím jednotlivých prác, pričom sa uvedú v stavebnom denníku alebo v inom písomnom doklade.

12.1.2 Povinnosti dodávateľov stavebných prác v oblasti bezpečnosti práce

Dodávateľ stavebných prác je povinný pracovníkov, ktorí stavebné práce projektujú, riadia, vykonávajú, oboznamovať z predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, prípadne prakticky zaučiť, a to v rozsahu potrebnom na výkon ich práce a overovať ich znalosti najmenej raz za 2 roky, ak osobitný predpis neurčí inak.

Oboznamovanie podľa § 7 zákona osoby vykonávajúcej stavebné práce a zodpovednej osoby sa uskutočňuje najmenej raz za 12 mesiacov, ak ide o stavebné práce vykonávané:

- vo výške nad 1,5 m, ak nemožno pracovať z pevnej a bezpečnej pracovnej podlahy,
- z pohyblivej pracovnej plošiny,
- z rebríka vo výške nad 5 m,
- pri zemných prácach vo výkope hlbšom ako 1,3 m.

Obsahom oboznamovania je aj výber a používanie vhodného osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu a praktická príprava zamestnanca na jeho správne používanie a obsahom oboznamovania je aj spôsob zabezpečenia stability stien výkopov.

Pri zmene geologických, hydrogeologických, poveternostných a iných podmienok, ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť a ochranu zdravia pri stavebných prácach, zodpovedná osoba po vykonaní potrebných zmien technologických postupov oboznámi s nimi osoby vykonávajúce tieto stavebné práce.

Na začiatku pracovnej zmeny zodpovedná osoba informuje osoby vykonávajúce stavebné práce o bezpečných pracovných postupoch a o nebezpečenstvách a ohrozeniach.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 29 z of 95

Dodávateľ stavebných prác je povinný predložiť všetku potrebnú dokumentáciu (školenia, odborné spôsobilosti, revízie, správy, technologické postupy prác a ostatné dokumenty.). **Dokumentácia musí byť odovzdaná najneskôr v deň nástupu na stavenisko.** V prípade že **dodávateľ neodovzdá potrebnú dokumentáciu ani na výzvu koordinátora BOZP môžu mu byť zakázané práce, alebo môže dostať finančnú pokutu.**

Prehľad povinnej dokumentácie pre vstup na stavenisko:

Číslo	Popis dokumentu	
	Identifikačný list dodávateľa obsahujúci (dátum príchodu a odchodu, určenie zodpovednej osoby, zoznam a kvalifikácia zamestnancov, identifikácia realizovaných prác, identifikácia poddodávateľov, menný zoznam a kvalifikáciu zamestnancov, zoznam subdodávateľov, menný zoznam a kvalifikáciu zamestnancov subdodávateľov, identifikácia realizovaných prác subdodávateľov)	
	Meno odborne spôsobilej osoby v oblasti BOZP (bezpečnostný technik) Pri počte nad sto zamestnancov je požadovaná stála prítomnosť bezpečnostného technika.	
	Analýza rizík identifikácia a hodnotenie rizík (nebezpečenstiev a ohrození) vykonávaných činností dodávateľa (čím môžu ohroziť ostatných)	
	Technologický postup prác Popis technologického postupu vrátane prehľadu preventívnych opatrení vyplývajúcich z analýzy rizík. Záznam o oboznámení zamestnancov s týmito postupmi.	
	Preberací/odovzdávací protokol staveniska/pracoviska (Zápis o odovzdaní staveniska) – prebratie staveniska/pracoviska, potvrdenie plnej zodpovednosti Zhotoviteľa/ Subdodávateľa za BOZP svojich pracovníkov, zabezpečenie pracovísk/zariadení na stavenisku, vrátane prípadných dopadov na opatrenia BOZP ostatných zmluvných strán. Súčasťou protokolu o odovzdaní staveniska bude vzájomné oboznámenie z rizikami na stavenisku/pracovisku	
	Záznam o platnom školení a oboznámení s predpismi na zaistenie BOZP zamestnancov (všetkých zamestnancov, ktorí budú vstupovať na stavenisko) v zmysle zák. č. 124/2006 Z.z. (vyhl. č.147/2013 Zb., vyhl. 508/2009 Z.z. atď.) a v zmysle zák. č. 314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi (vyhl.č. 121/2002 Z.z.) nie staršie ako 1 rok. Záznam musí obsahovať : obsah/osnovu, prezenčnú listinu, oprávnenie školiaceho strediska resp. osvedčenie bezpečnostného technika	
	Doklady o odbornej spôsobilosti (kópie) na požadované profesie a činnosti (žeriavnik, lešenár, strojník stavebných strojov, vodič, pilčík, viazač, zvárač, vodič motorového vozíka, obsluha zdvíhacích, tlakových, plynových a elektrických zariadení, elektrikár a ďalšie.)	
	Oprávnenia dodávateľov na činnosť na vyhradených technických zariadeniach (vyhl. č.508/2009Z.z.)	
	Zdravotná spôsobilosť pre osobitné profesie (práce vo výškach, obsluha strojov a vozidiel, zvárači atď)	
	Záznam o zaškolení z poskytovania 1. pomoci pre min. 5 % osôb z celkového počtu, najmenej však jednej osoby v skupine 20-tich pracovníkov (školenie vykonané školiteľom 1. pomoci SČK, resp. lekárom)	
	Zoznam všetkých technických zariadení , vozidiel, strojov, mechanizmov, prevozných a prenosných prostriedkov, el. zariadení a spotrebičov, el. ručného náradia, zariadení staveniska	
	Zápisy z odborných prehliadok a odborných skúšok (platné revízie) vyhradených technických zariadení (VTZ), osvedčení o TK vozidiel, strojov a u ostatných technických zariadení – určených výrobkov vyhlásenie o zhode, zariadení staveniska (stavebné bunky, sklady, staveniskové el. rozvádzače)	
	Záznamy o kontrolách (revíziách) ručných elektrických zariadení	
	Karty bezpečnostných údajov chemických látok (iba v prípade, že sa budú chemické látky používať.)	
	Stavebný denník – povinná dokumentácia stavby, kde subdodávateľ alebo zhotoviteľ pred zahájením diela potvrdí písomne povinnosť dodržiavať pri stavbe ustanovenia, ktoré sú uvedené nižšie v tejto príručke BOZP.	

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 30 z of 95

12.1.3 Povinnosti pracovníkov

Pracovníci sú pri vykonávaní stavebných prác povinní:

- dodržiavať technologické alebo pracovné postupy, návody, pravidlá a pokyny,
- obsluhovať len tie stroje a zariadenia a používať náradie a pomôcky, ktoré im boli na výkon práce určené,
- dodržiavať bezpečnostné označenia, výstražné signály a upozornenia a tiež pokyny pracovníkov určených na stráženie ohrozeného priestoru,
- vykonávať prácu na určenom pracovisku; z pracoviska sa nesmú vzdialiť bez súhlasu zodpovedného pracovníka okrem naliehavých dôvodov (nevoľnosť, náhle ochorenie, úraz a pod.), takýto odchod sú povinní čo najskôr vhodným spôsobom ohlásiť zodpovednému pracovníkovi,
- nemeniť bez súhlasu zodpovedného pracovníka nič na prevádzkových, bezpečnostných a protipožiarnych zariadeniach.

Pri zmene podmienok (geologických, hydrogeologických a pod.), ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť bezpečnosť práce počas stavebných prác, sú zodpovední pracovníci povinní vykonať potrebné zmeny technologických alebo pracovných postupov a oboznámiť s nimi príslušných pracovníkov.

12.1.4 Povinnosti pri odovzdávaní staveniska (pracoviska)

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci musí byť písomne dohodnuté medzi zhotoviteľmi obsahuje aj spôsob odovzdania a prevzatia staveniska alebo pracoviska na stavenisku formou záznamu o odovzdaní a prevzatí pracoviska na stavenisku. Rovnako sa postupuje pri súbahu stavebných prác s prácami počas prevádzky.

Pred začatím stavebných prác na stavenisku treba, aby stavebník záznamom o odovzdaní a prevzatí staveniska odovzdal stavenisko zhotoviteľovi.

Zhotoviteľ, ktorý prevzal stavenisko od stavebníka, môže odovzdať záznamom o odovzdaní a prevzatí pracoviska stavenisko alebo konkrétne pracovisko:

- jednému ďalšiemu zhotoviteľovi, ktorý na konkrétnom pracovisku bude vykonávať svoju pracovnú činnosť, alebo
- späť stavebníkovi.

Záznam o odovzdaní a prevzatí pracoviska na stavenisku obsahuje:

- identifikáciu konkrétneho pracoviska na stavenisku, ktoré je predmetom odovzdania a prevzatia medzi zhotoviteľmi,
- identifikačné údaje odovzdávajúceho subjektu, ktorými sú jeho názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo a meno a priezvisko zodpovednej osoby za odovzdanie konkrétneho pracoviska na stavenisku,
- identifikačné údaje preberajúceho subjektu, ktorými sú jeho názov alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo a meno a priezvisko zodpovednej osoby za prevzatie konkrétneho pracoviska na stavenisku,
- dohodnuté podmienky alebo požiadavky zhotoviteľov,
- dátum a čas odovzdania a prevzatia konkrétneho pracoviska na stavenisku a podpisy zodpovedných osôb za odovzdanie a prevzatie konkrétneho pracoviska na stavenisku za zhotoviteľov.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 31 z of 95

Ak pracovisko nie je odovzdané ďalšiemu zhotoviteľovi, tento ďalší zhotoviteľ je zhotoviteľom vykonávajúcim pracovnú činnosť na pracovisku iného zhotoviteľa.

Prerušenie stavebných prác

Stavebné práce možno prerušiť až po vykonaní nevyhnutných opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na konkrétnom pracovisku na stavenisku, najmä po zabezpečení stability pracoviska a priestorovej tuhosti konštrukcie, zabezpečení otvorov, jám a voľných okrajov proti pádu pri práci vo výške a nad voľnou hĺbkou a zabezpečení bezpečného stavu pracovného prostredia.

Stavebné práce sa musia prerušiť, ak je ohrozená osoba, stavba, časť stavby alebo jej okolie v dôsledku zhoršených poveternostných podmienok, nevyhovujúceho technického stavu konštrukcie, stroja, nástroja alebo prístroja, v dôsledku prírodných živlov alebo iných nepredvídaných okolností. Po posúdení dôvodov prerušenia stavebných prác zodpovedná osoba rozhodne o ich prerušení.

O prerušení stavebných prác a o vykonaných nevyhnutných opatreniach na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci zodpovedná osoba vyhotoví záznam. Vo výkone stavebných prác možno pokračovať až na základe pokynu zodpovednej osoby.

STAVENISKO

Stavenisko je priestor, ktorý je počas uskutočňovania stavby určený na vykonávanie stavebných prác na stavbe, na uskladňovanie stavebných výrobkov a dopravných a iných zariadení potrebných na uskutočňovanie stavby a na umiestnenie zariadenia staveniska; zahŕňa stavebný pozemok, prípadne v určenom rozsahu aj iné pozemky alebo ich časti.

Zariadením staveniska sa rozumejú stavby a zariadenia, ktoré počas uskutočňovania stavby, zmeny stavby alebo udržiavacích prác slúžia prevádzkovým účelom, výrobným účelom, skladovacím účelom a sociálnym účelom; týmto účelom slúžia dočasne.

Stavenisko musí:

- byť zabezpečené pred vstupom cudzích osôb na miesta, kde môže dôjsť k ohrozeniu života alebo zdravia, a to prípadne aj úplným ohradením,
- byť označené ako stavenisko s uvedením potrebných údajov o stavbe a účastníkoch výstavby,
- mať zriadený vjazd a výjazd z miestnej komunikácie alebo z účelovej komunikácie na prísun stavebných výrobkov, na odvoz zeminy a stavebného odpadu a na prístup vozidiel zdravotníckej pomoci a požiarnej ochrany, ktorý sa musí čistiť,
- umožňovať bezpečné uloženie stavebných výrobkov a stavebných mechanizmov a umiestnenie zariadenia staveniska,
- umožňovať bezpečný pohyb osôb vykonávajúcich stavebné práce,
- mať zabezpečený odvoz alebo likvidáciu odpadu,
- mať vybavenie potrebné na vykonávanie stavebných prác a na pobyt osôb vykonávajúcich stavebné práce,
- byť zriadené a prevádzkované tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia ľudí na stavenisku a v jeho okolí, ako aj ochrana životného prostredia podľa osobitných predpisov.

Ak ide o stavenisko v zastavanom území, stavenisko líniovej stavby alebo rozsiahle stavenisko inej inžinierskej stavby, stavebný úrad môže v stavebnom povolení upustiť od niektorých technických požiadaviek na stavenisko.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 32 z of 95

Na stavenisku musí byť po celý čas výstavby projektová dokumentácia stavby overená stavebným úradom, potrebná na uskutočňovanie stavby a na výkon štátneho stavebného dohľadu.

Stavenisko treba zariadiť, usporiadať a vybaviť prístupovými cestami na dopravu materiálu tak, aby sa stavba mohla riadne a bezpečne uskutočňovať alebo odstraňovať v súlade s osobitnými predpismi.

Nesmie ohrozovať a nadmerne obťažovať okolie, osobitne hlukom, prachom a podobne, ohrozovať bezpečnosť prevádzky na pozemných komunikáciách s ohľadom na osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie, ďalej znečisťovať pozemné komunikácie, ovzdušie a vody, obmedzovať prístup k príľahlej stavbe alebo pozemku, k sieťam technického vybavenia územia a k požiarnej zariadeniu.

V prírodnom osobitne chránenom území možno na stavenisku zriaďovať len takú stavbu zariadenia staveniska, ktorá nie je spojená so zemou pevným základom.

Odvádzanie zrážkovej a odpadovej vody zo staveniska sa musí zabezpečiť tak, aby sa zabránilo rozmočeniu pozemku staveniska vrátane vnútornej staveniskovej komunikácie, aby sa nenarušovalo a neznečisťovalo odtokové zariadenie pozemnej komunikácie a inej plochy príľahlej k stavenisku a aby sa nespôsobil ich podmáčanie.

Podzemné energetické, telekomunikačné, vodovodné a kanalizačné vedenia v priestoroch staveniska musia byť polohovo a výškovo vyznačené pred začatím stavby.

Verejné priestranstvo a pozemná komunikácia dočasne užívané na stavenisko pri súčasnom zachovaní ich užívania verejnosťou sa musia počas spoločného užívania bezpečne chrániť a udržiavať.

Verejné priestranstvo a pozemná komunikácia sa pre stavenisko môžu užívať len v určenom rozsahu a v určenom čase. Po ukončení ich užívania ako staveniska musia byť uvedené do pôvodného stavu, ak nebudú určené na iné využitie. Zeleň v dosahu účinkov staveniska sa musí počas uskutočňovania stavby chrániť pred poškodením.

12.2 Vymedzenie a príprava staveniska

Pri vymedzovaní staveniska sa musí prihliadať na bezpečnosť priestorov a komunikácií v okolí staveniska a na bezpečnosť ďalších priestorov dotknutých stavebnými prácami.

Stavenisko v zastavanom území obce musí byť oplotené do výšky najmenej 1,8 m. Líniová stavba alebo stavenisko, na ktorom sa vykonávajú krátkodobé práce, v zastavanom území obce sa ohradia dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1 m alebo sa zabezpečia iným vhodným bezpečnostným opatrením

Pri prácach vykonávaných na verejných komunikáciách, ktoré z prevádzkových dôvodov alebo technologických dôvodov nemožno ohradiť, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci sa zabezpečí iným spôsobom, najmä riadením premávky na týchto komunikáciách alebo strážením počas trvania ohrozenia.

Pracovisko, na ktorom sa vykonávajú práce iba z lešenia, debnenia, pracovných plošín alebo ak sa používa osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu, musí sa vymedziť a zabezpečiť

Oplotenie alebo ohradenie zasahujúce do verejnej komunikácie musí byť v noci a pri zníženej viditeľnosti označené výstražným červeným svetlom umiestneným v čele prekážky a vo vzdialenosti najviac každých 50 m.

Stavenisko mimo zastavaného územia obce nemusí byť oplotené alebo ohradené, ak je vzdialené od verejnej komunikácie viac ako 30 m.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 33 z of 95

Stavenisko mimo zastavaného územia obce, kde sa nepredpokladá verejný prístup, sa nemusí oplotiť alebo ohraďiť, ak je upozornenie na nebezpečenstvo vyznačené po obvode staveniska. Možné zdroje ohrozenia, najmä otvory, jamy, nestabilné konštrukcie, stavebné dielce a stroje, sa musia vhodným spôsobom zabezpečiť.

Všetky vstupy na stavenisko sa musia označiť bezpečnostným a zdravotným označením podľa osobitného predpisu so zákazom vstupu na stavenisko osobám, ktoré tam neplnia pracovné úlohy.

Oplotenie staveniska musí mať uzamykateľné vstupy a výstupy alebo vstupy a výstupy oplotenia staveniska musia byť zabezpečené strážením alebo iným spôsobom.

12.3 Minimálne bezpečnostné a zdravotné požiadavky na stavenisko

Požiadavky ustanovené v tejto časti sa uplatňujú vždy, ak to vyžadujú podmienky na stavenisku, činnosť a iné okolnosti alebo možné nebezpečenstvo.

Všeobecné minimálne požiadavky na stavenisko

1. Stabilita a pevnosť

1.1 Materiály, zariadenia a iné prvky, ak sa pohybujú akýmkoľvek spôsobom a môžu ovplyvniť bezpečnosť a zdravie zamestnancov, zabezpečia sa primeraným spôsobom.

1.2 Prístup k akýmkoľvek plochám pozostávajúcim z nedostatočne pevných materiálov nie je povolený, ak plochy nie sú zabezpečené primeraným zariadením alebo prostriedkami na bezpečný výkon práce.

2. Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody sú navrhnuté, konštruované a používané tak, aby nespôsobili požiar alebo výbuch. Osoby sú primerane chránené pred nebezpečenstvom elektrického prúdu pri priamom dotyku alebo nepriamom dotyku.

2.2 Pri navrhovaní, konštrukcii a výbere pracovných prostriedkov a ochranných zariadení sa berie do úvahy druh a intenzita dodávanej energie, vonkajšie podmienky a spôsobilosť osôb, ktoré majú prístup k častiam rozvodov.

3. Osobitné nebezpečenstvá

3.1 Zamestnanci nie sú vystavení účinkom škodlivej hladiny hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napríklad plynu, výparom alebo prachu.

3.2 Ak zamestnanci vchádzajú do priestoru, v ktorom ovzdušie môže obsahovať toxické alebo nebezpečné látky alebo v ktorom je nedostatočné množstvo kyslíka, alebo ak je ovzdušie zápalné, uzavretý priestor je monitorovaný a sú prijaté vhodné preventívne opatrenia.

3.3 Zamestnanec v stiesnenom priestore nie je za žiadnych okolností vystavený vysokému ohrozeniu. Zvonku ho sústavne sledujú a na zaistenie účinnej a okamžitej pomoci sa prijímajú všetky primerané bezpečnostné opatrenia.

4. Komunikácie a ohrozené priestory

4.1 Komunikácie vrátane schodísk, pevných rebríkov, nakladacích plošín a rámp sú navrhované, umiestnené, situované a riešené tak, aby zabezpečovali ľahký, bezpečný a vhodný prístup, ktorý nebude ohrozovať zamestnancov nachádzajúcich sa v ich blízkosti.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 34 z of 95

4.2 Komunikácie určené pre chodcov a na prepravu tovaru vrátane tých, ktoré sa používajú na nakladanie a vykladanie, sú vyhotovené so zreteľom na počet používateľov a druh činností na nich vykonávaných. Ak sa na dopravných komunikáciách používajú dopravné prostriedky, pre chodcov je vymedzený dostatočne voľný priestor alebo primerané ochranné zariadenia. Komunikácie sú viditeľne označené, pravidelne sa kontrolujú a udržiavajú.

4.3 Medzi dopravnými komunikáciami pre vozidlá a dverami, bránami, priechodmi pre chodcov, chodbami a schodiskami je dostatočne voľný priestor.

4.4 Ak sa na stavenisku vyskytujú priestory s obmedzeným vstupom, tieto priestory sú vybavené zariadeniami, ktoré zabránia vstupu neoprávnených osôb. Na ochranu zamestnancov oprávnených vstupovať do nebezpečných priestorov sú vykonané primerané opatrenia. Nebezpečné priestory sú viditeľne označené.

5. Prvá pomoc

5.1 Zamestnávateľ zabezpečí, aby prvú pomoc mohol kedykoľvek v prípade potreby poskytnúť odborne spôsobilý zamestnanec, ktorý je vždy k dispozícii. Prijmú sa opatrenia na zabezpečenie lekárskej pomoci a zabezpečenie odvozu zamestnanca postihnutého úrazom alebo náhlou nevoľnosťou.

5.2 Ak je to potrebné so zreteľom na rozsah prác alebo druh vykonávanej činnosti, k dispozícii je jedna miestnosť alebo viac miestností na poskytovanie prvej pomoci.

5.3 Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je vybavená základnými prostriedkami a vybavením prvej pomoci a je ľahko prístupná aj pri manipulácii s nosidlami. Miestnosť na poskytovanie prvej pomoci je označená v súlade s osobitným predpisom.

5.4 Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú dostupné na všetkých miestach, na ktorých to pracovné podmienky vyžadujú. Prostriedky na poskytovanie prvej pomoci sú označené a ľahko prístupné. Adresa a telefónne číslo miestnej záchrannej služby sú viditeľne umiestnené na miestach s prostriedkami na poskytovanie prvej pomoci.

6. Rôzne ustanovenia

6.1 Okolie a obvod staveniska sú označené a usporiadané tak, aby boli jasne viditeľné a identifikovateľné.

12.4 Osobitné minimálne požiadavky na stavenisko

Pracoviská vo vonkajších priestoroch

12.4.1 Stabilita a pevnosť

1.1 Vyvýšené alebo v hĺbke umiestnené pohyblivé pracoviská alebo pevné pracoviská sú zabezpečené proti prevrhnutiu a sú stabilné, pritom sa dbá na počet zamestnancov, ktorí na nich pracujú, - najväčšie možné zaťaženie a rozloženie zaťaženia, - pôsobenie vonkajších vplyvov. Ak nosné a iné časti týchto pracovísk nie sú zabezpečené proti prevrhnutiu, je potrebné zabezpečiť ich stabilitu vhodným a bezpečným spôsobom upevnenia, aby sa zabránilo každému neželateľnému pohybu celých pracovísk alebo ich častí.

1.2 Kontrola Stabilita a pevnosť sa vhodným spôsobom kontrolujú, osobitne po prípadnej zmene výšky alebo hĺbky pracovného miesta.

12.4.2 Energetické rozvody

2.1 Energetické rozvody na stavenisku, najmä ak sú vystavené vonkajším vplyvom, sa pravidelne kontrolujú a udržiavajú.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 35 z <i>of</i> 95

2.2 Energetické rozvody, ktoré sú na stavenisku pred začatím prác, sú identifikované, prekontrolované a zreteľne označené.

2.3 Existujúce elektrické diaľkové vedenia sa, ak je to možné, preložia mimo staveniska alebo sa vypnú. Ak to nie je možné, je potrebné ohraničiť ich prekážkou a umiestniť tam pokyny, aby dopravné prostriedky a energetické rozvody na stavenisku boli mimo týchto diaľkových vedení. Vhodné upozornenie alebo závesná ochrana vzdušných energetických rozvodov sa umiestni tak, aby pod nimi mohli prechádzať dopravné prostriedky.

12.4.3 Vplyv počasia

Zamestnanci sú chránení pred vplyvmi počasia, ktoré by mohli ohroziť ich bezpečnosť a zdravie.

12.4.4 Pád predmetov

Zamestnanci sú chránení pred pádom predmetov kolektívnymi ochrannými prostriedkami, ak je to technicky možné. Materiály a pracovné zariadenia sú uložené alebo navrhnuté tak, aby nemohli sklznúť alebo zrútiť sa. Ak je to potrebné, na stavenisku sú umiestnené zastrešené priechody alebo je zabránený prístup k nebezpečným priestorom.

12.4.5 Konštrukcie, debnenia a ťažké prefabrikáty

- Konštrukcie (napríklad kovové, drevené) a ich časti, debnenia, prefabrikáty, dočasné nosníky a podpery sa montujú a rozoberajú len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.
- Na ochranu zamestnancov pred nebezpečenstvom, ktoré vyplýva z dočasnej krehkosti alebo zo straty stability konštrukcie, sa vykonávajú primerané bezpečnostné opatrenia.
- Debnenia, dočasné nosníky a podpery sú navrhované, montované a udržiavané tak, aby odolali predpokladanému zaťaženiu.

12.4.6 Ochranné steny a kesóny

- Ochranné steny a kesóny sú
 - ✓ odborne vyhotovené z vhodných a odolných materiálov s primeranou pevnosťou,
 - ✓ primerane vybavené tak, aby sa zamestnanci mohli zachrániť v prípade prívalu vody a materiálov.
- Ochranná stena alebo kesón sa môže montovať, meniť alebo rozoberať len pod stálym dozorom zodpovednej osoby.
- Ochranné steny a kesóny v pravidelných intervaloch kontroluje zodpovedná osoba.

12.4.7 Práce na streche

- Ak je potrebné zabrániť ohrozeniu alebo ak výška strechy alebo jej sklon prekračujú určené hodnoty, použijú sa prostriedky kolektívneho zabezpečenia proti pádu zamestnancov a proti pádu náradia, nástrojov, materiálov alebo iných predmetov.
- Aby zamestnanci mohli pracovať a pohybovať sa na strechách alebo iných plochách z materiálov, ktorých nosnosť nie je primeraná, vykonajú sa opatrenia na zabránenie vstupu na tieto plochy alebo pádu z výšky.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 36 z of 95

12.4.8 Vnútro – staveniskové komunikácie

Pred začatím staveniskovej dopravy a pri jej podstatnej zmene sa musia skontrolovať prejazdne profily a prevádzkové podmienky komunikácií.

Nevyhovujúce komunikácie sa musia upraviť do bezpečného prevádzkového stavu.

Jazdiť pod podjazdom alebo inou pevnou prekážkou možno, ak vzdialenosť medzi strojom alebo vozidlom vrátane jeho nákladu a podjazdom alebo inou pevnou prekážkou je najmenej 0,3 m. Podjazdy, ktoré majú svetlú výšku nižšiu ako 4,3 m, musia byť označené rovnako, ako na verejných komunikáciách

Šírka komunikácie určenej pre chodcov na stavenisku musí byť najmenej 0,75 m a pri obojsmernej premávke najmenej 1,5 m. Komunikácie určené pre chodcov s väčším sklonom ako 1 : 3 musia mať aspoň na jednej strane dvojtyčové zábradlie vysoké najmenej 1 m.

Podchody musia byť vysoké najmenej 2,1 m, výnimočne možno túto výšku znížiť na 1,8 m, ak sa vykonajú potrebné bezpečnostné opatrenia a podchod je označený bezpečnostným a zdravotným označením podľa osobitného predpisu

Prekážky na dopravných komunikáciách ovplyvňujúce bezpečný prejazd, ako aj zákaz vjazdu a koniec cesty, sa musia označiť bezpečnostným a zdravotným označením podľa osobitného predpisu

Prekážky na dopravných komunikáciách a komunikáciách určených pre chodcov vyššie ako 0,1 m, najmä koľajnice, rúrky alebo hadice, musia byť vybavené priechodmi a prejazdmi zodpovedajúcej únosnosti.

Na komunikáciách, kde hrozí zvýšené nebezpečenstvo pádu osoby, zjazd alebo zbehnutie vozidla alebo stroja, sa musia vykonať bezpečnostné opatrenia, najmä sa použije ohradenie alebo zvodidlá; to platí aj pre konce komunikácií a zakázaných vjazdov.

12.4.9 Zabezpečenie otvorov a jám

Otvory a jamy na stavenisku alebo komunikácii, kde hrozí nebezpečenstvo pádu osôb, musia byť vždy zakryté alebo ohradené pevným dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1 m.

Zakrytie otvoru a jamy súvislým poklopom sa musí vykonať tak, aby ho nebolo možné pri prevádzke odstrániť alebo poškodiť. Únosnosť súvislého poklopu musí zodpovedať predpokladanej prevádzke.

Otvory a jamy, v ktorých sa bezprostredne vykonávajú práce, sa nezakrývajú. Ak sa v blízkosti týchto otvorov a jám zdržujú ďalšie osoby vykonávajúce práce, musia byť otvory a jamy ohradené alebo strážené počas trvania ohrozenia.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 37 z of 95

Plochy všetkých schodísk a šikmých rámp na stavenisku musia mať nešmykľavý povrch. Voľné okraje, kde hrozí pád osôb z výšky alebo do hĺbky, musia byť zabezpečené pevným dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1 m.

Rebrík možno používať len na krátkodobé a fyzicky nenáročné práce pri použití jednoduchého náradia, pri ktorých sa osoba vykonávajúca stavebné práce môže pridržovať aspoň jednou rukou alebo je zabezpečená proti pádu.

Na rebríku sa nesmú vykonávať práce, pri ktorých sa používa pneumatické náradie, vstreľovací prístroj, reťazová píla a iné nebezpečné náradie

Po rebríku sa nesmie vynášať alebo znášať bremeno ťažšie ako 20 kg. Na rebríkoch sa nesmie pracovať nad sebou. Vystupovať a zostupovať po rebríku nesmie súčasne viac osôb. Pri vystupovaní alebo zostupovaní je osoba vykonávajúca stavebné práce otočená tvárou k rebríku a pridržá sa ho oboma rukami. Rebrík sa nesmie používať ako prechodový mostík a nesmie sa nadstavovať.

Prenosný drevený rebrík používaný pri stavebnej práci môže byť dlhý najviac 8 m.

Rebríky používané na výstup musia presahovať výstupnú plošinu najmenej o 1,1 m; to neplatí, ak sa možno spoľahlivo zachytiť o pevné držadlo alebo inú pevnú časť konštrukcie. Na zabezpečenie stability musí byť rebrík zabezpečený proti posunutiu, bočnému vychýleniu, prevráteniu alebo rozovretiu. Sklon jednoduchého rebríka, ktorý je určený pomerom výšky miesta opretia od pätky rebríka a vodorovnej vzdialenosti pätky rebríka od miesta opretia, musí byť od 2,5 : 1 do 4 : 1

Za priečkami rebríka musí byť voľný priestor najmenej 0,18 m; pri päte rebríka zo strany prístupu musí byť voľný priestor najmenej 0,6 m.

Na výstup a zostup medzi podlahami lešenia možno výnimočne použiť drevený zbíjaný rebrík s najväčšou dĺžkou 3,5 m s priečkami vsadenými do zdvojených postranníc, ktorý bol vyrobený podľa dokumentácie obsahujúcej výkres a výpočet.

Lanový rebrík možno použiť len na výstup a zostup osoby.

Na rebríku možno pracovať len na bezpečnom mieste rebríka; pri jednoduchom rebríku vo vzdialenosti chodidiel najmenej 0,8 m pod miestom horného opretia rebríka a pri dvojitom rebríku vo vzdialenosti chodidiel najmenej 0,5 m od horného konca rebríka. Pri práci na rebríku a pohybe po rebríku, ak sú chodidlá vo výške väčšej ako 5 m, sa musí použiť osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu, ktorý nesmie byť ukotvený o prenosný rebrík; to sa nevzťahuje na prenosný rebrík, ktorý podľa určenia výrobcu možno použiť na ukotvenie osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu.

Vizuálna prehliadka rebríka sa vykoná pri výdaji zo skladu alebo pri prijíme do skladu a pred každým použitím. Skúška rebríka sa vykonáva najmenej raz ročne; o vykonanej skúške sa vyhotoví záznam. Poškodené a neúplné rebríky sa nesmú používať.

Pojazdné rebríky sa pred použitím musia stabilizovať oporami na dostatočne únosnom podklade

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1 Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Číslo dokumentu Document no. Strana Sheet 38 z of 95
---	--	---

12.4.11 Skladovanie

Pri skladovaní materiálov sa musí zaistiť ich bezpečný prísun a odber v súlade s postupom stavebných prác. Skládka, skladisko a iné miesto na uskladnenie materiálu sa nesmú umiestňovať v priestoroch trvale ohrozených dopravou bremien, prácou vo výške a nad voľnou hĺbkou a na komunikáciách, ak by prekážali ich prevádzke, ak nie je v dokumentácii stavieb určené inak. Na skladovanie materiálov v ochranných pásmach sa vzťahuje osobitný predpis.

Skládka a skladisko sa musia označiť značkou „Nepovolaným vstup zakázaný“ podľa osobitného predpisu.

Skladovací priestor musí mať výšku zodpovedajúcu spôsobu skladovania a používanej mechanizácii. Skladovací priestor, v ktorom sa môžu pohybovať osoby, musí mať svetlú výšku najmenej 2,1 m. Skladovacia plocha musí byť spevnená, rovná, odvodnená a dostatočne únosná.(5) Skladovacie plochy musia byť urovnané, odvodnené, spevnené a označené bezpečnostnými tabuľkami zakazujúcimi vstup nepovolaným osobám.

Zariadenia skladu a oporné konštrukcie používané na opieranie skladovaného materiálu a predmetov, najmä opora alebo stena, musia umožňovať skladovanie, odoberanie a dopĺňanie dielcov a prvkov v súlade s požiadavkami výrobcu.

Rozmiestnenie a umiestnenie skladovaných materiálov, šírka a únosnosť komunikácií musia zodpovedať spôsobu skladovania, najmä používanej mechanizácii.

Po celý čas skladovania musí byť zabezpečená stabilita skladovaného materiálu, najmä podložkami, zarážkami, oporami, stojanmi, klinmi alebo previazaním.

Konštrukčné prvky, ktoré na seba pri skladovaní tesne priliehajú a nemajú časti, ktoré by umožnili bezpečné uchopenie, najmä oká alebo držadlá, musia byť uložené na podložkách. Ako podklad sa nesmie používať guľatina alebo vrstvené podložky.

Dielce možno skladovať podľa podmienok určených výrobcom alebo v polohe, v ktorej budú zabudované. Dielce, ktorých statické vlastnosti môžu byť znížené pôsobením poveternostných vplyvov, musia sa vhodne chrániť.

Miesta určené na odber dielcov z dopravných prostriedkov musia mať rovný a únosný povrch a ich spojenie s príjazdovými komunikáciami musí zaisťovať bezpečný nájazd a zjazd.

Spôsob skladovania

- Sypký materiál sa môže voľne ukladať mechanizovaným spôsobom do akejkoľvek výšky, ak sa bude odoberať mechanizovaným spôsobom. Pri odoberaní materiálu sa musí zamedziť vytváraniu previsov. Ak

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 39 z of 95

sa vytvorí stena, sypký materiál sa musí odoberať tak, aby výška steny nebola vyššia ako 9/10 dovoleného dosahu nakladacieho stroja.

- Sypký materiál sa pri ručnom spôsobe môže ukladať len do výšky 2 m. Pri ručnom odbere alebo odbere zhŕňacou mechanickou lopatou z hromád vyšších ako 2 m sa musí miesto odberu upraviť tak, aby nevznikali previsy a výška steny nebola vyššia ako 1,5 m.
- Na skládke sypkých materiálov so spodným odoberaním sa osoby nesmú zdržiavať v nebezpečnej blízkosti odberného miesta.
- Vrecia so sypkým materiálom sa môžu ručne ukladať do výšky 1,5 m a pri mechanizovanom ukladaní do výšky 3 m. Okraje hromady sa musia zabezpečiť opornou konštrukciou alebo sa vrstvy vrecí musia prekladať tak, aby hromada mala bezpečný sklon a vrecia sa nezosunuli.
- Otvorená nádrž sa musí zabezpečiť proti pádu osôb do nej.
- Nádoba s tekutinou sa musí uložiť tak, aby plniaci otvor bol hore. Sudy a podobné nádoby sa ukladajú stojato len v jednej vrstve. Ležato a stojato sa môžu skladovať vo viacerých vrstvách, ak jednotlivé vrstvy sú vzájomne stabilizované prekladmi alebo sú uložené v konštrukcii zabezpečujúcej ich stabilitu.
- Kusový materiál pravidelných tvarov sa môže ručne ukladať do výšky 2 m tak, aby vrstvy materiálu boli prekladané na zabezpečenie stability. Kusový materiál nepravidelných tvarov, najmä lomový kameň a nepravidelné tvarovky, sa môže ručne ukladať do výšky 1,5 m.
- Tabuľové sklo sa musí skladovať stojato v rámoch s mäkkými podložkami.
- Predmety z krehkého materiálu, najmä umývadlá a záchodové misy, možno ručne ukladať len v jednej vrstve alebo v nosných rámoch do výšky 1,5 m.
- Spôsob skladovania nebezpečných látok sa určí podľa karty bezpečnostných údajov.
- Oblé predmety sa môžu ručne ukladať do výšky 2 m, ak je zabezpečená ich stabilita. Rúry a guľatina sa musia zabezpečiť proti rozvaleniu.
- Prvky a dielce pravidelných tvarov vrátane paletizovaných stavebných výrobkov pri ukladaní alebo odoberaní mechanizovaným spôsobom sa môžu skladovať do výšky 4 m, ak výrobca alebo slovenská technická norma neurčuje inak.
- Sklad horľavých materiálov nesmie byť umiestnený bližšie ako 60 m od miesta nasávania vzduchu do podzemnej stavby
- Dielce, materiály a predmety sa musia upínať a odopínať zo zeme alebo z bezpečných plošín alebo podláh tak, aby sa neupínali alebo neodopínali vo väčšej pracovnej výške ako 1,5 m. Upínanie a odopínanie dielcov pri použití rebríkov sa podrobne upraví v technologickom postupe.
- S dielcami, materiálmi a predmetmi nemožno počas prenášania zdvíhacím zariadením manipulovať a usmerňovať ich pohyb rukami.
- Poškodený materiál sa musí označiť a osobitne uložiť spôsobom určeným v technickej dokumentácii alebo podľa pokynov zodpovednej osoby.
- Materiál pozdĺž koľajníc sa musí uložiť a zabezpečiť tak, aby bol zachovaný prejazdný profil a voľný priechodný priestor pozdĺž koľajníc.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 40 z of 95

13 ZÁKLADNÉ POVINNOSTI DODÁVATEĽOV PRI JEDNOTLIVÝCH RIZIKOVÝCH ČINNOSTIACH

13.1 Práca v noci

Práca v noci je veľmi nebezpečná práca z dôvodu slabého osvetlenia a tiež aj z dôvodu prirodzenej únavy organizmu. Z dôvodu výstavby je však mnohokrát táto práca potrebná a preto je dôležité dodržiavať nasledujúce opatrenia ako prevenciu pred vznikom pracovných úrazov:

1. Zabezpečiť stály dozor zodpovedného pracovníka za BOZP,
2. Zabezpečiť dostatočné osvetlenie pracoviska, dočasných a prístupových komunikácií, strojov a zariadení
3. Vybaviť pracovníkov reflexnými vestami,
4. Práca vo výškach môže byť vykonávaná len s použitím kolektívneho zabezpečenia,
5. Je zakázané pohybovať sa po stavenisku mimo povolený pracovný priestor,
6. Pri činnosti keď sa na pracovisku pohybujú v tých istých priestoroch vozidlá aj pracovníci, je povinnosťou vedúceho pracoviska zabezpečiť, aby dopravu materiálu a pohyb vozidiel regulovala poučená osoba vybavená reflexnou vestou a svetelným kužeľom z dôvodu prevencie dopravných nehôd a kontaktu pracovníkov s vozidlami.

13.2 Montáž elektrických zariadení

Častou príčinou vzniku pracovných úrazov sú pracovné úrazy spôsobené elektrickým prúdom. Preto je pri práci s elektrickými zariadeniami ako aj pri montáži elektrických zariadení potrebné dodržiavať nasledujúce opatrenia:

1. Montáž elektrických zariadení a manipulovať s živými časťami el. zariadení môže vykonať len osoba s **odbornou spôsobilosťou** v zmysle vyhlášky č. 508/2009 § 21 až §24,
2. Ešte pred začiatkom prác je subdodávateľ povinný doložiť kópie osvedčení o odbornej spôsobilosti,
3. Všetky okolnosti montáže na spoločných pracoviskách ako aj súbeh prác je potrebné pred začiatkom prác konzultovať s koordinátorom BOZP a so stavby vedúcim,
4. Ak dôjde k pripojeniu strojov a elektrických zariadení k elektrike, prípadne dôjde k spusteniu elektrickej energie na častiach ktoré neboli pod elektrickým napätím je potrebné na túto skutočnosť upozorniť všetkých dodávateľov stavebných prác a stroje, elektrické zariadenia riadne označiť výstražným symbolom **pozor zariadenie pod napätím**,
5. V prípade prác v blízkosti elektrických zariadení, rozvodných skríň, trafostaníc nahlásiť tieto práce stavbyvedúcemu. Z začať takéto práce je možné len na základe písomného povolenia, ktoré bude zaznamenané v stavebnom denníku.
6. Obsluhovať elektrické zariadenia môžu len osoby poučené v zmysle § 20 vyhl. 508/2009 Zb. aj to len v súlade s návodom na obsluhu. Používať **poškodené** el. zariadenia ako aj **vyradzovať** ochranné kryty a prvky, otvárať rozvodné skrine osobami bez odbornej spôsobilosti je **prísne zakázané !**

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 41 z of 95

13.3 Zemné práce a výkopy, vrtné práce

Pri zemných prácach a výkopoch je častou príčinou pracovných úrazov zavalenie pracovníkov stenami výkopov ako aj možné dopravné nehody spôsobené pádom vozidla do výkopov prípadne úrazy spôsobené náradím, stavebnými strojmi a pod. Ako prevencia pred úrazmi spojenými s výkopovými prácami je potrebné dodržiavať ustanovenia **prílohy číslo 1** . tohto plánu BOZP, ktorý rieši problematiku zemných prác.

Najdôležitejšie zásady bezpečnej práce pri zemných prácach:

1. Vykonávať zemné práce môžu len pracovníci, ktorí boli riadne oboznámený s ustanoveniami vyhlášky č. 147/2013 Z.z. a zároveň boli riadne oboznámený s rizikami ako aj s opatreniami na odstránenie rizík, ktoré súvisia so zemnými prácami.
2. Všetky výkopy ktoré sú hlbšie ako 1,3 m v zastavených a 1,5m nezastavaných územiach musia byť zapažené alebo zosvahované (prevencia pred kolapsom steny výkopu). Je prísne zakázané pracovať v nezapaženom výkope !!!
3. Obsluhovať stavebné stroje môžu len osoby s odbornou spôsobilosťou. Doklad o odbornej spôsobilosti musia mať neustále pri sebe. V prípade že sa do pracovného priestoru stroja dostane pracovník. Je strojník povinný zastaviť činnosť stroja.
4. Prísny zákaz pre všetkých pracovníkov vstupovať do nebezpečného priestoru pracovného stroja.
5. Všetky výkopy kde hrozí nebezpečenstvo pádu musia byť od hĺbky 0,5 m riadne označené a ohradené minimálne signálnou červeno-bielou páskou vo vzdialenosti min. 1,5 m od hrany pádu. V prípade, že sú výkopy v komunikáciách pre osoby musia sa cez výkopy zriadiť bezpečné prechody pre chodcov aj so zábradlím.
6. Pracovníci pracujúci vo výkopoch musia používať predpísané OOPP a je prísny zákaz používať pri takejto práci alkoholické nápoje.
7. Pri vrtných prácach sa môžu používať iba vrtné súpravy v bezchybnom technickom stave a s platnou revíznou správou.
8. Obsluhovať vrtné súpravy môžu iba spôsobilé osoby. Je prísny zákaz vstupovať do nebezpečného priestoru pracovného stroja ako aj vstupovať do bezprostrednej blízkosti vyvrtaných vrtov.
9. Všetky vrty musia byť riadne zabezpečené proti pádu osôb a riadne označené minimálne však výstražnou vytyčovacou páskou vo vzdialenosti 1,5 m od okraja vrtu.
10. Všetky vrtné práce ako aj betonáž armovacích košov a kalichov sa musia vykonávať podľa technologického postupu prác.
11. Betónové kalichy ktoré sú pripravené na osadzovanie prefabrikátov sa musia bezpečne prekryť a zabezpečiť proti pádu osôb

13.4 Vežové a automobilové žeriavy

Pri stavebných činnostiach je mnohokrát potrebná aj činnosť vežových, alebo automobilových žeriavov, ktoré tiež prinášajú značnú mieru ohrozenia a rizika pre osoby, ktoré sa nachádzajú na stavenisku. Základne princípy bezpečnej manipulácie so žeriavmi:

1. Na stavenisko môžu vchádzať len žeriavy, ktoré sú v dobrom technickom stave a pravidelne kontrolované a revidované. Doklady o bezchybnom technickom stave a revízne správy je subdodávateľ povinný doručiť pred začatím prác. V prípade, že to nie je možné musia sa predložiť tieto dokumenty najneskôr v deň začatia takýchto prác.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 42 z of 95

2. Obsluhovať žeriavy stavebné vrátky a pod. môžu len osoby s odbornou spôsobilosťou. Doklad o odbornej spôsobilosti musia mať pri sebe a na požiadanie ho musia predložiť. Osoby ktoré sa nebudú môcť preukázať preukazom odbornej spôsobilosti budú považované ako osoby bez spôsobilosti a bude im takáto činnosť zakázaná.
3. Viazat' bremená môžu len osoby s odbornou spôsobilosťou viazača bremien. Žeriavnik je povinný presvedčiť sa pred zdvihnutím bremena, či bremeno upevnila osoba s odbornou spôsobilosťou. Používať sa môžu iba viazacie prostriedky v bezchybnom stave a iba predpísaným spôsobom.
4. Je prísne zakázané vstupovať pod zavesené bremená, pohybovať sa v nebezpečnom priestore žeriava ako aj vyradzovať z prevádzky bezpečnostné prvky, spínače a pod.
5. Žeriavnici sú povinný kontrolovať pravidelne poveternostné podmienky a v prípade nebezpečenstva (silný vietor, búrka a pod.) tieto práce bezodkladne prerušiť. Pri prerušení musí byť zdvíhane bremeno zabezpečené proti pádu, prevrhnutiu zošmyknutiu a pod.
6. Žeriavnikom sa prísne zakazuje používať počas zdvíhania a presúvania bremena a počas manipulácie so žeriavom mobilné telefóny alebo sa iným spôsobom rozptyľovať !!

13.5 Montáž prefabrikátov

Pri výstavbe priemyselných hál rôznych budov a pod. sa pri montáži používajú ťažké monolitické prefabrikáty. Ktoré môžu pri neodbornej montáži spadnúť a spôsobiť veľmi vážne škody a mnohokrát aj smrteľné úrazy. Základne podmienky bezpečnej montáže prefabrikátov

1. Montáž prefabrikátov môžu vykonávať len osoby odborne spôsobilé na túto činnosť s dostatočnými praktickými skúsenosťami a s potrebnými školeniami (viazači bremien, práca vo výške, obsluha pracovnej pojazdnej plošiny a pod.)
2. Montáž prefabrikátov sa musí vykonať podľa technologického postupu prác s ktorým musia byť všetci montážnici preukázateľne preškolení.
3. Pri montáži sa musia všetci riadiť pokynmi uvedenými v kapitole 13. 4 Vežové a automobilové žeriavy
4. Pri práci na pracovných pohyblivých plošinách je potrebné dodržiavať ustanovenia prílohy číslo 6 tohto plánu BOZP (Práca s plošinami)
5. Pri dvíhaní prefabrikátov je prísne zakázané dvíhať bremená ponad osoby, vozidlá mechanizmy a pod.
6. Odopnúť bremeno z žeriava je možné len vtedy, keď je bremeno riadne zabezpečené proti pádu

Pri montážnej činnosti je prísny zákaz telefonovania a používania mobilných telefónov !

13.6 Betonáž podláh a betonážne práce

Pri betonáži podláh je z dôvodu veľkého pohybu betonážnych automobilov veľké riziko dopravnej nehody či už vzájomná kolízia vozidiel alebo zrážka vozidla z chodcom ale taktiež aj zrážka vozidla s konštrukčnými prvkami, pád vozidla do výkopu a pod. S tohto dôvodu je potrebné dodržiavať nasledujúce opatrenia:

1. Všetky osoby, ktoré vykonávajú betonárske práce musia mať na sebe reflexné vesty a prilby
2. Vozidlá ktoré dovážajú betón, rôzne betón pumpy, hladiče betónu a pod musia mať po celú dobu činnosti zapnuté svetlá (predovšetkým v halách pri prácach v noci a za zhoršeného osvetlenia)
3. Vodiči týchto vozidiel sa môžu otáčať a cúvať len vtedy ak majú dostatočný výhľad a riadne si skontrolovali, že za vozidlom ani v nebezpečnom dosahu vozidla sa nikto nenachádza. V prípade že

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 43 z of 95

nemá vodič dostatočný prehľad je povinný zabezpečiť si asistenciu pomocou náležite poučenej osoby, ktorá vodiča bude navigovať. V prípade, že vodič stratí túto osobu z dosahu je povinný zastaviť vozidlo.

4. Vodiči musia rešpektovať pokyny tzv. navigátorov ktorý riadia vykládku betónu.
5. Vodiči sú povinný dodržiavať aj rýchlostné limity a tiež aj dodržiavať zákaz používania mobilných telefónov počas pohybu vozidla.

Ak sa pri betonážnych prácach budú používať betonážne koše sú pracovníci povinný riadiť sa pri tejto činnosti technologickým postupom prác. Je prísny zákaz vstupovať pod zavesený kôš. Ak je pracovník v koši, kôš musí mať riadne zábradlie a pracovník musí byť nezávisle istený osobným postrojom a lanom o žeriavový hák. Pokiaľ je však možné je potrebné prácu v koši nahradiť použitím betón-pumpy.

13.7 Inštalácia technických zariadení budov

Inštalácia rôznych druhov potrubných rozvodov či už elektrika, plyn, tlakový vzduch a pod. so sebou prináša kombináciu viacerých rizík. Je preto potrebné dodržiavať okrem iných právnych predpisov vyhlášok a STN aj nasledujúce body.

1. Vykonávať odborné práce ako napríklad zvárači, inštalácia el. rozvodov, obsluha strojov a pracovných plošín môže byť vykonávaná iba osobami z odbornou spôsobilosťou pre danú činnosť.
2. Práca a obsluha pracovných pojazdných plošín sa musí riadiť podľa **prílohy číslo 6** tohto plánu BOZP
3. Vykonávať zvaračské práce sa môžu len na základe povolenia na zváranie, aj to až po splnení všetkých predpokladov a opatrení, ktoré sú v tomto povolení uvedené.
4. Vykonávať tlakové skúšky potrubných rozvodov ako aj iné skúšky kde hrozí nebezpečenstvo úrazu je možné až po dôkladnom oboznámení všetkých zúčastnených pracovníkov ako aj pracovníkov ostatných dodávateľov ktorý sa zdržujú na pracoviskách kde sa takéto skúšky vykonávajú.
5. Všetci pracovníci musia používať OOPP predpísané pre stavenisko a tiež aj na základe činnosti ktoré vykonávajú
6. Elektrické ručné náradie iné stroje a zariadenia, ktoré sa používajú pri prácach musia byť v bezchybnom stave, pravidelne kontrolované a revidované a používať sa môžu iba v súlade s návodom na obsluhu.

7. Zvárači pri zvaračských prácach nemusia používať reflexné vesty !!

13.8 Základné požiadavky dopravy materiálu na stavenisku, pohyb vozidiel

- Maximálna povolená rýchlosť na staveniskových komunikáciách bude 5 km/h v celom priestore staveniska.
- Minimálna vzdialenosť okrajov vozoviek od pevných častí konštrukcií objektov vo vodorovnom smere nesmie byť menšia ako 60 cm, pričom takéto miesta bude potrebné označiť.
- Vozidlá mňajúce sa v protismere sa musia vzájomne rešpektovať, pričom prednosť má vždy naložené vozidlo vchádzajúce do staveniska.
- Počas celého dňa v priebehu celého roka je povinné svietenie.
- **Chodníky pre peších** na stavenisku bude treba vybudovať v miestach s predpokladanou sústredenou frekvenciou chodcov, **pri cestách vedené súbežne s nimi**, ďalej v blízkosti kancelárií, šatní, a sociálnych

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 44 z of 95

zariadení, pričom musia bezpečne preklenúť jamy, priehlbiny a pod. prekážky. Ich najmenšia šírka bude 0,75 m a pri obojsmernom pohybe 1,5 m.

- Chodníky slúžiac zároveň ako únikové cesty musia byť trvalé voľné priechodné a označené príslušnými symbolmi a signálmi !!!
- Pri betonárskych prácach, pri otáčaní a cúvaní vozidiel, je potrebné zabezpečiť náležite poučenú osobu (navigátor), ktorá bude navigovať vodičov vozidiel, vodiči sú povinní rešpektovať túto osobu a v prípade, že ju stratia z dohľadu musia vozidlo okamžite zastaviť.
- Osoba, ktorá pomáha pri navigácii vozidiel musí byť jasne označená a pokiaľ vykonáva túto činnosť v noci musí používať svetelné signály (svetelný kužeľ, terč a pod.)
- Pri betonárskych prácach keď sa predpokladá nepretržitý dovoz materiálu musia sa presne stanoviť miesta kde bude vodič vozidla odovzdávať dodacie listy na podpis, ako aj miesta otáčania , miesta vykládky materiálu a miesta čakania na vykládku. O týchto opatreniach musia byť vodiči upozornení náležite poučenou osobou (navigátorom)

13.9 Podmienky pre prevádzku motorových dopravných vozidiel

Vodičom dopravného vozidla môže byť len pracovník starší ako 18 rokov, zdravotne spôsobilý, vlastníaci platný preukaz pre vodičov motorových vozidiel so zodpovedajúcim oprávnením pre pridelené vozidlo, u stavebných strojov ešte preukaz strojníka pre zodpovedajúci typ mechanizmu a s predpísaným školením pre určené pracoviská.

Pri zastavení alebo prerušení prevádzky mechanizmov na dobu dlhšiu ako 15 min. je vodič povinný vypnúť motor. Všetky obsluhy mechanizmov sú povinné používať príslušné ochranné pracovné prostriedky.

Vodič ďalej

- nesmie zastavovať a stáť na mieste, kde vozidlo prekáža z hľadiska bezpečnosti práce a technických zariadení alebo je ohrozené prácou vykonávanou v jeho blízkosti, povahou terénu alebo vedením vysokého alebo veľmi vysokého napätia,
- nesmie sa s vozidlom otáčať a cúvať, ak nemá dostatočný rozhľad alebo ak tomu nevyhovuje povaha terénu,
- musí v prípadoch, ak to vyžadujú okolnosti, najmä nedostatočný rozhľad, zaistiť bezpečné cúvanie a otáčanie pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby, ak túto osobu stratí z dohľadu, je povinný ihneď zastaviť,
- musí začiatok cúvania v prípade, ak nemá dostatočný spätný výhľad z vozidla a cúvanie nie je zabezpečené pomocou spôsobilej a náležite poučenej osoby, zdôrazniť zvukovým výstražným signálom,
- musí pred opustením vozidla vykonať také opatrenia, aby vozidlo nemohlo ohroziť bezpečnosť osôb a technických zariadení,
- môže tlačiť vozidlo motorickou silou len pomocou ťažnej tyče, ktorá je na vozidlách riadne zaistená,
- musí pri vlečení vozidla dodržiavať ustanovenia osobitných predpisov.

Vodič smie vchádzať k pieskovým jamám, lomom, skládkam, staveniskám a podobným miestam len vtedy, ak je povrch terénu k nim dostatočne široký, pevný a zjazdový.

Miesta, kde nie je možné vylúčiť cúvanie:

- miesto nakládky a vykládky materiálu
- miesta, kde je potrebné s vozidlami cúvať k jamám a pod.
- pri opravách alebo zásobovaní

Rýchlosť cúvania musí byť čo najnižšia, aby osoby, ktoré sa dostali nečakane do smeru cúvania, mali možnosť z ohrozeného priestoru uniknúť. Pri riadení cúvania inou osobou musí mať vodič túto osobu v zornom poli. V prípade, že túto osobu stratí z dohľadu musí okamžite prerušiť cúvanie.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 45 z of 95

Cesty pre chôdzu vo výške väčšej ako 1,5 m a cesty pozdĺž priehlbni je nutné opatriť na voľných stranách pevným a dobre zakotveným zábradlím s vrchným madlom upevneným vo výške 1,1 m a ďalšou pozdĺžnou tyčou upevnenou v polovici výšky.

V čase strojnej dopravy je chôdza po dopravnej ceste motorových vozidiel zakázaná.

Miesta pre nakladanie, vykladanie a prekladanie materiálov, hmôt, zoraďovanie, cúvanie a odstavovanie vozidiel, ťahanie a tlačenie vozidiel

Vstup na stavenisko je po príjazdovej ceste z miestnej komunikácie podľa priloženého plánu. Na nakladanie a vykladanie materiálu určeného k výstavbe je určený priestor, ktorý je znázornený v situačnom pláne. Je to otvorená skladovacia plocha, ktorá je určená pre túto činnosť.

Dovolená záťaž jednotlivých dopravných zariadení

Najvyššie prípustné zaťaženie vozidiel je dané technickými podmienkami jednotlivých motorových vozidiel a mechanizmov. Obsluhy týchto vozidiel sú povinné obmedziť záťaž len na dovoľnú hmotnosť, ktorá je určená v technických podmienkach.

Pokyny pre pripojovanie a odpojovanie vozidiel a spôsob zaistenia vozidiel proti nežiaducemu pohybu

Vozidlá sa k miestu nakladania pristavujú zásadne na pokyn obsluhy rýpadiel, nakladačov, prípadne podľa svetelnej signalizácie. Vozidlá sa pristavujú tak, aby lopata rýpadla, alebo nakladača nedosahovala úroveň kabíny vozidla a osádka vozidla nemohla byť ohrozená padajúcim materiálom, prípadne lyžicou rýpadla alebo nakladača. Odchod vozidla z nakladacieho miesta sa riadi pokynmi obsluhy uvedených strojov.

Pri odstavení vozidiel je potrebné zaistiť ich proti samovoľnému pohybu (klinom alebo stabilizáciou na podperách) a nedovolenému použitiu.

Spôsob použitia návěstí, ich význam a spôsob dorozumievania obslúh

Vodiči motorových vozidiel sú povinní dávať návestia smerovými svetlami pri:

- obchádzaní prekážky
- odbočovaní
- zachádzaní ku kraji vozovky, pri zastavení a státi a pri opätovnom vychádzaní na dopravnú cestu
- keď vodič odbočuje zo smeru svojej jazdy, hlavne pri odbočovaní doľava, predbiehaní, vyhýbaní sa a otáčaní

V prípade poruchy svetiel môže vodič dávať signály upažením. keď to okolnosti vyžadujú, hlavne pri zníženej viditeľnosti, riadi predchádzajúce úkony osoba primerane spôsobilá a poučená.

Bezpečnostné a prevádzkové pokyny pre dopravu bremien nadmernej hmotnosti alebo rozmerov, náradia, predmetov a materiálov, pre súčasnú dopravu a chôdzu

Preprava nadrozmerných bremien sa môže prevádzať len za stáleho technického dozoru.

Pri súčasnej chôdzi po dopravnej ceste na pracovisko a späť je na nej v dobe vymedzenej pre takúto chôdzu strojná doprava zakázaná.

Spôsob označenia miesta nehody

Pokiaľ sa musí vozidlo z dôvodu nehody alebo závady odstaviť na dopravnej ceste a nezostane pritom zachovaný prejazdny profil o šírke min. 3 m, alebo 50 cm na každú stranu prechádzajúceho vozidla, je nutné vozidlo riadne označiť z oboch strán výstražným svetlom umiestneným na vozidle tak, aby bolo zo strán

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1 Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Číslo dokumentu Document no. Strana Sheet 46 z of 95
---	--	---

možného prichádzania ďalších vozidiel dobre viditeľné. Vozidlo zabezpečiť proti samovoľnému pohybu a okamžite vyrozumieť stavbyvedúceho. V prípade, že bude zachovaný prejazdny profil, nie je nutné odstavené vozidlo vzhľadom k povolenej rýchlosti zvláštnym spôsobom označovať.

Rozsah prehliadky dopravného zariadenia pred zahájením dopravy

Vodiči obsluhy mechanizmov sú zodpovední hlavne za:

- riadne prevzatie vozidla alebo mechanizmu a jeho výstroje na začiatku zmeny
- za bezpečnú prevádzku vozidiel mechanizmov a bezchybný technický stav v priebehu celej zmeny
- riadnu údržbu a čistotu vozidiel počas prevádzky i mimo nej
- včasné hlásenie závad, ktoré zistil v priebehu zmeny, ak ich nemôže sám odstrániť
- dodržanie všetkých bezpečnostných predpisov ako na stavbe, tak i na verejných komunikáciách
- riadne odovzdanie vozidla alebo mechanizmu nasledujúcej zmene
- odovzdanie vozidla alebo mechanizmu písomne v "Knihe stroja (vozidla)".

Na stavbe budú pracovať žeriavy, ktoré budú zdvíhať materiál, skladať a nakladať, budú sa s nimi prevádzať montážne a demontážne práce. Pri týchto prácach sa musia pracovníci riadiť vyhláškou SÚBP č. 59/1982 Zb. najmä § 213, 215, 220, 222, 224, 225, 213 – prostriedky naviazanie, zavesenie a uchopenie bremien a vyhláškou MPSVaR SR č. 508/2009 Z. z. na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a bezpečnosti technických zariadení.

Počas prevádzky strojov a zariadení sa musia vykonávať ich pravidelné predpísané kontroly, skúšky, revízie, údržba a opravy.

Doprava osôb

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 47 z of 95

14 STAVEBNÉ PRÁCE V MIMORIADNYCH PODMIENKACH PRÁCE S OSOBITNÝM NEBEZPEČENSTVOM

Dodávateľ požaduje pred začatím prác s osobitným nebezpečenstvom od subdodávateľov predloženie technologických postupov pre tieto práce.

Za stavebné práce v mimoriadnych podmienkach sa považujú práce počas prevádzky, práce v sťažených podmienkach a práce v nebezpečnom prostredí a nebezpečnom priestore.

Podľa charakteru prác je nevyhnutné zabezpečiť, aby pracovníci, ktorí sú vystavení účinkom škodlivej hladiny hluku alebo škodlivým vonkajším vplyvom, napríklad plynu, výparom alebo prachu používali osobné ochranné pracovné prostriedky.

Ak pracovníci vchádzajú do priestoru, v ktorom ovzdušie môže obsahovať toxické alebo nebezpečné látky alebo v ktorom je nedostatočné množstvo kyslíka, alebo ak je ovzdušie zápalné, musí byť uzavretý priestor monitorovaný a musia byť prijaté vhodné preventívne opatrenia.

Pracovník v stiesnenom priestore nesmie za žiadnych okolností byť vystavený vysokému ohrozeniu. Zvonku ho sústavne musí sledovať ďalší pracovník a na zaistenie účinnej a okamžitej pomoci sa prijímajú všetky primerané bezpečnostné opatrenia.

Na vykonávanie stavebných prác v mimoriadnych podmienkach sa v projektovej dokumentácii stavby určujú návrhy technických opatrení, organizačných opatrení a ďalších opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Ak počas stavebných prác nastanú mimoriadne podmienky, zhotoviteľ určuje v spolupráci s projektantom potrebné technické opatrenia, organizačné opatrenia a ďalšie opatrenia na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Stavebné práce v nebezpečnom prostredí a v nebezpečnom priestore

Pri vykonávaní stavebných prác v nebezpečnom prostredí a v nebezpečnom priestore je investor povinný zabezpečiť pre pracovníkov dodávateľa stavebných prác ďalšie osobné ochranné pracovné prostriedky a zariadenia u dodávateľa stavebných prác neobvyklé.

Zaistenie bezpečnosti práce v ochranných pásmach inžinierskych sietí a v iných nebezpečných priestoroch sa musí vykonávať vopred na základe písomnej dohody s vlastníkmi, správcami alebo prevádzkovateľmi týchto sietí, ak osobitný predpis neurčí inak.

Akékoľvek poškodenie inžinierskych sietí sa musí ihneď ohlásiť ich prevádzkovateľovi a dodávateľ stavebných prác musí vykonať opatrenia na zamedzenie vstupu nepovolaným osobám do ohrozeného priestoru do odstránenia nebezpečenstva, ak osobitný predpis neurčí inak.

Pre stavebné práce v blízkosti zariadení pod napätím sa musia vykonať opatrenia proti dotyku alebo proti priblíženiu k častiam pod napätím.

Pracovník nesmie pracovať samostatne na pracoviskách, kde nie je v dohľade ďalší pracovník alebo možnosť dovolania ďalšieho pracovníka, ktorý v prípade nehody poskytne alebo privolá pomoc, alebo ak nie je zabezpečená možnosť inej kontroly alebo spojenia (ďalej len "odľahlé pracovisko") a v miestach s nebezpečenstvom výbuchu, zasypania, otrávenia, utopenia, pádu z výšky a v ďalších prípadoch, ktoré určí zodpovedný pracovník.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 48 z of 95

Vstup do šácht, studní, vrtov, žump, kanálov nádrží alebo iných uzavretých priestorov je zakázaný, ak výskyt zdraviu škodlivých a výbušných látok presahuje prístupnú koncentráciu. Prípadný výskyt musí byť pomocou technických zariadení a opatrení znížený a musí sa zabezpečiť signalizačné zariadenie a záchranné prostriedky. Do uzavretých priestorov sa musí zabezpečiť dostatočný prívod vzduchu.

Práce s osobitným nebezpečenstvom sú najmä

- práce, pri ktorých sú zamestnanci vystavení nebezpečenstvu zasypania, zapadnutia v močaristom teréne alebo pádu z výšky, kde sa riziko zvyšuje charakterom práce, použitým pracovným postupom alebo podmienkami pracovného prostredia na stavenisku,
- búracie práce, demontáž ťažkých konštrukčných prvkov,

Pri stavebných prácach s osobitným nebezpečenstvom sa vykonávajú opatrenia na zamedzenie vstupu osôb, ktoré tam neplnia pracovné úlohy, do ohrozených priestorov, najmä poškodených inžinierskych sietí.

Stavebné práce s osobitným nebezpečenstvom môže osoba vykonávať, len ak sa v jej blízkosti nachádza mimo ohrozeného priestoru ďalšia osoba určená zhotoviteľom, ktorá je schopná poskytnúť pomoc alebo privolať pomoc.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 49 z <i>of</i> 95

15 PRÍLOHY

- Príloha č. 1 Ochranné pásma
- Príloha č. 2 Betonárske práce a práce s nimi súvisiace
- Príloha č. 3 Práce vo výškach a nad voľnou hĺbkou
- Príloha č. 4 Prevádzka stroja
- Príloha č. 5 Pohyblivé pracovné plošiny s motorovým pohonom
- Príloha č. 6 Manipulácia a práca s bremenami
- Príloha č. 7 Traumatologický plán
- Príloha č. 8 Prevádzkový poriadok stavby
- Príloha č. 9 Prezenčná listina, oboznámenie zamestnancov s plánom BOZP
- Príloha č. 10 Bezpečnostné značky a symboly, Ručná signalizácia
- Príloha č. 11 Označovanie obalov nebezpečných látok

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 50 z of 95

Príloha č. 1 – Ochranné pásma

Pri vykopávkach, v dotyku I.S. bude dodávateľ postupovať podľa osobitného predpisu. Ochranné pásma I.S. budú na navrhovanom stavenisku rešpektované v plnom rozsahu resp. bude s nimi nakladané v zmysle PD. Podmienky a spôsob výkopov v dotyku jestvujúcich podzemných inžinierskych sietí pozri projektové riešenia príslušných odborných profesií.

Počas výstavby bude vybraný dodávateľ zriaďovať a využívať objekty navrhovaného zariadenia staveniska s prihliadnutím na požiadavku trvalého prístupu k podzemným inžinierskym sieťam ich správcom a majiteľom.

Pri zemných prácach dochádza k mnohým kolíziám s inžinierskymi sieťami, ktoré majú za následok zdržanie prác, dodatočné náklady za odstránenie spôsobených škôd, pokuty a v niektorých prípadoch i ublíženie na zdraví ako aj úrazy smrteľné.

Aby k poškodeniu inžinierskych sietí nedochádzalo, sú práce v ich blízkosti limitované takzvanými ochrannými pásmami, chrániacimi dané vedenie.

Jedná sa o priestor vymedzený dvoma zvislými rovinami vedenými vo stanovenej vzdialenosti od vedenia. Veľkosti ochranných pásiem sú súčasťou viacerých predpisov (zákony, vyhlášky, normy), ktoré ochranné pásma stanovujú.

Ochranné pásma v energetike

1) Na ochranu elektroenergetických zariadení sa zriaďujú ochranné pásma.

2) Ochranné pásmo je priestor v bezprostrednej blízkosti elektroenergetického zariadenia, ktorý je určený na zabezpečenie jeho spoľahlivej a plynulej prevádzky a na zabezpečenie ochrany života a zdravia osôb a majetku.

3) Ochranné pásmo vonkajšieho elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča. Táto vzdialenosť je

- ✓ 10 m pri napätí od 1kV do 35 kV vrátane, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- ✓ 15 m pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane,
- ✓ 20 m pri napätí od 110 kV do 220 kV vrátane,
- ✓ 25 m pri napätí od 220 kV do 400 kV vrátane,
- ✓ 35 m pri napätí nad 400 kV
- ✓ ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1kV do 110 kV vrátane je 2m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásmo vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané:

- zriaďovať stavby a konštrukcie,
- pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m, vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno porasty pestovať do takej výšky, aby sa pri páde nemohli dotknúť vodiča elektrického vedenia,
- uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky,
- vykonávať iné činnosti, pri ktorých by sa mohla ohroziť bezpečnosť osôb a majetku, prípadne pri ktorých by sa mohlo poškodiť elektrické vedenie alebo ohroziť bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 51 z of 95

5) Na umožnenie prístupu a príjazdu k vonkajším elektrickým vedeniam sú vlastníci pozemkov povinní udržiavať voľný pruh pozemkov, tzv. bezlesie v šírke 4 m po jednej strane podperných bodov (stožiarov).

6) Ochranné pásmo podzemného elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného kábla. Táto vzdialenosť je:

- ✓ 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky,
- ✓ 3 m pri napätí nad 110 kV.

7) V ochrannom pásme podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:

- ✓ zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky a vysádzať trvalé porasty a jazdiť osobitne ťažkým mechanizmom,
- ✓ vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť jeho prevádzky, prípadne by podstatne sťažovali prístup k nemu.

8) Ochranné pásma elektrickej stanice sú tieto:

- ✓ ochranné pásmo elektrickej stanice je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na zastavanú hranicu objektu stanice,
- ✓ ochranné pásmo transformátorovne z vysokého napätia na nízke napätie je vymedzené vzdialenosťou 10 m od konštrukcie transformátorovne.

V ochrannom pásme elektrickej stanice vymedzenej v písmenách a) a b) je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých by mohla byť ohrozená bezpečnosť osôb a majetku, ako aj spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky transformátorovne.

9) V blízkosti ochranného pásma elektrických zariadení uvedených v odsekoch 3 až 8

- ✓ osoby, ktoré zriaďujú stavby alebo vykonávajú činnosti, ktorými sa môžu priblížiť k elektrickým zariadeniam, sú povinné oznámiť túto činnosť prevádzkovateľovi elektrického zariadenia a dodržiavať ním stanovené podmienky,
- ✓ prevádzkovatelia zariadení napájaných jednosmerným prúdom v blízkosti ochranného pásma s možnosťou vzniku bludných prúdov spôsobujúcich poškodenie podzemného elektrického vedenia sú povinní informovať o tejto skutočnosti prevádzkovateľa podzemného vedenia a po dohode s ním realizovať opatrenia na ochranu podzemného elektrického vedenia.

10) Pre ochranu elektrární platia ochranné pásma uvedené v odseku 8 , ak osobitné predpisy neustanovujú inak.

11) Výnimky z ochranných pásiem môže v odôvodnených prípadoch povoliť ministerstvo rozhodnutím.

12) Stavby, konštrukcie, skládky, výsadba trvalých porastov, práce a činnosti vykonané v rozpore s obmedzeniami podľa odsekov 3 až 8 v ochrannom pásme alebo v blízkosti ochranného pásma po jeho vzniku je povinný ten, kto ich vykonal alebo dal vykonať, odstrániť na svoje náklady.

Ochranné pásmo vodovodných potrubí

Doporučené ochranné pásmo vodovodného potrubia je 2,0 m od vonkajšieho kraja potrubia horizontálne na obe strany.

Zemné práce pozdĺž podzemných a nadzemných vedení a pri križovaní sa s nimi.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 52 z of 95

Ak sú zemné práce vykonávané pozdĺž podzemných a nadzemných vedení a pri križovaní sa s nimi ako stavebné práce, postupuje sa podľa STN 73 3050 Zemné práce.

V miestach, kde je podzemné a nadzemné vedenie, alebo kde sa môže uloženie podzemného vedenia predpokladať, postupuje sa podľa príslušných predpisov (Zákony, vyhlášky, normy stanovujúce ochranné pásma).

Odkrývanie podzemných vedení sa môže robiť strojne, keď to predpisy dovoľujú, najbližšie do vzdialenosti 1 m od jeho vyznačenej polohy. Vedenie má byť, ak je to z prevádzkových dôvodov možné po dobu práce vyradené z prevádzky. Ďalšie práce sa robia ručne, spôsobom odpovedajúcim charakteru vedenia. O spôsobe a postupe vykonávanie zemných prác v miestach, kde sú podzemné vedenia a o bezpečnostných opatreniach musia byť pracovníci pred začatím prác preukázateľne poučení.

Pred začatím zemných prác musí byť zodpovedným pracovníkom zabezpečené na teréne vyznačenie trás podzemného vedenia inžinierskych sietí a iných prekážok. S druhom inžinierskych sietí, s ich trasami a hĺbkou uloženia a s ich ochrannými pásmami, musia byť oboznámení pracovníci, ktorí budú zemné práce vykonávať. Toto platí aj pre trasy inžinierskych sietí v blízkosti staveniska, ktoré by mohli byť stavebnou činnosťou narušené.

Používanie označenia, symbolov a signálov na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia.
(pozri prílohy na konci Plánu)

Bezpečnostné a zdravotné označenie sa vzťahuje na konkrétny predmet, činnosť alebo situáciu a poskytuje pokyny alebo informácie potrebné na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci podľa potreby prostredníctvom značky, farby, svetelného označenia alebo akustického signálu, slovnej komunikácie alebo ručných signálov.

Typy označenia

- 1) Trvalé značky sa musia používať na označenie zákazu, výstrahy, príkazu, na označenie núdzových východov, únikových ciest a na umiestnenie a označenie prostriedkov prvej pomoci. Na trvalé vyznačenie umiestnenia požiarnotechnického zariadenia a jeho označenie sa musí použiť značka a bezpečnostná farba. Miesto, na ktorom je nebezpečenstvo zrážky s prekážkou alebo nebezpečenstvom pádu, musí sa vyznačiť bezpečnostnou farbou alebo značkami.
- 2) Svetelné označenie, akustické signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak treba signalizovať nebezpečenstvo alebo upozorniť zamestnancov a iné osoby na pracovisku, aby vykonali opatrenia, alebo upozorniť na núdzovú evakuáciu. Pritom treba zohľadniť vzájomnú zámenu a kombináciu označení.
- 3) Ručné signály alebo slovná komunikácia sa musia použiť, ak to situácia vyžaduje na usmernenie osôb vykonávajúcich činnosť, ktorá môže ohroziť bezpečnosť alebo zdravie.

Vzájomná zámena a kombinácia označení

- 1) Pri dodržaní rovnakej účinnosti označení možno použiť ktorúkoľvek z týchto kombinácií:
 - ✓ bezpečnostnú farbu alebo značku na označenie miesta, na ktorom je prekážka alebo nebezpečenstvo
 - ✓ svetelné označenie, akustické signály alebo slovnú komunikáciu
- 2) Súčasne možno použiť tieto kombinácie
 - ✓ svetelné označenie a akustické signály
 - ✓ svetelné označenie a slovnú komunikáciu
 - ✓ ručné signály a slovnú komunikáciu

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 53 z of 95

Používanie bezpečnostnej farby

FARBA	VÝZNAM ALEBO ÚČEL	POKYNY A INFORMÁCIE
Červená	zákazová značka	nebezpečné správanie
	signalizácia nebezpečenstva	stáť, zastaviť, zariadenie na núdzové vypnutie, evakuácia
	požiarnotechnické zariadenie	označenie a umiestnenie
Žltá alebo žltó-oranžová	výstražná značka	upozornenie, výstraha, kontrola
Modrá	príkazová značka	osobitné správanie alebo činnosť, povinnosť nosiť OOPP
Zelená	bez nebezpečenstva	návrat do normálneho stavu

Podmienky používania

- 1) Značky umiestňovať v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla so zreteľom na prekážky, a to pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky musia byť umiestnené na dobre osvetlenom, ľahko prístupnom mieste. Ak osvetlenie nie je dostatočné, použijú sa fosforeskujúce farby, reflexné materiály alebo umelé osvetlenie.
- 2) Značka sa musí odstrániť ak zanikne dôvod na jej používanie.

Vyznačenie inžinierskych sietí

Pri projektovaní zemných prác je povinnosťou investora, aby zistil všetky inžinierske siete a iné prekážky (staré alebo opustené banské priestory) z hľadiska smerového a hĺbkového uloženia. Projekt stavby musí obsahovať vyznačenie všetkých inžinierskych sietí a iných prekážok pod zemou, na povrchu aj nad zemou.

Vyznačenie všetkých inžinierskych sietí v projekte stavby musí byť overené a potvrdené ich prevádzkovateľom z hľadiska smerového a hĺbkového uloženia.

Pred odovzdaním staveniska investor písomne odovzdá a dodávateľ stavebných prác prevezme vyznačenie inžinierskych sietí a iných prekážok. V prípade, že neboli zistené žiadne inžinierske siete alebo iné prekážky, potvrdí toto investor dodávateľovi stavebných prác.

Pred začatím zemných prác musí byť zodpovedným pracovníkom zabezpečené na teréne vyznačenie trás podzemného vedenia inžinierskych sietí a iných prekážok. S druhom inžinierskych sietí, s ich trasami a hĺbkou uloženia a s ich ochrannými pásmami, musia byť oboznámení pracovníci, ktorí budú zemné práce vykonávať. Toto platí aj pre trasy inžinierskych sietí v blízkosti staveniska, ktoré by mohli byť stavebnou činnosťou narušené.

Pri odstraňovaní porúch, pri haváriách, určí spôsob zaistenia inžinierskych sietí a bezpečnosť práce zodpovedný pracovník dodávateľa stavebných prác.

Označovanie podzemných vedení výstražnými fóliami

Ako výstražné fólie sa používajú fólie vyrobené z polyetylénu, polypropylénu, iných materiálov podobných vlastností alebo regranulátov z nich.

Šírka fólií sa volí tak, aby presahovala šírku podzemného vedenia, príp. šírku súbežne položených podzemných vedení najmenej 50 mm na obe strany od vonkajších okrajov podzemného vedenia.

Na označenie podzemných vedení sa používajú farby výstražných fólií podľa tabuľky:

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 54 z <i>of</i> 95

Farba	Podzemné vedenie	Číslo farebného odtieňa podľa RAL 840 HR	Názov farebného odtieňa
ORANŽOVÁ	oznamovacie káble, káblovody (potrub. pošta)	2009	dopravná oranžová
ČERVENÁ	silnoprúdové káble	3020	dopravná červená
MODRÁ	železničné zabezpečovacie a oznamovacie káble	5017	dopravná modrá
BIELA	vodovody	9016	dopravná biela
ŽLTÁ	plynové potrubia	1023	dopravná žltá
ZELENÁ	tepelné siete (bezkanálové)	6024	dopravná zelená
HNEDÁ	diaľkovody horľavých kvapalín	8024	béžovohnedá
ČIERNA	diaľkovody horľavých skvapalnených uhlov. plynov	9017	dopravná čierna

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 55 z of 95

Príloha č. 2 – Betonárske práce a práce s nimi súvisiace

Na výkon betonárskych prác a prác s nimi súvisiacich musí byť vypracovaný technologický postup.

Debnenie, podperné konštrukcie a podperné lešenia

Debnenie musí byť tesné, únosné a priestorovo tuhé.

Podperné konštrukcie, napríklad stojky a rámové podpery, musia mať v konkrétnom prípade použitia dostatočnú únosnosť a musia byť uhlopriečne vystužené vo všetkých rovinách.

Montáž, používanie a demontáž podperného lešenia na debnenie upravuje slovenská technická norma.

Podperné lešenie na debnenie sa môže zaťažovať len tak, aby nedochádzalo k excentrickému alebo inému zaťaženiu, s ktorým sa pri statickom riešení neuvažovalo.

Podperné konštrukcie musia byť postavené a zmontované tak, aby sa pri demontáži debnenia mohli postupne bezpečne odstraňovať a uvoľňovať bez nežiaducich otrasov budovanej konštrukcie.

Najmenší priemer alebo najmenšia veľkosť strany drevenej podpery je 0,07 m.

Podpery niekoľkých poschodí nad sebou musia byť pôdorysne rozložené tak, aby stáli v osi nad sebou.

Debnenie z dielcov a debnenie zostáv do veľkoplošných panelov musí byť v každom štádiu montáže a demontáže zabezpečené proti pádu jeho prvkov a častí.

Zariadenie na vykonávanie betonáže, ktoré je súčasťou dielcového debnenia, musí sa montovať pred betonážou súbežne s montážou dielcového debnenia.

Ak únosnosť podperných konštrukcií a debnenia nie je preukázaná výrobcom, ich únosnosť sa preukazuje statickým výpočtom v zhotoviteľskej dokumentácii.

Podpery musia mať pätky, hlavice alebo inú úpravu na rozloženie zaťaženia, aby spoľahlivo preniesli zaťaženie na podlažie a zamedzili posunutie podpier.

Bezpečný stav podperného lešenia pre debnenie sa kontroluje každých 30 dní, ako aj pred betonážou a počas nej.

Pred začatím betonáže sa musí celé debnenie a jeho časti, najmä podpery, riadne skontrolovať a nedostatky sa musia odstrániť. Prevzatie a kontrola debnenia sa zapisuje do stavebného denníka.

Pri použití nafukovacieho debnenia sa počas betonáže musí kontrolovať určený vnútorný tlak.

Posuvné debnenie a špeciálne debnenie

Posuvné debnenie na betonáž sa musí montovať, prevádzkovať, kontrolovať a demontovať podľa technickej dokumentácie, pokynov výrobcu a technologického postupu.

Manipulovať s hydraulickými prvkami môže len osoba určená zhotoviteľom a zaškolená na túto prácu.

Nastavovanie vodiacich a podperných tyčí vykonávajú najmenej dve osoby vykonávajúce stavebné práce. Pri nastavovaní musia byť tyče zabezpečené proti pádu.

Zariadenie posuvného debnenia sa môže čistiť len po odpojení od prívodu zdroja energie.

Debnenie alebo jeho časti sa môžu rozoberať a posúvať až po dosiahnutí požadovanej pevnosti betónovej konštrukcie.

Pri stavebných prácach vykonávaných na pracovných podlahách posuvných debnení a na pracovných podlahách špeciálnych debnení sa vyžaduje, aby osoba vykonávajúca stavebné práce mala možnosť dorozumievať sa s osobou obsluhujúcou dopravné zariadenie.

Prehliadka celého zariadenia posuvného debnenia sa vykonáva denne a o výsledku prehliadky sa vedie záznam.

Zaťaženie konštrukcií posuvného debnenia počas betonáže náhodným zaťažením nesmie prekročiť hodnoty určené v technickej dokumentácii.

Pri demontáži posuvného debnenia a jeho rozoberaní musí byť demontovaná časť bezpečne zaistená proti zosunutiu a pádu.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 56 z of 95

Prefabrikáty

Pri výrobe prefabrikátov alebo pri vykonávaní betonárskych prác s použitím foriem sa formy a ich časti musia bezpečne uložiť a používať tak, aby osoby vykonávajúce stavebné práce neboli ohrozené, najmä ich pádom, preklopením alebo uvoľnením. Na ich premiestňovanie sa musí určiť spôsob prepravy a miesta prichytenia či zavesenia.

Poškodené formy a poškodené spájacie prvky sa nesmú používať.

Demontáž debnenia a uvoľňovanie konštrukcií

Začatie demontáže debnenia nosných prvkov konštrukcií alebo ich častí určuje zodpovedná osoba betonárskych prác.

Rebrík možno použiť iba pri demontáži debnenia do výšky 3 m konštrukcie nad pracovnou podlahou, ak sa neuvoľňujú alebo neodstraňujú nosné časti debnenia. Stabilita rebríka nesmie byť závislá od demontovaných častí debnenia a podpier.

Priestor, kde sa vykonáva demontáž debnenia, musí byť zabezpečený proti vstupu osobám, ktoré tam neplnia pracovné úlohy.

Pri demontáži debnenia konštrukcie viacerými osobami vykonávajúcimi stavebné práce sa použije taký pracovný postup, aby sa tieto osoby navzájom neohrozovali.

Bezprostredne po demontáži debnenia sa musia demontované prvky a dielce debnenia odstrániť a bezpečne uložiť na určenom mieste, aby neprekážali a nepreťažovali konštrukciu.

Zariadenie na výrobu, spracovanie a dopravu malty

Zariadenie na výrobu, spracovanie a dopravu malty sa musí umiestniť tak, aby pri prevádzke neohrozovalo osobu na obsluhu tohto zariadenia ani osoby, ktoré tam plnia svoje pracovné úlohy.

Ak sa používajú chemické prísady do malty, pri práci sa musia dodržiavať bezpečnostné opatrenia určené ich výrobcom.

Pri strojovom čerpaní malty musí byť zabezpečené účinné dorozumievanie medzi osobami vykonávajúcimi stavebné práce v mieste nanášania malty a osobou na obsluhu čerpadla.

Pri činnostiach, kde hrozí nebezpečenstvo v dôsledku vystreknutia malty alebo vápenného mlieka, sa používajú osobné ochranné pracovné prostriedky, najmä na ochranu zraku a tváre. Vápno sa nesmie hasiť v sudoch a v úzkych a hlbokých nádobách.

Montážne práce

Príprava montážnych prác

Na výkon montážnych prác musí byť vypracovaný technologický postup, ktorého súčasťou je postup montáže montovaných stavebných a technologických konštrukcií obsahujúci:

- časovú nadväznosť montážnych záberov,
- podmienky použitia strojov a zariadení vrátane ich pohybu,
- určený prístup osôb vykonávajúcich stavebné práce k stykovým uzlom vrátane spôsobu zabezpečenia ich ochrany,
- spôsob kolektívneho zabezpečenia proti pádu a podľa potreby osobné ochranné pracovné prostriedky proti pádu,
- spôsob zabezpečenia dotknutých pracovísk,
- spôsob osadzovania dielcov.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 57 z of 95

Na opakované montážne práce možno spracovať typové technologické postupy.

Pri spracúvaní technologického postupu montáže sa musí určiť nadväznosť jednotlivých montážnych prác tak, aby sa v rôznych výškových úrovniach a poschodiach využilo trvalé zastropenie ako východisková úroveň pre nadväzujúce montážne práce.

Pred začatím montážnych prác sa vyžaduje, aby zodpovedná osoba montážnych prác bola oboznámená s technologickým postupom týchto prác.

Montážne pracovisko

Montáž možno vykonať z trvalých alebo dočasných konštrukcií, dielcov a prvkov dostatočne únosných, stabilných a zabezpečených proti posunutiu.

Dielce na montáž

Pri preberaní dielcov sa vykonáva vizuálna kontrola dielcov; poškodený alebo opravený dielec sa použije podľa rozhodnutia zodpovednej osoby.

Montážne a bezpečnostné prípravky a zariadenia a viazacie prostriedky

Pri montáži sa musia použiť predpísané montážne a bezpečnostné prípravky a zariadenia.

Montážne a bezpečnostné prípravky a zariadenia a viazacie prostriedky sa musia pred použitím a počas neho kontrolovať, po použití podľa potreby očistiť, konzervovať a riadne uložiť. Poškodené montážne a bezpečnostné prípravky a zariadenia a viazacie prostriedky sa nesmú používať.

Montážne a bezpečnostné prípravky a zariadenia slúžiace na zaistenie bezpečnosti montáže, najmä bezpečnosti osôb vykonávajúcich stavebné práce pri montáži vo výške, treba upevňovať k dielcom ešte na východiskovej úrovni pred ich zdvihom, ak to nevylučuje technologický postup montáže.

Každá montážna skupina sa na montáž musí vybaviť príslušným počtom montážnych a bezpečnostných prípravkov a zariadení, ktoré sú špecifické pre rôzne konštrukčné systémy, najmä ochrannými zábradliami a poklopmi. Ich skladba a rozsah použitia sa určujú v technologickom postupe montážnych prác.

Pri montáži, demontáži, opravách a iných prácach na konštrukcii sa musí na najvyššie položenom pracovnom mieste zabezpečiť meranie rýchlosti vetra, a to od výšky 20 m nad úrovňou okolitého terénu.

Na zdvíhanie dielcov sa musia použiť viazacie prostriedky s únosnosťou, ktorá zodpovedá prenášanému dielcu.

Na viazanie sa použijú také viazacie prostriedky, ktoré zabezpečia zavesenie dielcov podľa výrobnej dokumentácie.

Spôsob upevnenia, miesto upevnenia a zoradenie viazacích prostriedkov sa musia určiť tak, aby umožňovali bezpečné upevnenie a uvoľnenie viazacích prostriedkov.

Komunikácie pri montáži

Súčasne s postupom montáže sa do objektu musia zabudovať projektované trvalé schodiská, rampy a rebríky, aby sa mohli používať počas stavebných prác. Z technologických dôvodov možno na výstup alebo zostup osôb vykonávajúcich stavebné práce použiť aj dočasné komunikačné konštrukcie, ktoré sa musia určiť v technologickom postupe montáže.

Zvislá doprava osôb na konštrukcie vyššie ako 30 m sa musí zabezpečiť výťahom alebo montážnym košom, ak to nevylučuje charakter konštrukcie alebo postup prác.

Zvislá doprava osôb pomocou montážneho koša určená v technologickom postupe montáže sa začne používať po pokyne zodpovednej osoby.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 58 z of 95

Manipulácia s bremenami

Pri odoberaní dielcov zo skládky alebo dopravného prostriedku sa zostávajúce dielce musia zabezpečiť proti preklopeniu alebo zosunutiu.

Bremeno sa uviaže po kontrole použitého dielca, oka, háku a iného prostriedku na zavesenie viazačom bremin. Viazacie prostriedky a prostriedky na zavesenie sa musia v zime očistiť od snehu a námrazy. Zasypané, upevnené, primrznuté alebo prilepené bremená sa nesmú zdvíhať vytrhávaním alebo odtrhávaním zdvíhacím zariadením.

Pred zdvihom a ďalšou manipuláciou sa bremeno musí upevniť a zabezpečiť tak, aby nemohlo dôjsť k jeho pádu alebo pádu jeho časti. Bremeno sa nesmie uväzovať alebo zavesovať na miestach, z ktorých by sa mohlo vyšmyknúť alebo kde by sa mohli vzájomne poškodiť viazací alebo závesný prostriedok a bremeno. Ostré hrany bremana, ktoré by mohli poškodiť viazací prostriedok, sa musia vhodným spôsobom chrániť.

Bezprostredne pred zdvihom bremana sa musí preveriť bezpečnosť zavesenia bremana jeho nadvihnutím a skontrolovať spôsob zavesenia bremana a závesných prostriedkov. Až po tejto kontrole môže byť daný pokyn na zdvíhanie.

Nemožno sa zdržiavať pod dopravovanými bremenami ani v ich blízkosti, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Ak bezpečnosť osôb nie je zabezpečená, k bremenu sa možno priblížiť až po jeho ustálení v mieste, kde bude osadené alebo zložené.

Pohyb bremana až do úrovne miesta, kde bude uložené, môže usmerňovať len viazač bremin, ktorý bremeno uviazal. Ďalší pokyn na pohyb bremana nad úroveň osadenia a pokyn na osadenie bremana môže dať len viazač bremin. Doprava bremana počas jeho premiestňovania z miesta uviazania na miesto osadenia alebo uloženia, ktorú nemôže sledovať viazač bremin, ktorý bremeno uviazal, sa riadi spôsobom dorozumievania dohodnutým medzi viazačom bremin, žeriavnikom a určenou osobou montážnej skupiny, ktorá bude bremeno osadzovať alebo ukladať.

Nemožno manipulovať s bremenom a usmerňovať bremeno priamo rukami počas prenášania na zdvíhacom zariadení.

Správnosť osadenia alebo uloženia bremana sa musí ihneď skontrolovať.

Ak pri doprave bremana k miestu montáže nemožno dosiahnuť jeho plynulý pohyb, bremeno sa musí viesť pomocnými lanami.

Pomocnými lanami sa môžu bremená viesť len z bezpečného a pevného miesta. Laná sa musia upevniť spôsobom vylučujúcim ohrozenie osoby, ktorá ich bude odopínať. Pomocné lano sa nesmie omotať alebo inak upevniť na častiach tela osoby vykonávajúcej stavebné práce.

Pri zdvíhaní dielcov pomocou čapov sa závesné laná musia rozoprieť rozperkou, aby pri zdvihu každá časť dielca voľne prešla medzi lanami závesu. Čap musí byť stále vo vodorovnej polohe a zabezpečený proti vypadnutiu.

Na zavesené dielce sa nesmie vstupovať, ani sa nesmie na ne ukladať pracovné náradie a materiál.

Viazanie bremin sa vykonáva podľa slovenských technických noriem.

Osadzovanie dielcov

Počas montážnych prác sa na konštrukcii musí priebežne vykonávať vystuženie, vzopretie, kotvenie a iné zabezpečenie stability osadzovaného dielca a konštrukcie. Súčasne sa musia priebežne montovať trvalé časti konštrukcie, najmä plošiny a zábradlia.

Pri osadzovaní a po uložení stropných alebo strešných plošných dielcov sa musí zabezpečiť dostatočná únosnosť miesta práce vzhľadom na predpokladaný spôsob montáže. Na tieto dielce možno vstupovať bez osobitného zabezpečenia len vtedy, keď sú jednotlivé dielce zabezpečené proti prelomeniu. Na ploche vytvorenej plošnými dielcami nesmie dôjsť k takému sústredeniu osôb vykonávajúcich stavebné práce a materiálu na jednom dielci, pri ktorom by sa prekročilo jeho dovolené zaťaženie. Zabezpečenie osôb

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 59 z of 95

vykonávajúcich stavebné práce s ohľadom na navrhovaný druh plošných dielcov sa určuje na základe statických výpočtov v projektovej dokumentácii.

Otvory v stropoch vrátane montážnych otvorov sa musia zabezpečiť súčasne s montážou, najmä poklopom požadovanej únosnosti alebo zábradlím vysokým najmenej 1 m tak, aby nedošlo k ohrozeniu osôb pádom.

Manipulácia s dielcom sa vykonáva z bezpečnej vzdialenosti. Až po ustálení dielca nad miestom montáže sa možno k nemu priblížiť a osadiť ho z bezpečnej plošiny alebo podlahy a zabezpečiť proti vychýleniu. Dielec možno odopnúť alebo odviazať zo závesu zdvíhacieho prostriedku až po tomto zabezpečení.

Zvislé dielce sa musia po osadení bezpečne zaistiť, najmä skrutkami, montážnymi stolicami, vzperami alebo zaklinovaním v základnej pätk. Viazacie prostriedky sa zo zvislých dielcov musia uvoľniť z pracovnej plošiny, montážneho koša, diaľkovým odopínaním zo zeme alebo z iného bezpečného miesta. Tieto podrobnosti platia aj pri osadzovaní prvých vodorovných dielcov montovaného podlažia.

Po zabezpečení a uvoľnení dielcov z viazacích prostriedkov sa pokračuje v ich konečnom upevnení, najmä zváraním, zabetónovaním alebo skrutkovým spojom. Nasledujúci dielec sa môže osadiť až vtedy, keď je predchádzajúci dielec bezpečne uložený a upevnený podľa technologického postupu montáže.

Montážne prípravky na dočasné zabezpečenie dielcov sa nesmú odstraňovať pred konečným upevnením a zabezpečením priestorovej tuhosti montovanej konštrukcie.

Pri dielcoch zavesených na zdvíhacích zariadeniach možno vykonať montážny zvar elektrickým oblúkom, ak je vylúčená možnosť poškodenia zdravia osôb vykonávajúcich stavebné práce a osôb obsluhujúcich zdvíhacie zariadenia.

Zmonolitňovanie uzlov a styčných škár je možné až po zistení správnosti osadenia dielcov, po prebratí zváraných spojov a splnení ďalších požiadaviek uvedených v zhotoviteľskej dokumentácii. Zalievanie stykov a škár sa vykonáva spôsobom, ktorý je uvedený v technologickom postupe montáže.

Dielce, ktoré môžu byť po osadení do konštrukcie rozkmitané vetrom, sa musia okamžite vystužiť nadväzujúcimi dielcami tak, aby konštrukcia tvorila tuhý celok.

Pri zdvíhaní, stavaní a ukladaní jednotlivých vysokých konštrukcií alebo ich častí, najmä priehradových konštrukcií alebo stožiarov, sa musí priestor ohrozený pádom zdvíhacieho prostriedku alebo konštrukcie zabezpečiť

Ak hrozí nebezpečenstvo, že pri montáži konštrukcie nebude možné dodržať predpísané bezpečné vzdialenosti od elektrických vedení, podmienky montáže sa vopred dohodnú s príslušným prevádzkovateľom elektrického vedenia.

Oceľové konštrukcie sa musia na začiatku montáže uzemniť.

Ak je na oceľovú konštrukciu pripevnené káblové vedenie nízkeho napätia, konštrukcia sa musí vodivo spojiť s ochrannou sústavou príslušnej rozvodnej siete.

Pri blokovej montáži sa bloky oceľovej konštrukcie musia zostavovať z jednotlivých prvkov na tuhých a nepoddajných podperách tak, aby bol dodržaný tvar, statické pôsobenie, prípadne nadvýšenie predpísané v zhotoviteľskej dokumentácii, pričom sa nesmú prekročiť povolené medzné odchýlky.

Pri montážnych prácach vo výške a nad voľnou hĺbkou sa montáž a pohyb osôb vykonávajúcich stavebné práce po konštrukcii nesmie vykonávať bez zabezpečenia proti pádu.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 60 z <i>of</i> 95

Príloha č. 3 – Práce vo výškach a nad voľnou hĺbkou

Za prácu vo výške a nad voľnou hĺbkou sa považuje práca, pohyb a iná činnosť osoby, pri ktorej je osoba ohrozená pádom, prepadnutím alebo zosunutím z výšky alebo do hĺbky. Pri tejto činnosti sa musí pracovník chrániť proti pádu !!!

Zabezpečenie proti pádu

Pri práci vo výške a nad voľnou hĺbkou sa na všetkých pracoviskách a komunikáciách osoba vykonávajúca stavebné práce zabezpečuje proti pádu kolektívnym zabezpečením alebo osobným ochranným pracovným prostriedkom proti pádu:

- od výšky 1, 5 m,
- do voľnej hĺbky, kde hrozí utopenie, zapadnutie v jamách a nádržiach s vodou, vápnom, maltou, zasypanie materiálom alebo iné nebezpečenstvo poškodenia zdravia.

Na plochách so sklonom viac ako 10° musí byť kolektívne zabezpečenie proti pádu umiestnené aj pozdĺž hrany pádu v smere sklonu.

Zabezpečenie proti pádu od výšky 1, 5 m sa nevyžaduje, ak pracovisko alebo komunikácia je vymedzená zábranou umiestnenou vo vzdialenosti najmenej 1, 5 m od hrany pádu.

Kolektívne zabezpečenie

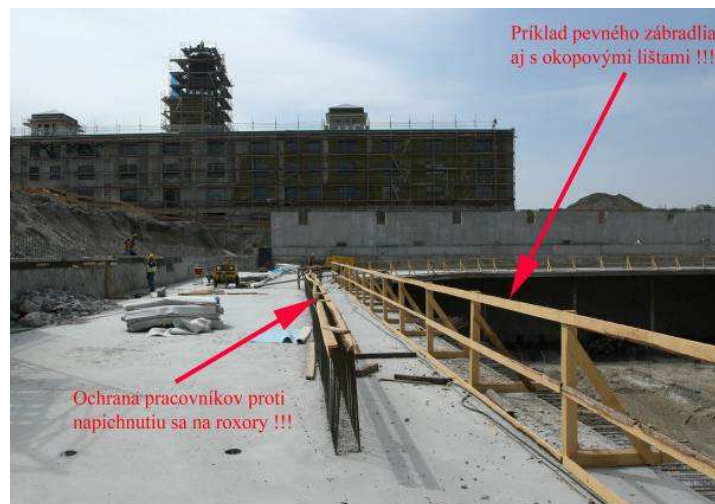
Kolektívne zabezpečenie, ktorým sú ochranné a záchytné konštrukcie, napríklad zábradlie, ochranné ohradenie, lešenie, poklop, záchytné ohradenie, záchytné lešenie alebo záchytná sieť, musí byť dostatočne pevné a odolné proti vonkajším silám a nepriaznivým vplyvom a upevnené tak, aby bezpečne unieslo predpokladané namáhanie. Jeho únosnosť sa musí preukázať statickým výpočtom alebo iným spôsobom.

Kolektívne zabezpečenie je potrebné vždy preferovať pred osobným !!!!

Príklad vhodného kolektívneho zabezpečenia:

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 61 z of 95

Osobné zabezpečenie – osobné ochranné pracovné prostriedky

Osobné ochranné pracovné prostriedky proti pádu sa podľa účelu a spôsobu použitia pri stavebných prácach rozdeľujú na pracovné **polohovacie systémy** a **systémy zachytenia pádu**.

Pracovné polohovacie systémy sú tvorené najmenej miestom ukotvenia, spojovacími prostriedkami a bezpečnostným pásom.

Systémy zachytenia pádu sú tvorené najmenej miestom ukotvenia, spojovacími prostriedkami, zariadením na tlmenie pádu a celotelovým bezpečnostným postrojom.

Osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu sa periodicky kontroluje a skúša najmenej raz za 12 mesiacov. Skúška osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu sa musí vykonať aj po každej mimoriadnej udalosti, najmä po zachytení pádu osoby vykonávajúcej stavebné práce a po extrémnom namáhaní v podmienkach, ktoré zhoršujú jeho bezpečný stav.

Osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu sa môže použiť len po kontrole jeho kompletnosti, schopnosti prevádzky a bezchybného stavu osobou, ktorá ho použije.

Miesta ukotvenia osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu sa určujú pred jeho použitím tak, aby umožňovali jeho bezpečné upevnenie a zaistenie po celý čas činnosti osoby vykonávajúcej stavebné práce. Pri práci s prístupom po lanách s použitím rýchlorezného náradia, najmä píly alebo uhlovej brúsky, alebo otvoreného plameňa alebo vysokotlakového pieskovacieho zariadenia musí byť bezpečnostné lano upevnené na osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu tak, aby sa pri práci bezpečnostné lano nepoškodilo.

Výber alebo použitie osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu musí zodpovedať dĺžke možného pádu a podmienkam určeným jeho výrobcou, pričom bezpečná výška zachytenia padajúcej osoby je najmenej 1 m od úrovne možného dopadu. Bezpečnostný pás sa nesmie použiť na zachytenie voľného pádu osoby.

Osoba vykonávajúca stavebné práce vo výške a nad voľnou hĺbkou si môže zaistiť osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu na iné miesto určeného ukotvenia, len ak je stále zaistená proti pádu, najmä druhým lanom. Pracovné lano a bezpečnostné lano musia byť farebne odlíšené.

Osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu a miesto jeho ukotvenia určuje zhotoviteľ v technologickom postupe. Miesto ukotvenia musí odolať silám pôsobiacim pri páde. Statická sila v smere pádu, ktorej má odolať miesto ukotvenia, je najmenej 15 kN, ak na základe statického výpočtu vykonaného v rámci posúdenia rizika nebola určená nižšia hodnota tejto sily. Súčasťou technologického postupu musí byť určenie spôsobu evakuácie osoby po zachytení pádu z výšky alebo do hĺbky a prostriedkov potrebných na jej

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 62 z of 95

evakuáciu. V blízkosti pracoviska, kde sa vykonávajú práce vo výške a nad voľnou hĺbkou, musia byť k dispozícii prostriedky na evakuáciu osoby zachytenej po páde z výšky alebo do hĺbky.

Na zabezpečenie osoby vykonávajúcej stavebné práce vo výške a nad voľnou hĺbkou proti pádu pri výstupe alebo zostupe sa nesmú používať lanové slučky, uzly alebo úväzky na lanách; to neplatí, ak sa použije špeciálna horolezecká alebo speleologická technika alebo technika priemyselného lezenia a pomôcky, prípravky a prostriedky vyrobené a používané na tento účel.

Zabezpečenie proti pádu predmetov a materiálu

Materiál, náradie a pomôcky sa musia uložiť alebo skladovať vo výškach tak, aby po celý čas uloženia alebo skladovania boli zabezpečené proti pádu, skĺznutiu alebo zhodeniu počas práce a po jej ukončení, a to aj vetrom.

Pracovné náradie sa nesmie zavesiť na časti odevu, ak nie je na to upravený alebo ak osoba vykonávajúca stavebné práce nepoužije vhodný výstroj, najmä pás s úpinkami.

Konštrukcia na práce vo výške a nad voľnou hĺbkou sa nesmie preťažovať. Hmotnosť materiálu, zariadenia, pomôcok, náradia a osôb nesmie presahovať náhodné zaťaženie konštrukcie určené technickou normou.

Zabezpečenie miesta pod prácami vo výške a nad voľnou hĺbkou a jeho okolia

Priestory, nad ktorými sa pracuje, musia sa zabezpečiť tak, aby nedošlo k ohrozeniu osôb vykonávajúcich stavebné práce a iných osôb.

Ohrozený priestor sa zabezpečí

- vylúčením prevádzky,
- použitím ochrannej konštrukcie, zachytnej konštrukcie alebo lešenia vybaveného zachytnými sieťami, ktoré vymedzujú ohrozený priestor a zachytávajú prípadný pád, alebo
- ohradením dvojtyčovým zábradlím s výškou najmenej 1 m s tyčami upevnenými na nosných stĺpoch s dostatočnou stabilitou; na krátkodobé práce s jednoduchým náradím a pracovnými pomôckami, ak nepresiahnu pracovný rozsah jednej pracovnej zmeny, stačí vymedziť ohrozený priestor jednotyčovým zábradlím, prípadne lanom upevneným vo výške 1 m.

Ochranné pásmo, ktorým je ohrozený priestor vymedzený ohradením, musí mať šírku od okraja pracoviska alebo pracovnej podlahy najmenej

- 1,5 m pri práci vo výške od 3 m do 10 m vrátane,

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 63 z of 95

- 2 m pri práci vo výške nad 10 m do 20 m vrátane,
- 2,5 m pri práci vo výške nad 20 m do 30 m vrátane,
- 1/10 výšky objektu pri práci vo výške nad 30 m.

Pri práci na plochách so sklonom viac ako 25° sa zväčšuje každé ochranné pásmo o 0,5 m. Šírka ochranného pásma sa určuje od päty kolmice, ktorá prechádza vonkajšou hranou voľného okraja miesta práce vo výške a nad voľnou hĺbkou.

V mieste dopravy materiálu do výšky pomocou ručnej kladky alebo kladkostroja sa ochranné pásmo rozširuje o 1 m na všetky strany od pôdorysného profilu dopravovaného bremena.

Pri objektoch, ktorých pomer výšky k najväčšiemu pôdorysnému rozmeru je viac ako 10 : 1, najmä pri vežiach, továrenských komínoch, televíznych a rozhlasových vysielačoch, vodojemoch, meteorologických stožiaroch, sa ochranné pásmo vymedzuje po celom obvode objektu podľa bodu 7.3.

Ak sa komunikácia pre chodcov z dôvodu prác vo výške zužuje alebo je preložená ku komunikácii pre vozidlá, prípadne do nej, musí sa oddeliť od prejazdneho profilu komunikácie pre vozidlá dvojtyčovým zábradlím vysokým najmenej 1 m a zabezpečiť proti odstreku vody alebo blata od dopravných prostriedkov zástenou alebo debnením. Výškové nerovnosti medzi komunikáciou pre vozidlá a komunikáciou pre chodcov sa musia vyrovnávať.

Práce nad sebou

Práce nad sebou sa môžu vykonávať len výnimočne, ak ich nemožno vykonať inak. Technologický postup musí obsahovať spôsob zaistenia bezpečnosti osôb vykonávajúcich stavebné práce na nižších pracovných úrovniach.

Pod miestom vyťahovania, zdvíhania a spúšťania materiálu sa musí zabezpečiť dostatočný voľný priestor na manipuláciu s materiálom. Počas týchto prác sa do ohrozeného priestoru musí zamedziť prístup osobám.

Zhadzovanie predmetov a materiálu

Zhadzovať predmety, materiál a odpad z výšky možno, len ak

- je na miesto dopadu zamedzený prístup osobám, najmä ohradením, vylúčením prevádzky alebo strážením, a jeho okolie je chránené proti odrazu alebo rozstreku zhodeného predmetu alebo materiálu,
- sa materiál zhadzuje na miesto dopadu uzavretým zariadením.

Nesmú sa zhadzovať predmety, materiál a odpad, pri ktorých nemožno bezpečne predpokladať miesto dopadu alebo ktoré by mohli strhnúť osobu vykonávajúcu stavebné práce z výšky a do voľnej hĺbky.

Ak pri zhadzovaní predmetov, materiálu a odpadu vzniká prašnosť, hluk alebo iný nežiaduci účinok, vykonajú sa ochranné opatrenia.

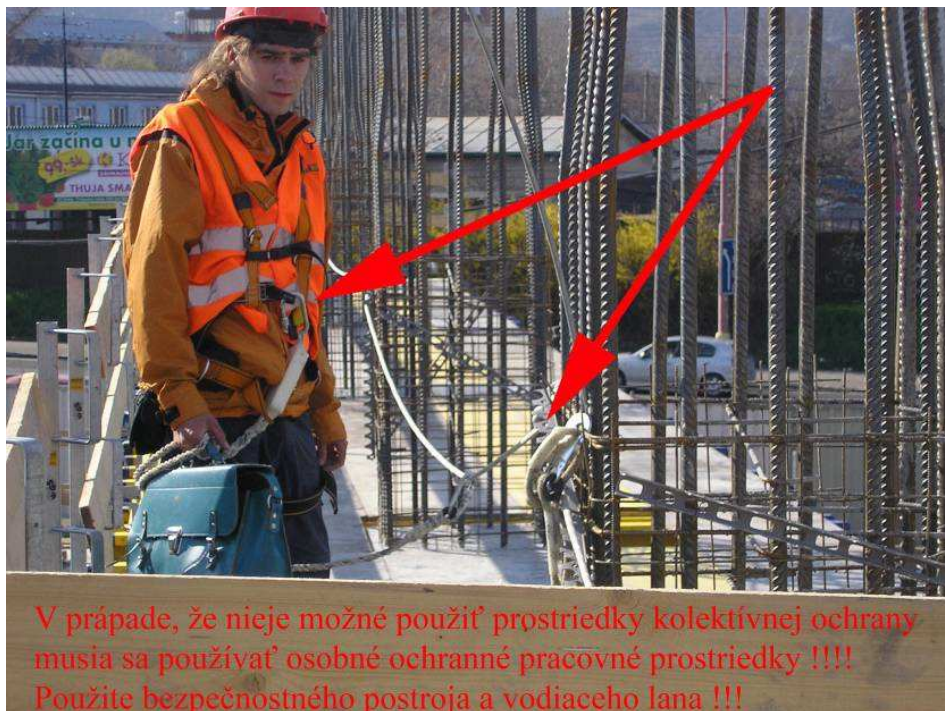
Prerušenie prác vo výškach a nad voľnou hĺbkou

Práca vo výške a nad voľnou hĺbkou v priestoroch nechránených proti poveternostným vplyvom sa musí prerušiť pri

- búrke, silnom daždi, snežení, tvorení námrazy,
- vetre s rýchlosťou od 8 m.s^{-1} (5. Bf stupeň), ak ide o práce vykonávané na zavesených konštrukciách, na rebríkoch, ak sú chodidlá vo výške viac ako 5 m a pri použití osobného ochranného pracovného prostriedku proti pádu,
- vetre s rýchlosťou od $10,8 \text{ m.s}^{-1}$ (6. a vyšší Bf stupeň),
- viditeľnosti menej ako 30 m,
- teplote prostredia menej ako -10°C alebo viac ako $+43^\circ\text{C}$.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 64 z of 95

Prerušenie práce vo výške a nad voľnou hĺbkou podľa vyššie uvedeného sa nevzťahuje na naliehavú prácu na predchádzanie vzniku bezprostrednej škody a odstránenie vzniknutej škody v záujme zabezpečenia bezporuchovej prevádzky stavieb, inžinierskych sietí a technických zariadení; táto naliehavá práca sa vykonáva len v nevyhnutnom rozsahu, počas nevyhnutne potrebného času a po vykonaní dodatočných opatrení na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 65 z of 95

Príloha č. 4 – Prevádzka stroja

Prevádzkovať sa môže len stroj, ktorý svojou konštrukciou, zhotovením, technickým stavom a spôsobom použitia zodpovedá právnym predpisom a ostatným predpisom na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Podrobnosti na prevádzku, údržbu a opravy stroja upravuje písomný prevádzkový poriadok zhotoviteľa. Prevádzkový poriadok upravuje bezpečný pracovný postup a podľa druhu stroja obsahuje najmä:

- činnosť osoby obsluhujúcej stroj pred prevádzkou stroja v pracovnej zmene, počas nej a po jej ukončení,
- rozsah, lehoty a spôsob vykonávanej údržby stroja vrátane jeho kontrol a skúšok,
- spôsob zabezpečenia stroja počas prevádzky, pri premiestňovaní, odstavovaní z prevádzky, opravách, proti nežiaducemu uvedeniu do chodu a umiestnenie a zabezpečenie stroja po ukončení prevádzky,
- spôsob dorozumievania pri prevádzke stroja,
- zakázané činnosti pri prevádzke, údržbe a opravách stroja,
- spôsob vedenia a rozsah prevádzkovej dokumentácie a dokumentácie o údržbe stroja.

Prevádzkový poriadok sa nemusí spracovať, ak sú vyššie uvedené požiadavky určené v slovenských technických normách alebo v návode výrobcu na použitie (ďalej len „návod“).

Prevádzkový poriadok, návod a prevádzková dokumentácia, musia byť umiestnené v stroji tak, aby kedykoľvek boli k dispozícii osobe obsluhujúcej stroj.

Počas prevádzky je stroj vybavený prevádzkovou dokumentáciou, evidenčným číslom a názvom prevádzkovateľa stroja.

Pracovisko nachádzajúce sa mimo stroja, z ktorého sa obsluhuje stroj, musí byť zabezpečené proti pádu z výšky, ak je vo výške najmenej 0,5 m nad okolitou podlahou.

Prevádzkovou dokumentáciou stroja je:

- prevádzkový denník určený na vedenie záznamov o odovzdaní a prevzatí stroja osobe obsluhujúcej stroj, o nedostatkoch a opravách počas prevádzky a o závažných udalostiach, ktoré sa vyskytli počas pracovnej zmeny,
- revízna kniha alebo iný dokument obsahujúci technické údaje o stroji, o kontrolách, skúškach a opravách.

Pri prevádzke stroja sa:

- zabezpečiť obsluhovanie vybraného stroja osobou, ktorá má doklad o absolvovaní odbornej prípravy,
- určiť zodpovedná osoba, ak stroj obsluhuje viacero osôb,

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 66 z of 95

- zabezpečí stabilita stroja počas všetkých pracovných činností; opory, tiahla, závesy alebo iné nastaviteľné prvky, ktorými sa zabezpečuje stabilita stroja počas prevádzky, sa nastaví v pracovnej polohe v súlade s návodom a zabezpečia sa proti zaboreniu, posunutiu alebo uvoľneniu,
- zabezpečia výsuvné, sklopné a podobné časti stroja vrátane hadíc, elektrických prívodov a vedení tak, aby nemohlo dôjsť k ich styku s pohyblivými časťami stroja,
- zabezpečí, aby sa neprekračovali prevádzkové parametre, ak stroj je vybavený prístrojmi na ich meranie,
- oznámi uvedenie stroja do chodu zvukovým alebo svetelným výstražným znamením, ak je ním stroj vybavený,
- uvedie stroj do chodu až po odchode všetkých osôb z ohrozeného priestoru,
- zabezpečí na verejných komunikáciách stály dozor osobou na to určenou, ktorá svetelnými signálmi, zvukovými signálmi, usmerňovaním premávky alebo inými pokynmi zaisťuje bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
- ovláda ručne vedený valec pri práci na svahu tak, aby osoba na obsluhu nebola na nižšej strane svahu, ako je valec,
- používa vibračný a ubíjací stroj len takým spôsobom a na takých pracoviskách, kde nehrozí nebezpečenstvo prenosu vibrácií a otrasov na objekty alebo výkopy, ktoré sa nachádzajú v blízkosti týchto strojov,
- zabezpečí stroj proti neoprávnenému použitiu pri prerušení prevádzky alebo ukončení prevádzky,
- udržiava trvale v čistote stanovište osoby obsluhujúcej stroj, plošiny, stúpačky, priečky a nášľapné pätky.

Pri prevádzke stroja sa nesmie

- používať stroj, ak je okrem osoby obsluhujúcej stroj v jeho nebezpečnej blízkosti ďalšia osoba,
- používať stroj, ak je odmontované, nefunkčné alebo poškodené niektoré ochranné zariadenie,
- odstraňovať za pohybu stroja odpad z nebezpečných miest, ak v návode nie je určené inak,
- dotýkať sa pohybujúcich častí stroja telom, predmetmi alebo náradím držaným v rukách, ak v návode nie je určené inak,
- pracovať so strojom za zníženej viditeľnosti a v noci, ak pracovný priestor stroja a pracovisko nie sú dostatočne osvetlené,
- pracovať so strojom v nebezpečnej blízkosti iného stroja alebo dopravného prostriedku s výnimkou tých, ktoré pracujú vo vzájomnej súčinnosti so strojom,
- premiestňovať a prepravovať osobu na stroji alebo pracovnom zariadení stroja, ak v návode nie je určené inak,
- pohybovať strojom alebo jeho časťou nad osobami a nad obsadenou kabínou vodiča dopravného prostriedku,
- pracovať so strojom v mieste, na ktoré nie je vidieť zo stanovišťa osoby obsluhujúcej stroj a kde by mohli byť ohrozené osoby vykonávajúce stavebné práce vrátane osoby obsluhujúcej stroj,
- ovládať stroj nebezpečným spôsobom, ktorý vyvolá jeho nežiaduce rozkolísanie,
- pohybovať sa so strojom alebo pracovným zariadením stroja v ochrannom pásme elektrického vedenia pod napätím,

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 67 z of 95

- prechádzať strojom cez elektrické káble, ak nie sú chránené proti mechanickému poškodeniu,
- opustiť stanovište pre obsluhu stroja, ak je stroj alebo pracovné zariadenie stroja v pohybe, ak v návode nie je určené inak,
- vykonávať údržbu, čistenie a opravy, ak nie je stroj alebo pracovné zariadenie stroja zabezpečené proti samovoľnému pohybu a náhodnému spusteniu a ak nie je vylúčený styk osoby s pohybujúcimi sa časťami stroja,
- pohybovať sa po stroji mimo určených priestorov,
- fajčiť a manipulovať s otvoreným ohňom pri kontrole nádrže pohonných hmôt, čerpaní pohonných hmôt a pri používaní ľahko zápalných čistiacich prostriedkov,
- používať otvorený oheň na uľahčenie spúšťania motora,
- umiestňovať v kabíne okrem osobných potrieb osoby obsluhujúcej stroj akékoľvek ďalšie veci, najmä náradie, laná, schránky na mazivo alebo čistiace prostriedky, ak na tento účel nie je v kabíne výrobcou stroja vyhradený priestor,
- zavesovať bremeno na špičku háku zdvíhacieho zariadenia,
- zavesovať bremeno na stroj alebo pracovné zariadenie stroja, ak v návode nie je určené inak.

Činnosti pri niektorých druhoch strojov

Stroj na zemné práce

Pred začiatkom zemných prác sa vykonajú potrebné opatrenia, aby stroj nenarazil na vyčnievajúce pevné prekážky, ktoré sa musia vopred odstrániť, narušiť alebo viditeľne označiť. Požiarne hydranty, vodné a plynové uzávery a kanalizačné poklapy sa musia viditeľne označiť, aby sa nepoškodili.

Stroj na zemné práce sa môže pohybovať alebo pracovať podľa únosnosti pôdy v takej vzdialenosti od okraja svahu a výkopu, aby nedošlo k zrúteniu stroja. Ak táto vzdialenosť nie je určená v technologickom postupe, určí ju zodpovedná osoba.

Ak je stroj v pohybe, nikto sa nesmie zdržiavať v jeho nebezpečnom dosahu, pred ním v smere jazdy ani medzi ťahačom a vlečeným strojom.

Stroj sa môže pohybovať alebo pracovať pod stenou alebo svahom v takej vzdialenosti, aby nevzniklo nebezpečenstvo jeho zasypania.

Pri jazde stroja a práci stroja na svahu sa musí používať taká technika jazdy, aby nedošlo k nebezpečnému posunutiu ťažiska stroja a strate jeho stability.

Pri práci stroja, ktorý je vybavený viacerými pracovnými zariadeniami, musia byť nepoužívané pracovné zariadenia umiestnené v predpísanej prepravnej polohe a mechanicky zabezpečené.

Pri práci viacerých strojov na jednom pracovisku musí byť medzi nimi zachovaná taká vzdialenosť, aby nedošlo k ohrozeniu ich prevádzky.

Pri nakladaní materiálu na dopravné prostriedky sa môže manipulovať so strojom alebo s pracovným zariadením stroja len tak, aby nenarážali do dopravného prostriedku. Materiál sa musí na ložnú plochu uložiť rovnomerne.

Pri jazde s naloženým materiálom sa pracovné zariadenie stroja musí zabezpečiť v prepravnej polohe, aby nedošlo k strate stability stroja a obmedzeniu viditeľnosti z kabíny.

Stroj na kolesovom podvozku a cestný valec sa vybaví najmenej dvoma podkladacími klinmi, ak v návode nie je určený väčší počet.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 68 z of 95

Ak osoba obsluhujúca stroj opustí stroj, pracovné zariadenie stroja musí byť spustené na zem, na podložku na zemi alebo umiestnené v predpísanej prepravnej polohe a mechanicky zabezpečené.

Pri hrnutí horniny dozérom nesmie brit jeho radlice presahovať cez okraj svahu alebo výkopu.

Rýpadlá, nakladače a univerzálne dokončovacie stroje

Výložník lanových rýpadiel možno prestavovať len s nezaťaženým pracovným zariadením, ak v návode nie je určené inak.

Pri spúšťaní a zdvíhaní výložníka pri prácach na svahu musí byť výložník nasmerovaný v osi stroja proti svahu vždy tak, aby nedochádzalo k nebezpečnému posunutiu ťažiska stroja a k strate jeho stability.

Ak pri rýpaní vzniknú previsy, musia sa neodkladne odstrániť.

Ak nie je v návode alebo v technických podmienkach výrobcu určené inak, pri prevádzke stroja sa nesmie

- roztlkať hornina dnom lopaty,
- vyrovnávať terén otáčaním lopaty,
- vytrhávať bremeno pracovným zariadením stroja.

Lopata rýpadla sa môže čistiť len pri vypnutom motore stroja a na mieste, kde nehrozí nebezpečenstvo zosuvu hmôt. Lopata sa pritom musí položiť a musí mať uzatvorenú klapku. Po vyčistení lopaty a pred uvedením stroja do prevádzky sa osoba obsluhujúca stroj presvedčí, či osoba, ktorá čistila lopatu, je v bezpečnej vzdialenosti od stroja.

Používanie prídavného zdvíhacieho zariadenia upravujú slovenské technické normy.

Skrejper

Ak je skrejper v pohybe, nesmú sa v jeho bezprostrednom pracovnom okolí v smere jazdy odstraňovať skaly, a vykonávať iné práce.

Do priestoru medzi skrejpom a ťahačom sa nesmie vstupovať a prechádzať cez akúkoľvek časť ťahaného skrejpra.

Pri premiestňovaní naloženého alebo prázdneho skrejpra musí byť korba vždy zdvihnutá a uzavretá.

Stroj na výrobu, dopravu a spracovanie zmesi

Pred uvedením do prevádzky sa musí zabezpečiť stabilita miešačky.

Pri údržbe, oprave a čistení miešačky s násypným košom je dovolené vstupovať pod kôš len vtedy, ak je kôš bezpečne zaistený v hornej polohe, najmä reťazou, hákom alebo vzperou.

Vstupovať na konštrukciu miešačky možno len v prípade, ak je odpojená od prívodu elektrickej energie.

Pri betonárňach a obalovacích súpravách sa dráha násypného koša musí zabezpečiť ohradením alebo zakrytím.

Prepravník zmesi sa môže plniť iba zmesou predpísanej konzistencie a len do úžitkového objemu nádoby nadstavby tak, aby bola zaručená bezpečná a správna funkcia vozidla, ktorým sa prepravuje zmes, aby boli zaručené jazdné vlastnosti, neprekročilo sa jeho možné zaťaženie a nenastal samovoľný únik prepravovanej zmesi.

Po naplnení prepravníka zmesi osoba obsluhujúca prepravník zabezpečuje a kontroluje zaistenie výsypného zariadenia v prepravnej polohe.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 69 z of 95

Pri ovládaní prepravníka zmesi zo zadného panelu nesmie byť motor vozidla v chode, ak nie je v návode určené inak.

V prípade poruchy prepravníka betónových zmesí sa prepravník vyprázdňuje vhodnými prostriedkami na núdzové vyprázdnenie zmesi podľa návodu.

Zariadenie na prepravu zmesi a strojové omietačky

Čerpadlom sa môže prepravovať iba zmes predpísaného zloženia podľa návodu.

Spôsob zostavenia potrubia a hadíc, veľkosť a počet oblúkov, bezpečné uloženie potrubia a hadíc, ich smerové a spádové pomery musia zodpovedať návodu. Ak návod neobsahuje uvedené požiadavky, určuje ich zodpovedná osoba.

Potrubie, hadice, dopravníky, vibračné žľaby a iné zariadenia na prepravu zmesi sa musia viesť a zabezpečiť tak, aby nespôsobili preťaženie alebo nadmerné namáhanie lešenia, debnenia výkopov alebo konštrukčných častí stavby.

Potrubie a hadice možno spájať iba nepoškodenými a očistenými spojkami.

Poistné ventily a riadiace ventily sa musia nastaviť na tlak, ktorý zodpovedá ich správnej funkcii. Tlak sa musí priebežne kontrolovať.

Čerpadlo na zmesi, potrubia, hadice a časti strojovej omietačky, ak sú pod tlakom, nie je možné čistiť a rozoberať.

Koncovka potrubia na čerpanie zmesi sa musí spoľahlivo zabezpečiť tak, aby jej neočakávaný pohyb vplyvom dynamických účinkov neohrozil osobu vykonávajúcu stavebné práce.

Pri použití striekacej pištole strojovej omietačky a striekacieho zariadenia sa vyžaduje, aby osoba na obsluhu mala zabezpečenú stabilnú polohu.

Pri preprave zmesi stabilným čerpadlom alebo čerpadlom na dopravu betónovej zmesi na automobilovom podvozku sa musí zabezpečiť bezpečný príjazd vylučujúci zložité a opakované cúvanie vozidiel.

Čerpadlo na dopravu betónovej zmesi na automobilovom podvozku (autočerpadlo) sa musí umiestniť tak, aby:

- v priestore manipulácie s výložníkom a potrubím sa nenachádzali prekážky, ktoré by sťažovali túto manipuláciu, ohrozovali bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, a aby boli dodržané ochranné pásma vzdušných elektrických vedení,
- osoba obsluhujúca čerpadlo mala výhľad na pracovisko; ak to nie je možné, musí sa zabezpečiť vzájomné dorozumievanie medzi osobou obsluhujúcou čerpadlo a osobou ukladajúcou zmes.

Pri prevádzke sa nesmie:

- používať spôsob práce, pri ktorom sa prehýbajú hadice,
- manipulovať so spojkami a ručne premiestňovať hadice a potrubie, ak nie sú na to konštruované,
- vstupovať na konštrukciu zariadenia na prepravu zmesi a strojovú omietačku a do priestoru ohrozeného zmesou vystrekujúcou z koncovky hadice.

Prepravníky a zásobníky voľne uloženého cementu a podobných sypkých hmôt

Pred pripojením dopravnej hadice k pevnému potrubiu tlakových zásobníkov voľne uloženého cementu a podobných sypkých hmôt potrubie nesmie byť pod tlakom.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 70 z of 95

Dopravné hadice a potrubie sa pred prečerpávaním voľne uloženého cementu a podobných sypkých hmôt musia skontrolovať; poškodené sa nesmú používať.

Dopravné hadice a potrubie sa musia navzájom spájať alebo spájať s pevným potrubím len nepoškodenými spojkami a koncovkami na to určenými.

Počas prečerpávania sa sleduje stavoznak zásobníka, aby sa zásobník nepreplnil.

Zhrňacia mechanická lopata

Priestor, kde sa má sypký materiál prihrňovať zhrňacou mechanickou lopatou, sa musí upraviť tak, aby sa táto lopata nemohla zachytiť o nerovnosti, pevné prekážky a väčšie predmety.

Spojenie ťažného lana zhrňacej mechanickej lopaty s navíjacím zariadením sa musí zabezpečiť poistkou proti preťaženiu.

Prenášanie prázdnej zhrňacej mechanickej lopaty do záberu sa musí vykonať len jej ťahaním.

Pri prevádzke sa nikto nesmie zdržiavať medzi navijakom a zhrňacou mechanickou lopatou. Osoba obsluhujúca mechanickú zhrňaciu lopatu dbá na to, aby sa na lane nevytvorila slučka, a pridržiava ju v zábere oboma rukoväťami. Pri odoberaní sypkého materiálu sa postupuje podľa prílohy č. 1 bodu 6.2.

Spojenie lana v mieste pripevnenia zhrňacej mechanickej lopaty musí byť vyhotovené najmenej dvoma lanovými spojkami.

Stroj na zhutňovanie

Ponorný elektrický vibrátor alebo príložný elektrický vibrátor sa môže pripojiť len na zdroj s napätím a frekvenciou podľa údajov na výrobnom štítku alebo podľa návodu.

Pohyblivé prívody ponorného elektrického vibrátora alebo príložného elektrického vibrátora sa musia klásť a zabezpečiť tak, aby sa nemohli mechanicky poškodiť.

Jednoduchá kladka na ručné zdvíhanie bremena

Ručne zdvíhať bremeno jednoduchou kladkou môže jedna osoba do výšky najviac 15 m a dve osoby a viac osôb do výšky najviac 25 m.

Najväčšiu hmotnosť zdvíhaného bremena ustanovuje osobitný predpis.

Priemer používaného nosného textilného lana musí byť najmenej 0,01 m. Poškodené lano sa nesmie používať.

Nosná konštrukcia jednoduchej kladky vrátane závesu sa vyhotoví podľa technickej dokumentácie obsahujúcej aj statický výpočet.

Pracovisko s jednoduchou kladkou sa skontroluje a do prevádzky uvedie zodpovednou osobou zápisom do stavebného denníka alebo do iného dokladu.

Kladkostroj a zdvihák

Nosná konštrukcia kladkostroja vrátane jeho závesu sa vyhotoví podľa technickej dokumentácie obsahujúcej aj statický výpočet.

Pracovisko s kladkostrojom sa skontroluje a do prevádzky uvedie zodpovednou osobou zápisom do stavebného denníka alebo do iného dokladu.

Nosnosť viazacieho prostriedku musí zodpovedať hmotnosti bremena.

Podľa typu zdviháka sa musí zabezpečiť dostatočne široká, únosná, spevnená a rovná manipulačná podlaha.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 71 z of 95

Zabezpečenie stroja pri prerušení a ukončení prác

Pri prerušení práce alebo ukončení práce musí byť stroj zabezpečený tak, aby nemohol byť zdrojom ohrozenia alebo nemohol byť neoprávnene použitý.

Pri prerušení práce sa mobilný stroj, ak to umožňuje jeho konštrukcia, musí zabezpečiť proti samovoľnému pohybu aspoň zabrzdením parkovacou brzdou alebo pracovným zariadením spusteným na zem.

Po ukončení práce sa mobilný stroj musí zabezpečiť proti samovoľnému pohybu

- základacími klinmi,
- pracovným zariadením spusteným na zem alebo
- zaradením najnižšieho rýchlostného stupňa a zabrzdením parkovacou brzdou.

Po ukončení práce a pri každom jej prerušení sa proti samovoľnému pohybu musí zabezpečiť aj pracovné zariadenie mobilného stroja spustením na zem alebo umiestnením do predpísanej prepravnej polohy, v ktorej sa mechanicky zabezpečí.

Mobilný stroj sa musí odstaviť na vhodné stanovište, kde nezasahuje do pozemných komunikácií, nie je ohrozený padajúcimi predmetmi a nie je ohrozená stabilita mobilného stroja.

Nedostatky stroja a prevádzkové odchýlky zistené počas prevádzky sa zaznamenávajú do prevádzkového denníka. Pri výmene osoby obsluhujúcej stroj sa striedajúca obsluhujúca osoba oboznámi s neodstránenými nedostatkami stroja.

Výmena a nastavovanie pracovného zariadenia stroja

Výmena alebo nastavovanie pracovného zariadenia stroja sa vykonáva podľa návodu.

Pracovné zariadenie stroja alebo jeho časť, ktoré môžu pri montáži, demontáži a nastavovaní spôsobiť úraz, sa musia bezpečne zaistiť proti samovoľnému pohybu a strate stability.

Na výmenu a nastavovanie pracovného zariadenia stroja alebo jeho časti musí byť vymedzený voľný priestor, ktorý umožní bezpečný výkon práce.

Preprava stroja

Nakladanie, zabezpečenie a upevnenie, preprava a vykladanie stroja alebo jeho pracovného zariadenia sa musí vykonať podľa návodu. Ak tieto činnosti nie sú uvedené v návode, určí ich zhotoviteľ.

Pri preprave stroja sa v kabíne prepravovaného stroja, na stroji a na ložnej ploche dopravného prostriedku nesmú zdržiavať osoby, ak v návode nie je určené inak.

Dopravný prostriedok na prepravu stroja sa musí pri nakladaní a vykladaní bezpečne zabrzdiť a mechanicky zabezpečiť proti nežiaducemu pohybu.

Pri preprave stroja na pozemných komunikáciách po vlastnej osi musia byť pracovné zariadenia stroja a ostatné zariadenia v predpísanej prepravnej polohe a mechanicky zabezpečené proti samovoľnému pohybu podľa návodu.

Pri preprave stroja na dopravnom prostriedku sa pracovné zariadenie stroja musí podľa návodu

- umiestniť na ložnej ploche dopravného prostriedku v predpísanej prepravnej polohe,

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 72 z of 95

- pripevniť na ložnú plochu dopravného prostriedku,
- mechanicky zabezpečiť proti pozdĺžnemu a bočnému posunu a proti prevráteniu.

Prípojný mobilný stroj sa musí pri pripájaní zabrzdiť a zabezpečiť zakladacími klinmi.

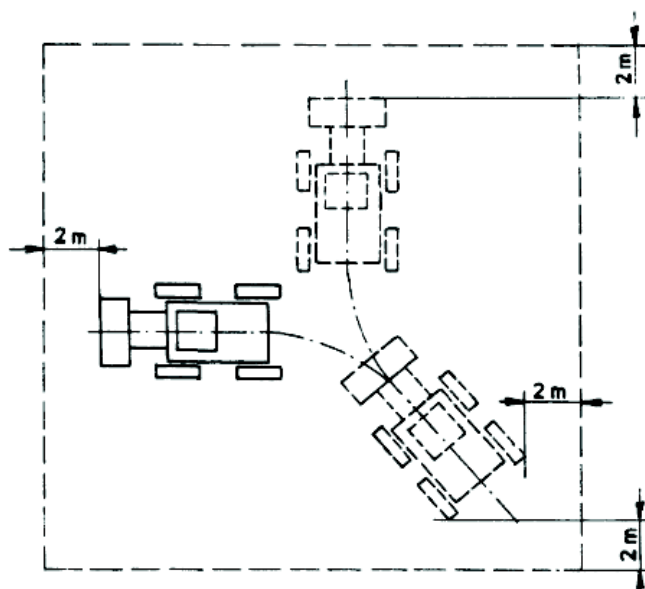
Cúvanie dopravného prostriedku na doraz prípojného mobilného stroja sa môže dokončiť len na základe dohovoreného dorozumievacieho znamenia usmerňujúcej osoby. Po doraze sa dopravný prostriedok musí zabrzdiť.

Pri nájazde stroja na dopravný prostriedok a pri zjazde stroja z dopravného prostriedku usmerňujúca osoba je v bezpečnej vzdialenosti od stroja a dopravného prostriedku a po celý čas nájazdu a zjazdu stroja je v zornom poli osoby obsluhujúcej stroj, ktorá nakládku vykonáva.

Nebezpečný dosah (priestor) strojov

Nebezpečný dosah rýpadiel a strojov, ktoré sú pri pracovnom cykle stacionárne, je tvorený priestorom najväčšieho vodorovného dosahu, zväčšeným po obvode o 2 m (obr. 1).

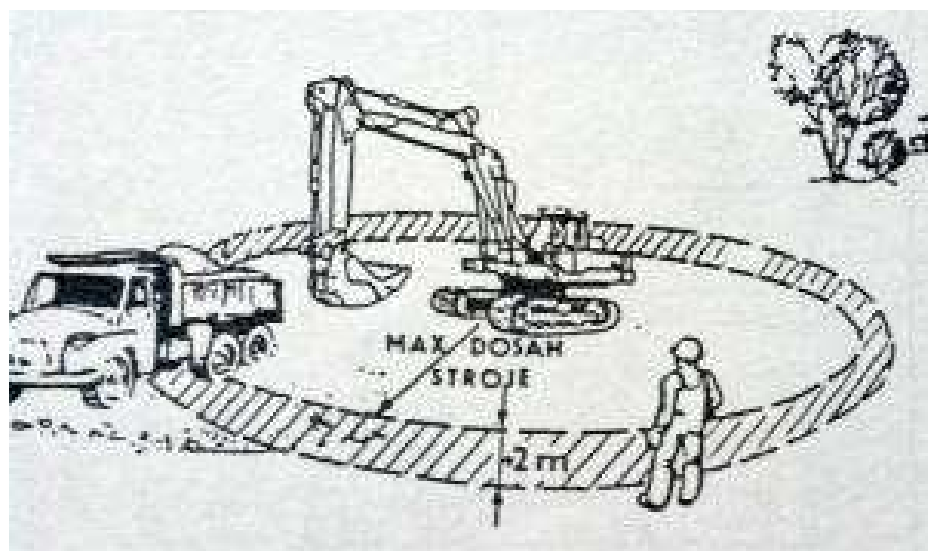
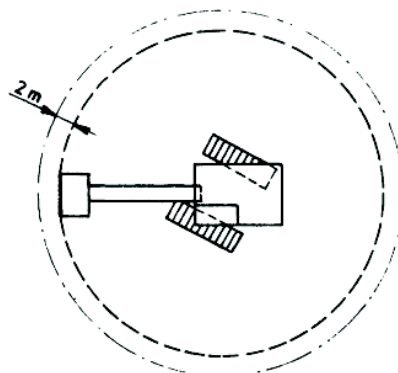
Obrázok 1)

Nebezpečný dosah - priestor lopatových nakladačov je tvorený nakladacím priestorom zväčšeným po obvode o 2 m (obr. 2)

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 73 z <i>of</i> 95

Obrázok 2)

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 74 z of 95

Príloha č. 5 – Pohyblivé pracovné plošiny s motorovým pohonom

PRAVIDLÁ BEZPEČNEJ PRÁCE POHYBLIVÉ PRACOVNÉ PLOŠINY S MOTOROVÝM POHONOM

- Osluhovať technické zariadenie môže len pracovník s platným preukazom, preukázateľne oboznámený s návodom na obsluhu a zacvičený na daný typ plošiny.

Ppred začatím práce obsluha skontroluje záznam v denníku plošiny a vykoná vizuálnu kontrolu a funkčnú skúšku ovládacích a bezpečnostných zariadení.
- Ak zistí závady pri kontrole alebo počas prevádzky, pracuje až po ich odstránení.
- Dbat' na dostatočnú únosnosť, drsnosť a sklon podkladu.
- Plošina ktorá ma stabilizačné pätky nemôže byť uvedená do pracovnej polohy pokiaľ tieto stabilizačné pätky nie sú vysunuté .
- Nevyrad'ovať z prevádzky zabezpečovacie zariadenia.
- Nepreťažovať plošinu, materiál ukladať na podlahu rovnomerne rozložený a stabilizovaný.
- Dodržiavať bezpečnú vzdialenosť od neizolovaných elektrických vedení (do 1 000 V - 1m).
- V smere pohybu musí mať obsluha neustále dostatočný rozhľad a prehľad.
- Pod pracovnou plošinou sa nesmú nachádzať žiadne osoby.
- Pohyby plošiny prevádzať plynule, bez náhlych zmien smeru a rýchlosti.
- Plne sa venovať obsluhu plošiny, pri náhlom zhoršení zdravotného stavu prerušiť prácu, nefajčiť a neobsluhovať pod vplyvom alkoholu.
- Neprekračovať dovolené bočné sily pôsobiace na prevrátenie plošiny, pri prekročení dovolenej rýchlosti vetra nepracovať.
- Nestavať sa pri práci na zábradlie plošiny, nepoužívať na zvýšenie pracovnej výšky plošiny rebrík.
- Pri núdzovom spúšťaní osôb v plošine postupovať podľa návodu od výrobcu.
- Pri opustení zabezpečiť plošinu proti použitiu neoprávnenou osobou.
- Po ukončení prác zabezpečiť a zaistiť plošinu a previesť záznam do denníku.
- Pracovník pri práci v plošine musí mať na sebe bezpečnostný postroj a tento postroj musí použiť vždy keď vystupuje na ochranné zábradlie koša prípadne mimo priestor pracovného koša.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 75 z of 95

Príloha č. 6 – Manipulácia a práca s bremenami

Za prácu s bremenami považuje ručná manipulácia akékoľvek premiestňovanie alebo nesenie bremena vrátane ľudí a zvierat jedným zamestnancom alebo viacerými zamestnancami, jeho zdvíhanie, podopieranie, ukladanie, tlačenie, ťhanie alebo iné pohybovanie, ktoré z dôvodu vlastností bremena alebo nepriaznivých ergonomických faktorov predstavujú riziko poškodenia zdravia, najmä chrbtice zamestnancov.

Manipulácia s bremenom

Ručná manipulácia s bremenom sa vykonáva prednostne s použitím pracovných prostriedkov, ktorými sú sochory, lyžiny, mostíky, vrátky, navijaky a iné pracovné prostriedky. Tieto pracovné prostriedky musia byť vhodne dimenzované a v bezpečnom stave, zakotvené proti sklznutiu alebo preklopeniu. Lyžiny nesmú mať sklon viac ako 30° od vodorovnej roviny. Nosníky lyžín musia byť upevnené na dopravnom prostriedku pomocou háku alebo iného upevňovacieho zariadenia.

Ak hmotnosť bremena je väčšia, ako zodpovedá celkovému počtu osôb pracovnej skupiny a nemožno zvýšiť počet členov tejto pracovnej skupiny, a pri bremenách nevhodných rozmerov alebo tvarov musia sa pri manipulovaní s nimi použiť mechanizačné prostriedky. Tieto práce vykonáva pracovná skupina, ktorá je na tento spôsob práce určená.

Ak manipuláciu s bremenom vykonáva pracovná skupina, ktorá nie je na túto prácu trvale určená, manipuláciu riadi zodpovedná osoba.

Ak sa na pracovisku vykonáva manipulácia s bremenom, osoby vykonávajúce stavebné práce, ktoré sa nepodieľajú na manipulácii s bremenom, nesmú sa zdržiavať v ohrozenom priestore.

Lepenie krytiny na podlahu, stenu, strop a inú konštrukciu

Pracovný postup alebo technologický postup lepenia krytín z plastických, gumových, korkových a iných materiálov určený zhotoviteľom musí zohľadňovať ustanovenia osobitného predpisu

Pred začatím lepenia podlahoviny všetky osoby, ktorých život a zdravie môžu byť ohrozené v objekte, kde sa bude lepiť podlahovina, musia byť informované o začatí prác a o bezpečnom správaní sa počas týchto prác. Súčasťou oboznamovania osoby vykonávajúcej lepenie krytiny na podlahu, stenu, strop a inú konštrukciu sú aj informácie o vlastnostiach používaných lepidiel.

Lepenie v uzavretom priestore sa môže vykonávať len vtedy, keď sú prijaté preventívne a ochranné opatrenia, najmä účinné vetranie, ktoré zaručujú, že sa neprekročí najvyšší prípustný expozičný limit chemických faktorov pri práci.

Pracovný priestor vrátane priľahlého okolia sa musí pri použití lepidiel, ktorých pary môžu vytvoriť výbušnú atmosféru, vymedziť, zabezpečiť, najmä zábranami a hasiacim prístrojom, a označiť výstražnou značkou podľa osobitného predpisu.

Pracovný priestor určený zodpovednou osobou je podlažie, kde sa lepí, podlažie pod ním a nad ním, ako aj ďalšie priestory, kde môže dôjsť k vyššej koncentrácii pár horľavých kvapalín alebo iných nebezpečných chemických faktorov, ako je prípustné. Do určeného pracovného priestoru nesmú vstupovať osoby, ktoré tam neplnia pracovné úlohy.

Ak pri lepení a po skončení lepenia môžu vzniknúť pary vytvárajúce nebezpečné zápalné alebo výbušné koncentrácie, musia sa vykonať opatrenia na ochranu pred požiarom a výbuchom, najmä sa musí vetrať a nesmie sa manipulovať s otvoreným ohňom, fajčiť, zvätať alebo vykurovať palivovým zariadením. Ak sa práce vykonávajú v pracovnom priestore bez denného osvetlenia, musí sa pracovný priestor vybaviť umelým osvetlením zohľadňujúcim vplyv prostredia.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 76 z of 95

Zvyšky horľavín a použitých materiálov sa musia uskladniť a likvidovať vopred určeným spôsobom podľa pracovného postupu alebo technologického postupu, ktorý obsahuje odporúčania výrobcu uvedené v kartách bezpečnostných údajov látok.

Podlaha zo syntetických látok

Miešanie zmesi na podlahu zo syntetických látok sa musí vykonávať mimo vlastného pracovného priestoru a na vetranom mieste

Podrobnosti o vymedzení, označení, vybavení a zabezpečení pracovného priestoru, jeho vetraní a osvetlení uvedené v bode 2 platia aj pre miešanie zmesi na podlahu zo syntetických látok.

Práca s asfaltom, asfaltovými zmesami a penetračnými látkami

Pri práci s asfaltom, asfaltovými zmesami a penetračnými látkami (ďalej len „asfalt“) v uzavretých priestoroch sa musí zabezpečiť nútená výmena vzduchu a prácu musia vykonávať najmenej dve osoby vykonávajúce stavebné práce.

Zo zásobníkov a cisterien alebo iných nádob na uskladnenie a zohrievanie asfaltu sa musí odstrániť voda pred zohrievaním asfaltu. Zásobníky, cisterny alebo iné nádoby na asfalt musia byť zabezpečené proti prevráteniu. Zohrievať asfalt otvoreným plameňom sa môže len v nádobách na to určených, ak sa v blízkosti osoby zohrievajúcej asfalt nachádza mimo ohrozeného priestoru ďalšia osoba určená zhotoviteľom, ktorá je schopná poskytnúť pomoc alebo privolať pomoc. Asfalt sa nesmie zohrievať otvoreným plameňom priamo v obaloch. Tavné nádoby na zohrievanie asfaltu otvoreným plameňom sa musia upraviť tak, aby zohrievaný asfalt nemohol prísť do styku s ohňom.

Pri práci vo výške sa asfalt môže zohrievať otvoreným plameňom len v zariadeniach na to upravených, najmä s krytým kúreniskom, ak je zariadenie vyhrievané horákmi na plynne alebo kvapalné palivá.

Zohrievať asfalt počas jazdy je možné len v dopravných prostriedkoch alebo strojoch konštruovaných na tento účel.

Preprava osôb vykonávajúcich stavebné práce na zariadeniach na prepravu asfaltu je možná len v priestoroch na to určených.

Pri kontrole stavu bezpečnosti stroja na postrek asfaltu a obaľovacích súprav sa zisťuje bezpečnosť tavrnej nádoby, tesnosť spojov, priechodnosť potrubia, tesnosť a neporušenosť hadíc a rozvodov.

Nádoby na zohrievanie asfaltu a jeho dopravu musia mať priliehajúci kryt a môžu sa naplňať najviac do 3/4 ich objemu, ak v návode nie je určené inak.

Horľavý materiál musí byť vzdialený od otvoreného ohňa najmenej 4 m. Kvapalné palivo sa musí skladovať v priestoroch na to určených.

Počas zohrievania asfaltu otvoreným plameňom sa obsluhujúca osoba nesmie vzdialiť od nádoby určenej na zohrievanie asfaltu.

Ručná zvislá doprava roztaveného asfaltu sa môže vykonávať len pomocou kladky v asfaltérskych nádobách do výšky 8 m. Pri preprave musí byť nádoba sledovaná počas celej dráhy.

Varič asfaltu musí byť umiestnený na rovnej ploche s vhodným príjazdom v bezpečnej vzdialenosti od objektov a zariadení.

Priestor, kde sa vykonáva postrek horúcim asfaltom a kde sa ukladá asfalt, sa zabezpečí proti vstupu osôb, ktoré tam neplnia pracovné úlohy.

Pri vyprázdňovaní prepravníka asfaltu musí byť zabezpečené, aby sa osoby nezdržovali v priestore medzi prepravníkom a strojom na ukladanie asfaltu.

Vyprázdňovanie prepravníkov asfaltu musí byť zabezpečené tak, aby nedošlo k zachyteniu okolitých objektov a zariadení nachádzajúcich sa v priestoroch, kde sa vykonáva postrek horúcim asfaltom a kde sa ukladá asfalt.

Priestor, kde sa ukladá asfalt, musí byť vyznačený, ak sa súčasne v priestore vykonávajú iné práce a pohybujú sa osoby.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 77 z of 95

Nahrievacie zariadenie na propán-bután

Pri manipulácii s fľašami na propán-bután nesmie dochádzať k ich nárazom, prevráteniu a prehriatiu. Ukladať fľaše na propán-bután do vodorovnej polohy a akokoľvek urýchľovať vyprázdňovanie propán-butánu sa nesmie.

Netesné alebo poškodené fľaše na propán-bután sa nesmú používať. Netesné fľaše na propán-bután sa na stavenisku nesmú skladovať.

Pri práci s nahrievacími súpravami vo výške, kde obsluhujúca osoba pri práci cúva, nesmie pracovať týmto spôsobom vo vzdialenosti menej ako 1,5 m od nezabezpečeného okraja pracoviska. Vymedzenie tejto vzdialenosti musí byť vykonané zábranou vysokou najmenej 1 m.

Sklenárske práce

Pri ručnej manipulácii so sklom musí byť manipulačná plocha upravená, spevnená a rovná.

Prepravníky tabuľového skla sa pri odoberaní skla musia zabezpečiť proti prevráteniu a nežiaducemu pohybu. Na vonkajších priestranstvách sa nesmie ručne manipulovať s tabuľovým sklom s plochou viac ako 1m² pri vetre s rýchlosťou viac ako 8 m.s⁻¹ alebo pri teplote menej ako -5 °C.

Zasklievanie okien výkladov, svetlíkov a podobných konštrukcií vo výške sa vykonáva len z pevných a bezpečných pracovných podláh alebo pohyblivých pracovných plošín.

Presun skla a zasklievanie skla, ktorého plocha je viac ako 3 m², vykonávajú najmenej tri osoby vykonávajúce stavebné práce.

Na nesenie tabúľ skla dlhých viac ako 2 m sa musia použiť prípravky na nosenie tabúľ skla. Tabuľa skla sa viditeľne označí.

Jednotlivé tabule skla sa nesmú stavať priamo na podlahu alebo terén, ale musia byť vhodne podložené a zabezpečené proti preklopeniu.

Sklenený odpad sa musí ukladať do osobitných prepravných nádob.

Maliarske práce a natieračské práce

Pri vykonávaní úprav povrchov stavebných konštrukcií a iných konštrukcií nátermi sa určí pracovný postup s prihliadnutím na návod a spôsob ochrany osôb vykonávajúcich stavebné práce pred nebezpečnými chemickými faktormi pracovného prostredia, ktorým sú pri tejto práci vystavené.

Maliarske práce v schodišťových priestoroch sa musia vykonávať z pracovných podláh alebo rebríkov na to upravených.

Ručný postrekovač, ktorý má poškodený tlakomer, poškodený poistný ventil alebo poškodený závit pumpy, sa nesmie používať.

Zváranie

Pred zváraním sa posúdi, či v priestore, v ktorom sa bude zvárať, ako aj v priľahlých priestoroch nepôjde o prácu so zvýšeným nebezpečenstvom, pri ktorej môže dôjsť k poškodeniu zdravia. Ak ide o prácu so zvýšeným nebezpečenstvom, vydá sa písomný pokyn na vykonanie práce a vykonajú sa doplňujúce bezpečnostné opatrenia.

Pred zváraním vo výške zváračské hadice alebo elektrické vodiče sa upevnia na pevné predmety, aby sa nemohli náhle zosunúť a spôsobiť pád zvárača.

Pri zváraní vo výške sa zváračovi zabezpečí stabilná a bezpečná poloha. Osobný ochranný pracovný prostriedok proti pádu zvárača sa zabezpečí proti prepáleniu.

Vedenie zváračských hadíc alebo elektrických vodičov musí vylúčiť priehyby, možnosť poškodenia v mieste pripevnenia alebo, poškodenia rozstrekom žeravého kovu.

Zváračské hadice alebo elektrické vodiče nesmú byť ovinuté okolo tela zvárača ani preložené cez jeho rameno.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 78 z of 95

Zváranie nesmie byť vykonávané nad sebou, ak pracoviská zvárania nie sú oddelené pevným stropom bez otvorov.

Súprava fliaš so zváracími plynmi alebo zvárací zdroj sa musia umiestniť a chrániť tak, aby neboli ohrozené padajúcim rozstrekem žeravého kovu.

Pri zváraní elektrickým oblúkom v mokrom prostredí sa zvárací zdroj musí umiestniť na suchom mieste.

Nedopalky elektród pri zváraní elektrickým oblúkom sa odkladajú do nehorľavých nádob

Pri zváraní elektrickým oblúkom sa musí použiť len bezpečná elektrická inštalácia na prívod elektrickej energie.

Miesto zvárania musí byť chránené pred poveternostnými vplyvmi. Zvárať elektrickým oblúkom na nechránených pracoviskách za dažďa, hustej hmly, sneženia, mrazu alebo silného vetra sa nesmie.

Pri zváraní elektrickým oblúkom osoby vykonávajúce stavebné práce a pohybujúce sa v blízkosti zvaračov musia byť oboznámené s rizikom z ožiarenia elektrickým oblúkom a chránené pred jeho účinkami, najmä zástenou, clonou alebo krytom.

Zvárať v uzavretých priestoroch bez dostatočnej výmeny vzduchu sa nesmie. Pri zváraní v ochrannej atmosfére plynu sa výmena vzduchu na pracovisku musí zabezpečiť núteným spôsobom.

Na prechodnom pracovisku po ukončení práce alebo pracovnej zmeny sa musia fľaše na zváracie plyny uložiť na vyhradené miesto a zabezpečiť pred manipuláciou nepovolanými osobami.

Fľaše na zváracie plyny sa musia vždy zabezpečiť proti prevrhnutiu, pádu a skotúľaniu.

Práce s laserom

Používanie lasera a vymedzenie a označenie priestoru, v ktorom sa používa, upravuje osobitný predpis

V pracovnom priestore, kde sa používa laser, nesmú byť látky, z ktorých by vplyvom žiarenia mohli vzniknúť škodliviny alebo výbušné zmesi plynov.

Laser sa musí zabezpečiť proti manipulácii nepovolanou osobou a pevne stabilizovať, aby laserový lúč nemohol pôsobiť na nezamerané objekty.

Laserový lúč nesmie zasahovať do tváre osoby vykonávajúcej stavebné práce. Tam, kde nie je možné vylúčiť riziko expozície tejto osoby nad limitné hodnoty, zabezpečiť sa jej ochrana.

Organizácia pracoviska a posúdenie zdravotnej spôsobilosti

Zamestnávateľ zabezpečí, ak sa nedá vyhnúť práci s bremenami, pracovisko takým spôsobom, aby zamestnanec vykonával prácu s bremenami s najmenším rizikom poškodenia zdravia; pred začatím prác

- posúdi a vyhodnotí zdravotné podmienky a bezpečnostné podmienky daného druhu práce so zohľadnením faktorov súvisiacich s rizikom práce,
- vylúči alebo zníži riziko poškodenia zdravia vykonávaním potrebných opatrení, pri ktorých sa vezmú do úvahy najmä vlastnosti pracovného prostredia a požiadavky na vykonávanú činnosť ,
- zohľadní smerné hmotnostné hodnoty uvedené v tabuľke č. 1,
- zabezpečí posúdenie zdravotnej spôsobilosti zamestnancov na výkon konkrétnej činnosti podľa osobitného predpisu.

Práca s bremenami u žien a mladistvých

Ženy a mladiství, ak je to možné, nevykonávajú pravidelnú dlhodobú prácu s bremenami.

V prípade, že práca s bremenami je u žien a mladistvých nevyhnutná, hmotnosť bremien je uvedená v tabuľke č. 1.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 79 z of 95

Informovanie a školenie

Zamestnanci, zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a príslušný odborový orgán dostanú potrebné údaje, a ak je to možné, presné informácie o hmotnosti bremena a umiestnení ťažiska bremena v prípade, keď je hmotnosť bremena rozložená nerovnomerne.

Zamestnávateľ zabezpečí primerané zaškolenie zamestnancov a ich oboznámenie s prácou s bremenami, so zdravotnými rizikami, ktorým môžu byť vystavení pri nesprávnej manipulácii, s ohľadom na faktory súvisiacich s rizikom poškodenia zdravia a poskytne im potrebný zázvuk.

FAKTORY SÚVISIACE S RIZIKOM POŠKODENIA ZDRAVIA PRI PRÁCI S BREMENAMI

Faktory súvisiace s rizikom poškodenia podpornopohybovej sústavy pri práci s bremenami sú najmä tieto:

Tabuľka č.1 SMERNÉ HMOTNOSTNÉ HODNOTY

Smerné hmotnostné hodnoty oboma rukami zdvíhaných a prenášaných bremien pre mužov a ženy rôznych vekových kategórií v základnej polohe postojacky a pri priaznivých a nepriaznivých podmienkach v trvaní max.1 hodinu za zmenu

Tabuľka č.1.

Vek	Podmienky	Max. hmotnosť-Muži	Max. hmotnosť-Ženy
18-29 r.	priaznivé	50 kg	15 kg
	nepriaznivé ³⁾	40 kg	10 kg
30-39 r.	priaznivé	45 kg	15 kg
	nepriaznivé	40 kg	10 kg
40-49 r.	priaznivé	40 kg	15 kg
	nepriaznivé	35 kg	10 kg
50-60 r.	priaznivé	35 kg	10 kg
	nepriaznivé	30 kg	5 kg

- 1) Smerné hmotnostné hodnoty vyjadrujú vhodnosť určitej činnosti zamestnanca vykonávanej v závislosti od veku a pohlavia a od hmotnosti bremena vo vzťahu k frekvencii úkonov a dĺžke trvania.
- 2) Pod maximálnou hmotnosťou bremena sa rozumie hmotnosť individuálneho bremena, ktorá nesmie byť za žiadnych podmienok (okolností) prekročená.
- 3) Za nepriaznivé podmienky sa považujú napr. zhoršené úchopové možnosti, manipulácia s bremenami v úrovniach podlaha-plece, plece-nad plece, nerovná, naklonená šmykľavá podlaha, vyšší podiel statických prvkov-držanie bremena, fyziologicky nevhodná pracovná podlaha (napr. nakláňanie a pootáčanie trupu, vzpaženie horných končatín apod.), veľká vzdialenosť medzi ťažiskom tela a ťažiskom bremena, vnútené pritláčanie bremena k bruchu, prenášanie bremien s rizikom prevrhnutia a vystreknutia (nádoby, kontajnery so škodlivými látkami), nárazové zaťaženie v priebehu zmeny, nedostatočná fyzická zdatnosť zamestnancov a pod.
- 4) Maximálna frekvencia zdvihov pre ručné zdvíhanie bremena u mužov s hmotnosťou bremena 50 kg je za priaznivých podmienok 1 zdvih za 2 minúty (pri hmotnosti bremena 25 kg 1 zdvih za 1 minútu) v priebehu 1 hodiny za zmenu.

Pri zvyšovaní frekvencie zdvihov sa primerane hmotnosť bremena znižuje (pri bremene s max. hmotnosťou do 7 kg 15 zdvihov za 1 minútu).

Bremená s hmotnosťou 30-50 kg u mužov možno zdvíhať nepretržite počas 1 hodiny. Prestávky medzi časovými úsekmi na zdvíhanie bremien nesmú byť kratšie ako 30 min.

Pri stanovení maximálnej celozmenovej hmotnosti bremena pri prenášaní bremien je potrebné zohľadniť aj energetický výdaj a srdcovú frekvenciu zamestnanca. K prácam spojeným s dlhodobou a pravidelnou manipuláciou s bremenami je potrebné vyžiadať stanovisko príslušného orgánu na ochranu zdravia.

Dodávateľ / supplier PROLUSTOP, s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 80 z of 95

Príloha č. 7 – Traumatologický plán

1. Zaisťiť bezpečnosť zúčastnených osôb

a bezpečnosť záchrancov. Predísť vzniku ďalších zranení a zhoršeniu vzniknutých zranení (technická pomoc spočíva v bezpečnom odstránení alebo prerušení pôsobenia príčin, ktoré nehodu vyvolali – vypnúť prívod el. energie, zastaviť stroj)

2. Správne určiť typ a rozsah poranenia - rýchle zhodnotenie situácie

3. Zrealizovať celkové vyšetrenie postihnutého:

- pohľadom: dýchacie pohyby, správanie postihnutého, výraz tváre, farba kože, poloha a neprirodzený tvar tela alebo jeho častí, aktívna hybnosť končatín, krvácanie, zvracanie, vidíme mechanizmu úrazu, sme svedkami nehody,
- sluchom: dýchacie šelesty, spontánne prejavy postihnutého (vzdychanie, chrčanie, krik), odozvy na oslovenia a manipuláciu, realizujeme slovnú kontrolu stavu vedomia,
- hmatom: vyšetrenie základných životných funkcií (dýchacie pohyby, tepová vlna), zlomeniny kostí (neprirodzená poloha a pohyblivosť častí končatín), teplota kože, citlivosť, bolestivosť orgánov pri hmate,
- ostatné zmysly: abnormálny zápach z dychu postihnutého (alkohol, acetón), iný zápach na mieste nehody (plyn, benzín, chemikálie, spálenina...).

4. Posúdenie základných životných funkcií:

- zistenie stavu vedomia - oslovenie postihnutého, zatrasenie s ním,
- zistenie dýchania - sluchom (záchranca priloží ucho k nosu a ústam postihnutého a vníma jeho výdych) a pohľadom (dvíha sa hrudník),
- zistenie srdcovej činnosti - kontrola tepu hmatom na krčnej tepne (brušká 3 prstov priložíme do ryhy medzi štítnou chrupavkou a bočnými krčnými svalmi na max. 10 sekúnd).

5. Poskytnutie prvej pomoci, privolanie odbornej pomoci – záchrannej služby tel. 155 alebo 112

- pri akútnom ohrození života vyzve záchranca alebo svedok úrazu prostredníctvom služby vnútorného rozhlasu /informácie, recepcia.../ zákazníkov, či sa v areáli prevádzky nenachádza lekár, výzva zároveň slúži ako informácia vedeniu prevádzky a školeným osobám v prvej pomoci k zahájeniu bezodkladných úkonov
- v prípade ohrozenia života poskytuje (realizuje) neodkladnú resuscitáciu.

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 81 z of 95

Prvá pomoc

A. Pri krvácaní:

1. zdvihnutie krvácajúcej končatiny nad úroveň srdca a súčasne posadenie či položenie raneného. Pri väčšej strate krvi by mal zranený ležať s nohami vo zvýšenej polohe, pretože sa zabezpečí lepšie prekrvenie mozgu,
2. prevedenie tlaku na cievu - priamo (zatlačením cievy prstami nad ranou alebo v rane, napr. pri tepovom krvácaní, kedy strieka z rany krv jasne červenej farby, priložením tlakového obväzu na ranu, napr. tlakový obväz s vankúšom je súčasťou auto - lekárničky) alebo nepriamo (použitím tlakových bodov, napr. krčných, ramenných, stehenných, v krajnom prípade priložením škrtidla nad ranu smerom k srdcu). Pri poranení hlavy nezastavujeme krvácanie tlakovým obväzom, použijeme zosilnený obväz,
3. zavoláme odbornú pomoc.

B. Pri bezvedomí:

1. pokus o nadviazanie kontaktu (hlasový kontakt, reakcia na bolesť),
2. šetrné otáčanie na chrbát s ohľadom na možné poranenie (najmä krčnej chrbtice),
3. vyčistenie ústnej dutiny, odstránenie zubnej protézy či iného cudzorodého obsahu,
4. uvoľnenie dýchacích ciest záklonom hlavy a predsunutím sánky,
5. vyšetrenie základných životných funkcií: dýchanie, činnosť srdca, uloženie do stabilizovanej polohy,
6. neustále kontrolujeme stav poraneného,
7. privoláme záchrannú službu.

C. Pri popálení

1. zabrániť ďalšiemu pôsobeniu tepla - odstrániť postihnutého z dosahu horúceho predmetu, uhasenie odevu, odstránenie šperku,
2. opatrne zoblekame zhorenú odev, aby sme sa čo najmenej dotýkali popálenej kože,
3. dostatočne dlhé ochladzovanie tečúcou studenou vodou alebo obkladmi (10-20 minút),
4. sterilné krytie rany - okrem popálenín I. stupňa, tváre a krku,
5. pľuzgiere neprepichovať, príškvary nestrhávať,
6. zasiahnutie očí, úst - vyplachovať bórovou vodou,
7. protišokové opatrenia, znehybniť ošetrené časti tela,
8. privoláme Rýchlu záchrannú službu (RZP).

D. Pri úraze elektrickým prúdom

1. vyprostíme postihnutého z dosahu elektrického prúdu tak, aby sme neohrozili seba,
2. vypneme elektrický prúd, pomocou suchého dreveného predmetu odsunieme dotýčného od zdroja el. prúdu,
3. pokiaľ je zranený v bezvedomí, uložíme ho na chrbát,
4. začneme resuscitáciu - umelé dýchanie z pľúc do pľúc a nepriamu masáž srdca (často stačí k spontánnemu obnoveniu činnosti srdca začať úderom do hrudníka),
5. uložiť zraneného do stabilizovanej polohy na boku,
6. privoláme záchrannú službu.

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 82 z of 95

E. Pri zástave dýchania a krvného obehu = neodkladná resuscitácia

- je súbor výkonov, zaisťujúcich obnovenie dodávky okysličenej krvi do tkanív pri zástave dýchania a krvného obehu. Resuscitáciu je dôležité začať čo najskôr a neprerušovať ju až do obnovenia základných životných funkcií. Po zástave srdca a krvného obehu sa mozgové bunky trvale poškodia asi za 3 až 5 minút.

1. uvoľnenie priechodnosti dýchacích ciest - vyčistíme ústnu dutinu a uvoľníme dýchacie cesty záklonom hlavy a predsunutím sánky,
2. začneme umelé dýchanie z pľúc do pľúc - v polohe na chrbte po uvoľnení dýchacích ciest zakloníme hlavu, vytiahneme jazyk a umelé dýchanie začneme 2 hlbokými vdychy v priebehu 4-5 sekúnd, ďalej pokračovať frekvenciou 12 vdychov za minútu. U malých detí metódou z úst do nosa a úst frekvenciou 20krát za minútu, u novorodencov 30krát za minútu, vdychovať opatrne menšie množstvo vzduchu (obsah líc),
3. nepriama srdcová masáž - v polohe na chrbte nahmatáme koniec hrudnej kosti - 2 prstami nad ním je miesto, kam priloží záchranca hranu svojej dlane (3-5cm od báze mečíka), druhú dlaň položí na ňu, prsty smerujú kolmo k hrudnej kosti, nedoliehajú k hrudníku, záchranca stláča hrudný kôš postihnutého 4 až 5 cm a stláča ho pravidelne frekvenciou 100 stlačení za minútu,
4. postup pri neodkladnej resuscitácii: začatie umelého dýchania 2 rýchlymi hlbokými vdychmi a začatie nepriamej srdcovej masáže 15 krát stlačením hrudníka. Pokračovanie resuscitácie v pomere 2 vdychy : 15 stlačení, tento pomer dodržiavať. Masáž prevádzať frekvenciou 100 stlačení/minúta. Pomer vdychov a stlačení je u novorodenca 1:3, u kojencov a detí 1:5.

F. Pri šoku:

1. protišoková poloha - na chrbte so zníženou hornou polovicou tela - dolné končatiny podložiť aspoň o 30 cm alebo autotransfúzna poloha - ako predchádzajúca, doplnená zdvihnutím dolných končatín priamo k telu,
2. ostatné protišokové opatrenia: zastavenie krvácania, tíšenie bolesti (znehybnenie, kľudová poloha), zabrániť prehriatiu a podchladeniu, zabezpečenie kľudu, nepodávať pitie - utierať pery, tvár vlhkou vreckovkou,
3. privoláme záchranú službu.

Stabilizovaná poloha:

Postup ako sa u zraneného realizuje stabilizovaná poloha na boku:

1. pokrčíme dolnú končatinu, ktorá je bližšie k záchrancovi,
2. tlakom na koleno pokrčenej dolnej končatiny od seba zdvihneme panvu, pod ktorú zasunieme natiahnutú bližšiu hornú končatinu postihnutého,
3. tlakom na pokrčené koleno smerom k sebe na bok,
4. prevedieme záklon hlavy tlakom na bradu a čelo, tvár zostane na chrbte podloženej ruky.

Stabilizovaná poloha zaisťuje trvale voľné dýchacie cesty záklonom hlavy, bráni druhotné aspirácie (vdýchnutie krvi, zvratkov, slín, pri polohe hlavy na stranu môžu sekréty voľne vytekať z dutiny ústnej) a poloha končatín postihnutého zaisťuje stabilitu tela bezvedomého, udržiava jeho telo v bezpečnej a pohodlnej polohe. Pokiaľ nie je stabilizovaná poloha vhodná (poranenie chrbtice, ramena, ťažké pomliaždenie hrudníka a brucha, mnohopočetné zlomeniny dlhých kostí horných a dolných končatín), zvolíme polohu na chrbte, podložíme pod lopatkami a prevedieme záklon hlavy.

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 83 z of 95

G. Pri zlomeninách

1. základným pravidlom je dokonalá fixácia - znehybnenie zlomenej kosti - prostredníctvom znehybnenia kĺbu nad a pod zlomeninou (dlahy, trojrohá šatka),
2. dodržiavať sterilitu pri otvorených zlomeninách, ak je poranená koža, rana krváca alebo trčí kosť, musíme ju sterilne prikryť a obviazať,
3. zlomenina sa nesmie napravovať!
4. u zlomenín lebečných kostí, spodiny kosti lebečnej, čeľusti, tvárových a nosných kostí najprv zaistiť voľné dýchanie, hornú alebo dolnú čeľusť znehybníť prakovým obvazom,
5. u zlomenín rebier a hrudnej kosti vo výdychu fixovať hrudník elastickým obvinadlom alebo trojcípmi šatkami,
6. u zlomenín ramenného pletenca a kostí hornej končatiny pri zavretej zlomenine ošetriť veľkým spevňujúcim šatkovým závesom, pri otvorených zlomeninách je nutná dlahá. Končatinu znehybníme pripažením, ohnutím v lakti v uhle 90 stupňov pred telom,
7. u zlomeniny dolnej končatiny sú potrebné dve dlahy, a to na vonkajšiu a vnútornú stranu končatiny na celej jej dĺžke. Dlahy prikladáme cez odev, mätko podložíme a upevníme v páse, nad a pod kolenom a nad členkom. Ak nie sú dlahy alebo iný náhradný materiál (napríklad násada od lopaty, vetva atď. obalená textíliou), vložíme medzi kolena a členky oboch dolných končatín mäkkú textíliu a poranenú končatinu priviažeme širšími pruhmi látky k zdravej končatine. Dlahy je nutné dobre upevniť, aby zlomenina bola skutočne znehybnená. Pripevnenie dlahy nesmie byť prevádzané cez miesto zlomeniny, ale nad a pod ňou. Končatinu položiť do mierne vyvýšenej polohy,
8. u zlomeniny panvového kruhu šetrne panvu stiahneme do prikrývky alebo prestieradla, ktoré je priložené od kolien nad pás postihnutého, ktorého uložíme na pevnú podložku s mierne pokrčenými a vypodloženými dolnými končatinami, kolena sa mierne od seba oddialia,
9. pri bolestiach v chrbte so zraneným zásadne nepohybujeme, pokiaľ nehrozí bezprostredné nebezpečenstvo života (zrútenie stropu, požiar atď.) nevyprostujeme,
10. krčnú chrbticu navyiac znehybníme uložením vhodných predmetov (zložené prikrývky, zvinutých novín obalených trojcípou šatkou upravených do goliera atď.) po oboch stranách hlavy,
11. v prípade, že hrozí bezprostredné nebezpečenstvo života poranenému s bolesťou chrbta alebo bedier, prenáša ho opatrne niekoľko záchranárov na tvrdej podložke,
12. keď je zranený v bezvedomí a nedýcha, za účelom uvoľnenia dýchacích ciest hlavu nezakláňame, ale uvoľníme dýchacie cesty vyčistením ústnej dutiny a predsunutím sánky,
13. zavolať Rýchlu záchrannú službu.

Predovšetkým po ťažkých úrazoch (pád z veľkej výšky, dopravná nehody aj.) je veľmi dôležité zistiť, či ranený žije. Pokiaľ nie je čas zisťovať prejavy života, začneme okamžite s oživovaním.

H. Pri mozgolebečnom poranení

1. postihnutý je v bezvedomí:

1. dokonalé vyšetrenie pohľadom a hmatom na posúdenie prípadného poranenia chrbta,
2. starostlivosť o priechodné dýchacie cesty,
3. kontrola základných životných funkcií,
4. uloženie do stabilizovanej polohy,
5. ošetrovanie prípadného otvoreného poranenia lebky,
6. okamžité zaistenie odbornej lekárskej pomoci.

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 84 z of 95

2. postihnutý je pri vedomí:

1. uloženie do vodorovnej polohy na chrbte s mierne podloženou hlavou,
2. ukludnenie poraneného, komunikácia s ním,
3. ošetrovanie prípadných pridružených poranení hlavy,
4. nepodávať jedlo, pitie, žiadne lieky ústami,
5. dbať na tepelný komfort,
6. nepodceniť stav a zavolať záchrannú službu.

I. Pri poranení hrudníka

1. uloženie postihnutého do polohy v polosedě,
2. pri otvorenom poranení hrudníka, ktoré môže viesť až k akútnemu uduseniu - okamžité uzavretie otvoru v hrudníku holou dlaňou, ošetriť ranu sterilným krytím, nepriedušnou vrstvou (igelitová plachta), fixačnou vrstvou (oblepenie z troch strán, spodnú nechať voľnú),
3. pri krytom poranení hrudníka (zlomeniny rebier, kryté poranenie hrudníka) – znehybnenie hrudníka vo výdychu elastickým obvädom, obmedziť pohyb hrudníka,
4. pri prejavoch dychovej nedostatočnosti fixáciu odstrániť,
5. prípadne protišokové opatrenia, umelé dýchanie,
6. zavolať záchrannú službu.

J. Poranenie brucha

1. uvedenie postihnutého do polohy na chrbte s mäkkou vypodloženými dolnými končatinami pod kolenami tak, aby sa päty nedotýkali podložky, ľahko vypodložiť hrudník a hlavu,
2. pri otvorenom poranení – nekrvácajúcu drobnú ranku sterilne prekryť, nedotýkať sa vysunutých orgánov a nezatláčať ich späť, ale mäkkou a sterilne ich prekryť, neobväzovať obvädom okolo trupu,
3. zaklinenie cudzieho telesa v rane neodstraňovať, fixovať ich a sterilne prekryť,
4. zakázať jesť, piť, fajčiť, nepodávať lieky ústami,
5. prípadne protišokové opatrenia, umelé dýchanie,
6. zavolať záchrannú službu.

Prejavy života:

1. zistenie tepu na krku, kde je najväčšia tepna, alebo na vonkajšej strane predlaktia,
2. zistenie dychu priložením ušného laloka k nosu a ústam postihnutého (počujeme a cítime), priložením jednej ruky na hrudník, druhej na nadbruško (cítime a hmatáme pohyby nadbruška), zistenie farby postihnutého (či nemodrie sliznica a okrajové časti tela),
3. zúženie zrenice pri prudkom osvetlení (v hlbokom bezvedomí môže chýbať).

Príznaky smrti:

Ak prestane pracovať srdce a zastaví sa aj dýchanie, nastáva smrť. Telu chýba kyslík, čo sa prejaví odumretím mozgových buniek. Preto sa pri oživovaní zameriavame na obnovenie činnosti srdca a pľúc.

Smrť má dve obdobia - klinická a biologická. V klinickej smrti, ktorá trvá 5 až 7 minút, človek už nedýcha a nebije mu srdce, ale tkanivá ešte nepodliehajú rozkladu. V tomto období je možné telo priviesť k životu, dokiaľ nedošlo k ťažkému poškodeniu mozgu, srdca a pľúc. Po 8 až 10 minútach nastáva biologická smrť, kedy už nie je možnosť záchran.

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 85 z of 95

Pri určení, či je ranený živý či mŕtvy, vychádzame z tzv. neistých a istých známkov smrti. Neisté známky smrti - ranený nedýcha, nebije mu srdce, nereaguje na pichnutie špendlíkom, zrenice nereagujú ani na silné osvetlenie. Isté známky smrti - skalenie rohovky oka a ich vysychanie, pri stisnutí oka zo strán prstami, sa zúžia zrenice a pripomínajú vzhľadom mačacie oko, telo začína tuhnúť od hlavy za 2 až 4 hodiny po smrti, telo chladne, objavujú sa posmrtné škvrny modravé farby, ktoré vznikajú presunom krvi do nižšie uložených častí tela.

Obsah lekárníčky

Liečivá:	
Antacidum OPHTAL	1 ks
SEPTONEX alebo iný vhodný dezinfekčný prípravok	1 ks
Masť na popáleniny	1 ks
Obväzový materiál:	
Gáza hydrofilná	2 ks
Gáza skladaná sterilná 7,5 x 7,5 cm	5 ks
Spofaplast 2,5 cm x 2 m	1 ks
Spofaplast rýchloobväz 6 x 1 cm	1 ks
Obvínadlo hydrofilné sterilné 6 cm x 5 m	2 ks
Obvínadlo škrtiacepryžové, dĺžka 70 cm	1 ks
Obväz NERIT 4 ks vankúšik PORIN	10 ks
Obvínadlo hydrofilné sterilné 10 cm x 5m	10 ks
Vankúšová náplasť skladaná	1 ks
Vata obväzová skladaná 50 g	2 ks
Zdravotnícke pomôcky:	
Pinzeta anatomická	1 ks
Gumové rukavice	1 pár
Príručka "Prvej pomoci"	1 ks
Rúška resuscitačná	2 ks
Špendlíky zatváracie	6 ks
Teplomer lekársky v puzdre	1 ks
TRAUMACEL zásyp	1 ks

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 86 z of 95

Príloha č. 8 – Prevádzkový poriadok stavby

PREVÁDZKOVÝ PORIADOK STAVBY

Platný pre všetkých, ktorí sa zdržiavajú na stavbe, vrátane návštevníkov. Nedodržanie prevádzkového poriadku bude znamenať vylúčenie zo stavby.

Všeobecný prevádzkový poriadok stavby :

1. Všetci pracovníci na stavbe musia absolvovať príslušné školenia BOZP a musia absolvovať oboznámenie s rizikami pri práci na stavenisku ako aj oboznámenie s plánom BOZP, ktoré vykoná vedúci pracovník subdodávateľa a zápis s tohto oboznámenia zaznamenaná v stavebnom denníku
2. Na stavbe musia byť používané odpovedajúce osobné ochranné pracovné prostriedky (prilba, reflexná vesta - , ochranná obuv), ostatné OOPP na základe vykonávanej činnosti. **Používanie reflexného ramenného pásu ako náhradu reflexnej vesty je zakázané.**
3. Každá nehoda alebo situácia, ktorá môže viesť k nehode, musí byť hlásená koordinátorovi BOZP
4. Každá osoba, u ktorej bude zistené, že poškodzuje prostriedky alebo zariadenie určené k zaisteniu bezpečnosti a ochrany zdravia, bude zo stavby vykázaná
5. **Fajčenie** na stavbe bude zakázané fajčiť sa môže len na vyhradených miestach spoločnosti Continental
6. **Návštevy** sa musia hlásiť na v kancelárii MONOLIT SLOVAKIA u p. Beďača a vstup na stavbu bude návštevníkom umožnený iba na základe ich súhlasu. Po dobu pobytu na stavbe sú návštevníci povinní nosiť zodpovedajúce osobné ochranné pracovné prostriedky a môžu sa pohybovať iba v sprievode zodpovednej osoby.
7. **Vodiči vozidiel** musia nosiť ochranné prilby zakaždým, kedy to vyžaduje situácia. Vozidlá v priestore staveniska môžu cúvať len za asistencie kvalifikovaného závozníka
8. Na stavbe sa dodržiavajú bezpečnostné značenia a vyhlásenia
9. Na stavbe je zakázané používať tranzistorové rádia alebo walkmany, mp3 prehrávače a tiež aj používať pri práci mobilné telefóny
10. Fotografovanie alebo nakrúcanie na stavbe je povolené len na základe predchádzajúceho písomného súhlasu .
11. Všetci pracovníci stavby, v zaujme ich vlastnej bezpečnosti i bezpečnosti druhých, sú povinní dodržiavať **technologické postupy** spracované ich zamestnávateľmi.
12. Požiarne hlásiče, hasiace prístroje a požiarne poriadky chránia ľudské životy. Nepoškodzujte ich.

Pravidlá osobnej bezpečnosti

1. **Všetci pracovníci na stavbe sú povinní nosiť ochranné prilby, reflexné vesty a pracovnú obuv.**
2. **Používanie alkoholu a drog je zakázané, na stavenisku je pri kontrole na alkohol nulová tolerancia .**
3. **Je zakázané obsluhovať strojné zariadenie, alebo vybavenie osobe, ktorá nebola riadne preškolená a nemá k dispozícii osvedčenie o svojej kvalifikácii.**
4. **Každé strojné zariadenie alebo vybavenie, u ktorom sa zistí, že je poškodené , musí byť ihneď vyradené z prevádzky.**
5. **Priamo z rebríkov je možné realizovať len krátkodobé práce a len vtedy, keď nie je možné použiť inú alternatívu prístupu. Rebríky musia byť pri používaní vždy prichytené ku konštrukcii alebo bezpečne zapreté dole inou osobou. Je prísne zakázané pracovať na rebríku súčasne viac ako jednému pracovníkovi**
6. **Používanie kozových lešení je povolené len výnimočne. Zvýšené pracovné podlahy bez zábradlia a zárážky pri podlahe sa môžu používať len do výšky 1500 mm. Pri väčších výškach sa musia používať riadne skonštruované a zaistené lešenia. Pojazdová lešenia bez zábradlia nie je možné používať.**
7. **Potraviny je možné konzumovať len vo vyhradených miestach – zhromažďovacích priestoroch.**
8. **Všetky pripojenia (mimo bežných zásuvkových) a úpravy na elektrických spotrebičoch a elektroprípojkách môže realizovať len určená osoba s príslušnou kvalifikáciou.**
9. **Na stavenisku sa nebudú tolerovať žiadne žarty, bitky a pod.**
10. **Na stavenisko môžu vstupovať, len osoby - pracovníci, ktorí absolvovali vstupné školenie. Výkon práce bez vstupného školenia sa považuje za hrubé porušenie pravidiel BOZP**

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 87 z of 95

Príloha č. 9 – Oboznámenie zamestnancov s plánom BOZP

Prezenčná listina z oboznámenia zodpovedných zamestnancov zhotoviteľa a osôb v obdobnom pracovnom vzťahu s PLÁNOM BOZP vypracovaného pre osoby, ktoré budú pracovať na stavbe „**Nové zastávky MHD Petržalka**“ v zmysle NV SR č. 396/2006 Z.z.

Potvrdzujem svojím podpisom, že som bol oboznámený a informovaný s predpismi bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, s predpismi o ochrane pred požiarom, s Plánom BOZP, s rizikami a nebezpečenstvami stavby a so špecifickými podmienkami staveniska v zmysle vypracovanej osnovy a obsahu som porozumel.

P. č.	Dátum oboznámenia s Plánom BOZP	Meno a priezvisko, zamestnávateľ	Podpis
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
9.			
10.			
11.			
12.			
13.			
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
23.			
24.			
25.			
26.			
27.			
28.			

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 88 z <i>of</i> 95

P. č.	Dátum oboznámenia s Plánom BOZP	Meno a priezvisko, zamestnávateľ	Podpis
1			
2			
3			
4			
5			
6			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 89 z 95 of

Príloha č.10 – Bezpečnostné značky a symboly, Ručná signalizácia

VŠEOBECNÉ MINIMÁLNE POŽIADAVKY NA ZNAČKY

1. Vlastnosti

- 1.1 Značka je označenie, ktoré poskytuje konkrétnu informáciu kombináciou geometrického tvaru, farby a symbolu alebo piktogramu a ktoré je viditeľné pri dostatočnej intenzite osvetlenia.

Informačná značka je označenie, ktoré poskytuje inú informáciu, ako sú informácie uvedené v bodoch 3.1 až 3.4.

Doplnková značka je označenie, ktoré poskytuje doplnujúcu informáciu; doplnková značka sa používa spolu s inou značkou.

- 1.2 Tvar a farba značiek označujúcich zákaz, výstrahu, príkaz, núdzový východ, únikovú cestu, miesto na poskytovanie prvej pomoci a požiarnotechnické zariadenie sú ustanovené v bode 3.

- 1.3 Symbol alebo piktogram je zobrazenie, ktoré sa používa na značke alebo na osvetlenom povrchu, znázorňujúce situáciu alebo prikazujúce osobitné správanie.

Piktogramy musia byť jednoduché a musia obsahovať iba nevyhnutné podrobnosti.

Používané piktogramy môžu byť nepatrne odlišné alebo podrobnejšie ako piktogramy ustanovené v bode 3, ak budú vyjadrovať rovnaký význam a ak odlišná úprava nebude meniť ich význam.

- 1.4 Značky musia byť vyrobené z materiálu, ktorý je odolný proti nárazu a poveternostným vplyvom a je vhodný do prostredia, v ktorom sa používa.

- 1.5 Rozmery, kolorimetrické a fotometrické vlastnosti značiek musia zaručovať ich dobrú viditeľnosť a zrozumiteľnosť.

2. Podmienky používania

- 2.1 Značky sa umiestňujú v primeranej výške a v polohe vhodnej z hľadiska zorného uhla so zreteľom na prekážky, a to pri vstupe na miesto všeobecného ohrozenia alebo v bezprostrednej blízkosti konkrétneho ohrozenia alebo predmetu. Značky musia byť umiestnené na dobre osvetlenom, ľahko prístupnom a viditeľnom mieste.

Ak prirodzené osvetlenie nie je dostatočné, použijú sa fosforeskujúce farby, reflexné materiály alebo umelé osvetlenie.

- 2.2 Značka sa musí odstrániť, ak zanikne dôvod na jej používanie.

3. Používané značky

- 3.1 Zákazové značky

Zákazová značka je označenie, ktoré zakazuje správanie, ktoré by mohlo viesť k ohrozeniu alebo spôsobiť ohrozenie.

Hlavné znaky:

- kruhový tvar,
- čierny piktogram na bielom pozadí, červený okraj a červený šikmý pruh, pričom červená farba musí zaberať najmenej 35 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Zákaz fajčenia

Zákaz fajčenia a používania otvoreného ohňa

Zákaz vstupu pre chodcov

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1 Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Číslo dokumentu Document no. Strana Sheet 90 z of 95
--	--	---

Nebezpečenstvo laserového
lúča

Nebezpečenstvo látky
podporujúcej horenie

Nebezpečenstvo
neionizujúceho žiarenia

Nebezpečenstvo silného
magnetického poľa

Nebezpečenstvo zakopnutia

Nebezpečenstvo pádu

Biologické nebezpečenstvo

Nebezpečenstvo nízkej
teploty

Nebezpečenstvo škodlivej
alebo dráždivej látky

3.3 Príkazové značky

Príkazová značka je označenie, ktoré prikazuje osobitné správanie.

Hlavné znaky:

- kruhový tvar,
- biely piktogram na modrom pozadí, pričom modrá farba musí zaberáť najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Príkaz na ochranu zraku

Príkaz na používanie
ochrannej prilby

Príkaz na ochranu sluchu

Príkaz na ochranu
dýchacích ciest

Príkaz na ochranu nôh

Príkaz na ochranu rúk

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 91 z of 95

Príkaz na používanie
ochranného odevu

Príkaz na ochranu tváre

Príkaz na používanie
bezpečnostného závesného
systému

Cesta vyhradená pre
chodcov

Všeobecná príkazová značka
(používa sa spolu
s doplnkovou značkou)

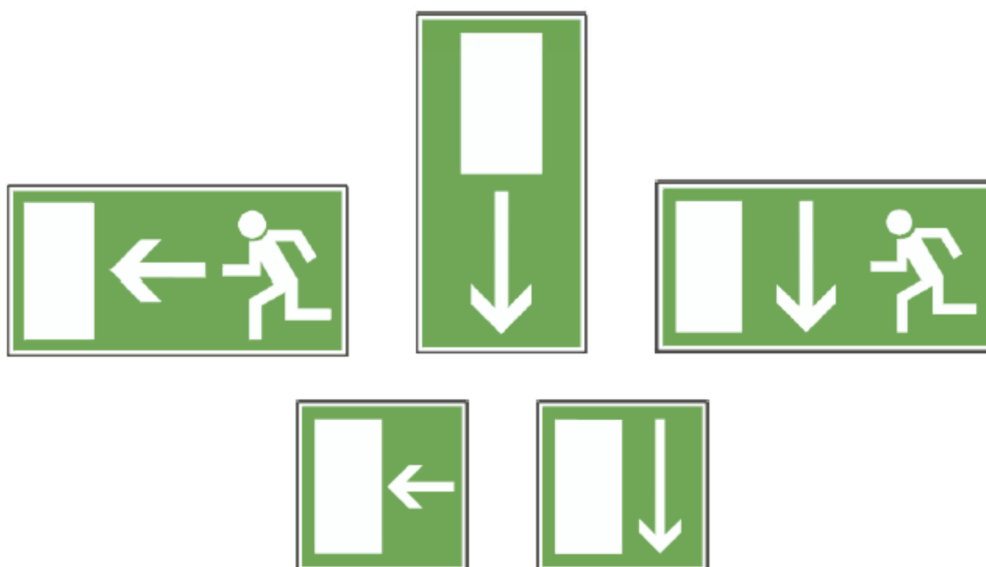
3.4 Značky pre núdzový východ, únikové cesty a prvú pomoc

Značka pre núdzový východ, únikovú cestu alebo prvú pomoc je označenie, ktoré informuje o núdzovom výcho-
de, únikovej ceste, mieste prvej pomoci alebo záchrannom vybavení.

Hlavné znaky:

- obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- biely piktogram na zelenom pozadí, pričom zelená farba musí zaberat najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Núdzový východ alebo úniková cesta

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1 Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Číslo dokumentu Document no. Strana Sheet 92 z of 95
--	--	---

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Miesto prvej pomoci

Nosidlá

Bezpečnostná sprcha

Prostriedky na vymývanie očí

Telefón na núdzové volanie

3.5 Značky požiarnej ochrany

Značka požiarnej ochrany je označenie, ktoré informuje o umiestnení požiarnotechnického zariadenia.

Hlavné znaky:

- obdĺžnikový alebo štvorcový tvar,
- biely piktogram na červenom pozadí, pričom červená farba musí zaberáť najmenej 50 % plochy značky.

Používajú sa tieto značky:

Požiarna hadica

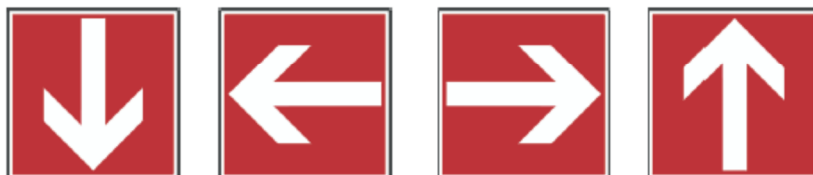
Rebrík

Hasiaci prístroj

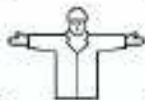

Telefón na núdzové volanie
v prípade požiaru

Určenie smeru (doplnková informačná značka)

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu Document no.
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana Sheet 93 z of 95

Ručná signalizácia

Význam	Opis	Ilustrácia
A. Všeobecné signály		
ŠTART Výstraha Začiatok príkazu	obe ramená sú vystreté vodorovne, dlane sú obrátené dopredu	
STOP Prerušenie Koniec pohybu	pravé rameno smeruje hore, dlaň je obrátená dopredu	
KONIEC Koniec činnosti	obe ruky sú tesne nad sebou vo výške hrudníka	
B. Vertikálne pohyby		
ZDVIHNUTIE	pravé rameno smeruje hore dlaň je obrátená dopredu a pomaly opisuje kruh	
SPUSTENIE	pravé rameno smeruje dole, dlaň je obrátená dovnútra a pomaly opisuje kruh	
VERTIKÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
C. Horizontálne pohyby		
POHYB VPRED	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené hore a predlaktie sa pomaly pohybujú smerom k telu	
POHYB VZAD	obe ramená sú ohnuté, dlane sú obrátené dolu a predlaktia sa pomaly pohybujú smerom od tela	
VPRAVO od signalistu	pravé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vpravo	
VĽAVO od signalistu	ľavé rameno je vystreté vodorovne, dlaň je obrátená dolu a pomaly robí malé pohyby vľavo	
HORIZONTÁLNA VZDIALENOSŤ	ruky naznačujú príslušnú vzdialenosť	
D. Nebezpečenstvo		
NEBEZPEČENSTVO Núdzové zastavenie	obe ramená smerujú hore, dlane sú obrátené dopredu	
RÝCHLO	všetky pohyby rýchlejšie	
POMALY	všetky pohyby pomalšie	

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1 Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Číslo dokumentu Document no. Strana Sheet 94 z of 95
--	--	---

Príloha č. 11 – Označovanie obalov nebezpečných látok

Používané od 01. 12. 2010 pre látky a od 01. 06. 2015 pre zmesi		
	Výstražný piktogram	Trieda a kategória nebezpečnosti
FYZIKÁLNA NEBEZPEČNOSŤ	GHS01 	Nestabilné výbušniny Výbušniny podtried 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 Samovoľne reagujúce látky a zmesi, typ A, B Organické peroxidy, typ A, B
	GHS02 	Horľavé plyny, kategória nebezpečnosti 1 Horľavé aerosóly, kategória nebezpečnosti 1, 2 Horľavé kvapaliny, kategória nebezpečnosti 1, 2, 3 Horľavé tuhé látky, kategória nebezpečnosti 1, 2 Samovoľne reagujúce látky a zmesi, typ B, C, D, E, F Samozápalné kvapaliny, kategória nebezpečnosti 1 Samozápalné tuhé látky, kategória nebezpečnosti 1 Samovoľne sa zahrievajúce látky a zmesi, kategória nebezpečnosti 1, 2 Látky a zmesi, ktoré pri kontakte s vodou uvoľňujú horľavé plyny, kategória nebezpečnosti 1, 2, 3 Organické peroxidy, typ B, C, D, E, F
	GHS03 	Oxidujúce plyny, kategória nebezpečnosti 1 Oxidujúce kvapaliny, kategória nebezpečnosti 1, 2, 3 Oxidujúce tuhé látky, kategória nebezpečnosti 1, 2, 3
	GHS04 	Plyny pod tlakom: - stlačené plyny, - skvapalnené plyny, - schladené skvapalnené plyny, - rozpustené plyny
	GHS05 	Korozívne pre kovy, kategória nebezpečnosti 1
NEBEZPEČNOSŤ PRE ZDRAVIE	GHS06 	Akútna toxicita (orálna, dermálna, inhalačná) kategória nebezpečnosti 1, 2, 3
	GHS07 	Žieravosť pre kožu, kategória nebezpečnosti 1A, 1B, 1C Vážne poškodenie očí, kategória nebezpečnosti 1
	GHS08 	Akútna toxicita (orálna, dermálna, inhalačná), kategória nebezpečnosti 4 Dráždivosť pre kožu, kategória nebezpečnosti 2 Podráždenie očí, kategória nebezpečnosti 2 Kožná senzibilizácia, kategória nebezpečnosti 1 Toxicita pre špecifický cieľový orgán – jednorazová expozícia Kategória nebezpečnosti 3 Podráždenie dýchacej sústavy Narkotické účinky
	GHS09 	Respiračná senzibilizácia, kategória nebezpečnosti 1 Mutagenita zárodočných buniek, kategória nebezpečnosti 1A, 1B, 2 Karcinogenita, kategória nebezpečnosti 1A, 1B, 2 Reprodukčná toxicita, kategória nebezpečnosti 1A, 1B, 2 Toxicita pre špecifický cieľový orgán – jednorazová expozícia Kategória nebezpečnosti 1, 2 Toxicita pre špecifický cieľový orgán – opakovaná expozícia Kategória nebezpečnosti 1, 2 Nebezpečenstvo vdychnutia, kategória nebezpečnosti 1
NEBEZPEČNOSŤ PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	GHS09 	Nebezpečnosť pre vodné prostredie - kategória akútnej nebezpečnosti 1 - kategória chronickej nebezpečnosti 1, 2

Dodávateľ / supplier Prolustop s.r.o.	Investor: Hlavné mesto SR Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava 1	Číslo dokumentu <i>Document no.</i>
	Názov/Title: „Nové zastávky MHD Petržalka“	Strana <i>Sheet</i> 95 z <i>of</i> 95